

D. R. ROSETTI (MAX)

ÎNTRE CAPȘA ȘI PALAT

...IMPRESIILE...
UNUI TRECĂTOR

AUTOR *D. R. Rosetti (Max)*
VOL *Între Capșa și Palat*
NR. *652* ANUL *1904*

BUCUREȘTI

„**Minerva**“ Institut de arte
grafice și editură
6, Strada Regală, 6

1904

Statistica și Amorul.

Cititorule, să te ferească Dumnezeu de boala statisticeii, această îngrozitoare epidemie care a necesitat înființarea unor servicii speciale pe lângă diferite ministere, cu însărcinare de a studia diversele ei fenomene și faze.

Un nenorocit atins de această boală, e în stare să-și jertfească tinerețele cercetînd numărul puricilor care se pot adăposti pe timp de iarnă în pielea unui cățel de la oraș, spre a-și urma apoi studiul comparativ asupra unei potae de la țară ; și nu mai departe de cit acum trei zile, văzuî pe un cititor al ziarului *Adevărul*, comunicîndu-ne rezultatele ce a dobîndit și dînsul tot din cauza epidemiei statisticeii.

S'a apucat omul, să publice într'o bună dimineață un anunț cu următoarea coprire : « *Ofer un ajutor de 60 lei lunar,*

unei dame tinere, drăguțe etc.» adăogînd cam ce fel de lucru cere în schimb, și imediat a primit ca răspuns 153 de oferte.

Atunci, statisticianul nostru, adunîndu-și hîrtiuțile, catalogînd conștiincios diferitele oferte, s'a grăbit să le împartă pe categorii și ne-a divulgat cîte văduve, femei măritate, soții de funcționari, de militari, de măcelari, și cîte fecioare se găsesc între aceste 153 dame tinere și drăguțe, care au răspuns că ar fi amatoare de 60 lei lunar.

Concluziunea firească a acestui studiu statistic, negreșit că ați ghicit-o. «Mizerie și prostituție».

Eū care nu fac statistică de o cam dată — slavă Domnului — mărturisesc că am cules din ancheta în chestiune o impresiune cu totul alta, de cît aceea a moralistului corespondent cu pricina.

În primul rînd, am constatat cu o vădită bucurie că viața e mult mai efină în București de cît se presupune, căci n'ași fi crezut odată cu capul, cum că pentru 60 lei lunar poți găsi cu ușurință, în scurt timp, 153 oferte de dame tinere, drăguțe cu tot accesoriul necesar.

E de pomană domnilor ; vine mai eftin de cît tutunul bektemis cotat 70 lei lunar pentru un fumător apelpisit.

Se cuvine însă, să fac aci o mică restricțiune și să cer autorului statisticeii o explicațiune și anume: Cum se calculează cei 60 lei lunar? E vorba de o plată în rate ca la alte mașine, sau de un singur versămînt pentru o singură zi dintr'o lună? În această din urmă ipoteză, m'aș vedea cu părere de rău, nevoit să'mi retrag toate laudele mele relative la eftinătatea dragoștei în Bucuresci.

Din tot acest studiu statistic, ceea-ce m'a interesat în cel mai mare grad este împărțirea ofertelor pe categorii și expunerea de motive care însoțește fie care ofertă; mă întreb însă dacă nu cum-va ofertele aũ fost tot așa puțin serioase ca cererile făcute? Precum domnul cu anunțul, publicîndu-și dorința sufletului, nu avea cîtuși de puțin gîndul să facă sacrificiul unei sume de 60 lei lunar, și amăgea pe cititoarele micei publicități în nește scopuri statistice iar nu amoroase, îmi vine și mie să cred că acele 153 dame tinere și dră-

guțe, trecute la condică drept maiorese, funcționărese, domnișoare la părinți, studențe de facultate, fac pur și simplu parte din marele batalion de vânătoare pedestre și pe cauciuc, care trag cu ochiul în calea Victoriei între 10—12 anti-meridian 4 și 7 post meridian, și se dau drept trufandale sau văduve inconsolabile.

De aceea, va rămîne vecinic regretabilă decisiunea statisticianului de a'și opri studiul tocmai atunci cînd putea să devie interesant. Însă pentru aceasta, 'i-ar fi trebuit de 153 de orî cîte 60 de lei, ceea ce ar fi îngreunat grozav budgetul său.

Totuși ideea a fost ingenioasă și va fi negreșit exploatată cu un interes mai puțin platonice, de către tinerii care caută în schimb a 60 lei lunar, o damă tînă și drăguță.

La Biserică.

Serviciul de reportajii al ziarelor noastre, lasă de dorit. In afară de ceea-ce se numește informațiunea politică cu plecarea, și întoarcerea miniștrilor, sosirea Suveranilor, sau știrea mersului scarlatinei și gradelor de frig de la termometrul Menu, nu găsești mare lucru la rubrica ultimelor informațiuni, spre a'ți satisface curiositatea.

De aceea, cînd vrei în realitate să afli ultima noutate a zilei, și toate tainele vieții Bucureștiului, nu'ți mai rămîne de cît să alergi la biserică.

Intre un —«tată-l nostru»— și mormăitul unei evangheliî «de la Mateiî citire» vei afla cu siguranță acolo cine se însoară, cine se desparte, cine 'și a prins muerea sau bărbatul, cine s'a născut, cine a murit sau trage să moară, ce pălării se poartă, cînd se închide opera și cînd încep con-

certele simfonice, cu ce își vopsește pērul Veta, cît datorează Lena la Albahary, cîtă avere a lăsat Cazzavillan prin testamentul său, unde 'și va petrece earna prințesa noastră, — toate acestea întrerupte printr'un grabnic semn al crucei și prin exclamația : « *Ah ma chère*, stai să'ți spuî și eū ».

Dacă însă acest soiū de informațiuni nu presintă mare interes pentru D-ta, n'ai de cît să faci cîți-va pași înapoi, să te retragi spre partea bisericeî, ocupată de bărbați, și acolo vei afla tot ce s'a petrecut la întrunirea de la Sturdza, ce a vorbit Regele cu Carp, cînd se retrag liberalii de la putere, ce se face cu Macedonia, unde este Parisianu și ce mai învîrtește împăratul Nicolae cu Japonia.

Obiceiul preoților noștri de a ceti și spune rugăciunile, cu glasul domol, cred că nu'și are explicațiunea de cît în dorința lor de a nu turbura conversațiile interesante ale pravoslavnicilor credincioși, profitînd ast-fel de ocasiune spre a afla și dinșii cîte un havadiș și de cāt-va timp, pofta de vorbă, s'a deschis așa mare chiar la preoți, încît ei se folosesc de ceremonia

miruitului și prezentărei anaforei, spre a întreba pe fie-care cocoană la rînd: «Acasă toate bine? Nu v'am văzut de mult. Să mai poftiți!»

Trebue să recunosc că organizarea serviciului de răspîndire a informațiilor la slujba bisericească, e de un mare folos pentru acei care erau siliți înainte, să colinde, toate saloanele capitalei, spre a afla în opt zile, ceea-ce se poate cunoaște acum în maximum două ore. E o economie imensă și ca timp și ca cheltueli de birje; e prin urmare un progres însemnat realizat.

Totuși, organizarea lasă de dorit asupra următorului punct: dacă spre exemplu, te găsești la ușa bisericeii și auzi istorisind tocmai de lîngă altar, peripețiile ultimului scandal din strada Francmasonă, istorioara te interesează negreșit mai mult de cît citirea evangheliei, însă nu știi de la cine vine, și ce temeii poți să pui pe dînsa, dacă n'ai văzut chipul oratorului.

De aceea, cred că n'ar fi fără folos înființarea la biserică, acolo unde se vînd lumînările, a unui serviciu de locațiune de lorgnete ca la teatrul național. Cu timpul,

s'ar putea servi publicului și ceva consumațiunii, pentru ca *five o clock*-ul bisericesc, să nu lase nimic de dorit.

In tot casul, supun cu smerenie ideea mea aprecierii I. P. S. S. Mitropolitului Primat.

Don Juan, pungaș.

Rubrica ziarelor în care se înregistrează zilnic crimele și delictele comise în orașul nostru, devenise de o monotonie plictisitoare ca priveliștea drumului pe care stați înșirați de-a rîndul stîlpii telegrafului. Vecinic aceeași hoție obicînită din teșgheaua unui cîrciumar, avînd drept mobil viciul beției și al cartoforiei, terminată prin prinderea pungașului, mai tîrziu, în vre-un «tunel de viață» oare-care, și după ce, bine înțeles, a dat gata prada.

Din fericire, pentru a pune capăt acestei uniformități desnădăjduitoare, iată că apare în București un pungaș mai levent, un adevărat don Juan, care caută în săvîrșirea hoțiilor, nu uricioasa satisfacție a unor porniri rele, ci potolirea unor sentimente ale inimei. E surprinzătorul Costică Iorganda, în al cărui suflet clocotește o slăbiciune

pentru sexul frumos, dacă nu cum-va o fi dorul de a pedepsi cochetăria ficelor Evei.

Avînd un jendarm în dreapta, altul în stînga, și pe domnul judecător de instrucție în față — probabil ca să-î treacă de urît în timpul relașului, după luarea unui interogatoriū — Costică Iorganda s'a apucat să comunice reporterilor de ziare impresiile sale asupra meseriei ce exercitase cu atîta măestrie. Ast-fel am aflat și eu că noul locatar al Văcăreștilor, avea specialitatea furturilor de bijuterii și scotocirea prin Țudoarele cocoanelor. Sexul mustăcios nu-l inspira de loc, și dacă într'o bună dimineață a furat blana lui Puiu Alexandrescu, fostul șef al siguranței publice, după ce a trimis pe sergentul din poartă să vegheze alt-unde-va, a doua zi s'a grăbit să-î înapoeze obiectul printr'un comisionar, d'impreună cu felicitările sale pentru vigilența agenților polițienești.

Dacă restituia bărbaților blănile și paltoanele furate, în schimb însă, cînd era vorba de o doamnă, odată ce don Juanul nostru punea mîna pe ceva de al ei, nu-l

mai da îndărăt, cu toate că lucrul în ces-tiune nu era acel care, cum zice proverbul românesc... nu se mai poate înapoia.

Pe doamne, le jefuia cu o adevărată desfătare. Aî crede că era bărbatul care a jurat să pedepsească luxul, cultul coco-nițelor pentru bijuteriile ce le împodobesc gîtul, urechile și degetele — pasiune pe care Iorganda o socotește isvorul necre-dinței femeiești.

Dar ideea de a face din tînărul Costică Iorganda un răsbunător al bărbaților înșe-lați, dispăre cînd îl auzi istorisind toate emoțiunile ce a simțit intrînd într'un bu-doar și nădușelile care l'aŭ trecut cînd asista după o perdea la toaleta și pozele lascive ale clientelor sale — senzații, după care pot zice că umbla cu lumînarea, de vreme ce avea pururea grijea să aprinză mai întîi lumînarea așezată pe măsua de lîngă patul seducătoarelor doamne, de și pentru siguranța exercitării profesiunei sale, întunericul era preferabil.

De aceea, poate Iorganda în definitiv, nu este de cît victima unui neastîmpăr al inimei sale; nu este pungașul atras în bu-

doare de dorul banului ci de acel îmbătător și primejdios *odor di femina*, de care zadarnic fugim, oameni cinstiți ca și clienți ai cabinetului judecătorului de instrucție.

Cerșetorii Bucureștiului.

Fie-care oraș din omenire, are negreșit bogății și săracii săi, însă în privința acestora din urmă cred că suntem gata a susține o comparațiune cu toate orașele principale, și că ar fi neîndoelnic în favoarea noastră.

Noi avem un singur nabab, ciți-va bogăți, o ceată de pîrliți între cari mă număr și eă, și un stoc considerabil de cerșetori. Plecînd din strada Polonă unde locuesc, și pînă în Calea Victoriei unde se rățoește orî-ce creștin dimineața între orele zece și două-spre-zece, am numărat patru-spre-zece cerșetori — nici mai mult nici mai puțin — pe singura strada Clemenței, probabil aleasă de cerșetori ca drum bun de exploatat, din cauza numelui filantropic ce poartă.

E mai întiū femeea gîrbovită, smochinită, cu un ochiū la făină și altul la slănină, tremurînd ca varga de cîte ori apare

un trecător ; e fetița care aleargă pe stradă și'ți tae drumul zicîndu'ți într'o franțuzească de gintă latină : « *Mușu*, donnez moa un petit *șu* », pe cînd muma sa, așezată la colțul uliței, siluește pe alt trecător să ia din ciocul unui papagal răpciugos răvășelul cu prezicerea viitorului. Mai la vale, stă smirna un băețaș de vre-o opt-spre-zece ani care îndată ce te apropii de dînsul, într'un timp și trei mișcări, își descoperă tot peptul ars, jigărit, mai murdar de cît pavagiul orașului în zilele de desgheț. Apoi vine orbul cu ochelarii albaștri, paralticul cu nasul roșu-vînăt, ologul care înlocuește cu superioritate pe măturătorii primăriei, curățînd praful și noroiul cu fundul nădragilor săi, femeea care de trei ani îți spune că n'are cu ce să'și îngroape copilul, și tot așa înainte, mereu, la fie-care pas, valuri, valuri.

Meseria de cerșetor produce în București aproximativ tot atît ca aceea de redactor la un ziar în vremuri de opoziție, și sunt convins că în tot casul, mai cu înlesnire ți-ar putea da restul la două-zeci lei ologul care mătură trotuarul cu fundul nădragilor săi, de cît mai mulți luminători

ai opiniunii publice, chiar asociați între dînșii, cu scopul efectuării acestei grave operațiuni financiare.

Unii cerșetori, cîștigă aproximativ între 5 și 10 lei pe zi, iar cînd căldurile cele mari sosesc, cînd locuitorii cu dare de mîna se rîspîndesc pe la Sinaia, Bușteni, Cîmpulung, Constanța sau alte localități, cerșetorii își strîng și ei papagalii, picio-roangele, ochelarii albaștrii, cirjile, și pleacă în vilegiatură, urmîndu'și meseria de vară, unii la munte, alții spre mare, după cerințele clientelei lor. Cînd publicul high-life se întoarce, cerșetorul reapare credincios la postul său.

Pentru a pune capăt acestei cerșetorii fără seamă, Primăria dă, din cînd în cînd cîte-o ordonanță — singurul lucru pe care se milostivește să'l dea și dînsa cerșetorilor, fără a'și îngreuna budgetul. Atunci, ologul, jupuitul, damblagiul, dispar o săptămîină sau își strămută cîmpul operațiunelor în altă parte a orașului, și apoi revin acolo unde din tată în fiu, toată familia a exercitat cu așa mult succes inamovibila profesiune a cerșetoriei.

Poliția, iubește și ocrotește pe cerșetori; poate ei sunt alegători în colegiul I-iă pentru Cameră, Senat și Comună, iar voturile lor merg cu guvernul.

Eü, să mă ierte Dumnezeuü, mărturisesc că nu'i pot suferi, căci n'am nici mijloacele să le vin în ajutor, nici putința să scap de urmărirea și văitătura lor !

Curius Dentatus.

Înainte să vadă lumina zilei, îndată ce semnele viitorului fericit eveniment au devenit aparente, pe cînd nu se știa dacă rodul dragostei dintre domnul Spiridon Ceauș și doamna Eftimița Ceauș, va fi băiat sau fată, părinții îl și botezase Curius.

Că urma să fie băiat, despre aceasta nici nu mai încapă vorbă. Mai întîi i se făcuse un semn în sensul acesta doamnei Eftimiței, pe la începutul lunei a opta. Într'o zi pe neștiute jupăneasa presăruse pe la spate un pumn de sare în capul stăpînei, și doamna Ceauș adusese imediat instinctiv mîna la nas, ceea ce însemnează fără discuțiune pentru orî cine, nașterea unui băiat. Dacă ar fi fost să fie fată, punea femeia mîna la gură.

De cînd cu semnul, adică îndată ce d-nu Ceauș a rămas încredințat, cum că vlăsta-

rul Ceaușilor nu s'a stins, a început să'l muncească dorul de a găsi pruncului un nume de botez, ceva mai subțire și în calitate sa de dascăl la o școală primară, a petrecut nopți întregi, citind și recitind istoria Grecilor, Romanilor, alegînd astăzi un nume, schimbîndu-l a doua zi cu altul, pînă cînd i-a căzut cu tronc la inimă, Curius.

«Vezi tu, Eftimițo draga, zicea Spiridon în ceasurile cînd vorbea despre fala viitoare a neamului său — vezi tu, în lumea noastră, un nume de botez ales cu pricepere, face mai mult de cit toate bogățiile de cit toate hrisoavele unui neam boeresc.

Nenorocirea mea a fost că m'aŭ botezat părinții Spiridon, ca pe cel din urmă băcan, de aceea am rămas un simplu dascăl de școală primară. Să fi poftit să mă cheme Alcibiade, Platon, Treboniu, Curius, și ai tuncî să fi stat de vorbă cu mine, domni care nu mă bagă în seamă... mai ales Curius, consul roman din anul 290 înainte de Hristos, care se hrănea cu rădăcini și a nimicuit oastele lui Pyrrhus».

Ceasuri întregi, domnu Ceauș își urma disertațiunile, împănîndu-le cu citațiuni din

autorii latină, ast-fel în cît soția sa, sfîrșise prin a se convinge și dînsa, cu toate că numele nu'î suna tocmai frumos la ureche, că fericirea căsniciei lor nu o pot găsi de cît în analele istoriei Romanilor.

Și le-a împlinit Dumnezeu gîndul; a fost băiat.

Ce e drept, copistul de la ofițerul stărei civile, s'a uitat cam lung la d. Ceauș cînd a venit să declare nașterea copilului, și s'a rugat zîbind să'î scrie singur numele pe o bucățică de hîrtie, căci el n'a mai trecut asemenea bazaconiî în registre; de asemenea popa la botez a strîmbat din nas, întrebînd pentru ce adicățele, să luăm nume spurcate de la păgîni, cînd slavă domnului, avem așa de multe și frumoase în calendarul sfîntei noastre biserici. Ceauș tatăl rîspunse: Alea jacta est, și Curius a fost botezat pruncul întru Hristos, cu toate că patronul său trăise și murise înainte de Hristos.

De la început, a fost crescut ca un roman sadea, regretînd tatăl său că nu'î poate schimba doica prin legendara lupoaică a lui Romulus și Remus. Trăia însă doamna

Eftimița care l'a lăptat singură, ca o ade-vărată matronă din zilele de apoi.

De și avea un nume, aniî copilăriei trecură pentru prunc, fără să i se zică pe nume, căci se cam rușinau slugile din casă, cînd era vorba să-i zică coconășu Curius, ear muma-sa cu toate că'l știa semenul consulului care se hrănise cu rădăcinî și învinsese oastele lui Pyrrhus, totuși 'i zicea mai bucuros Rică de cît Curius.

Indată însă, ce a intrat la școală, domnu director l'a făcut să înțeleagă prin cîte-va cuvinte bine simțite, că de la dînsul așteaptă mai mult ca de la cei-l'alți și că trebuie să fie fruntașul generațiunei sale.

Adu-ți bine aminte, a conchis domnu director, că ceea-ce este permis unui școlar numit Gheorghe, Dumitru saŭ Nicolae, nu este permis unui Curius, supranumit și Dentatus. *Quod licet Dimitri, non licet Curi,* a adăogat domnu director, care'și cunoștea latineasca pe de rost.

De și nu cunoștea de o cam dată latineasca, totuși fiul lui Ceauș a înțeles că nu este bine să te numești Curius.

Bine n'a fost.

La tabloă, problemele cele mai grele, erau rezervate pentru dînsul, profesorul de istorie îi pretindea în special să cunoască pe de rost toată istoria Romanilor, afurisita de istorie din care i se culesese numele, iar cînd făcea și el o greșeală, ca or ce copil, îl aștepta o pedeapsă mai strașnică. Apoi îl mai luase și băeții în bătae de joc, înjumătățindu-i numele. Iar acasă Duminica, tata Ceauș îi amintea vecinic să nu pearză din vedere, că numele său este merit să treacă posterității, ca acel al învingătorului lui Pyrrhus.

Anii copilăriei trecură, svăpăiatica tinerețe începu să scuture inima lui Curius, ajuns student în litere; ochii 'i scînteiau, fața i se aprindea cînd zărea chipul dulce al fetelor.

Nu e vorba, gînduri serioase, gînduri de căsnicie nu avea el; să mulțumea să învîrtească puțină curte și dorea să găsească ca toți băeții, o inimă care să'l priceapă, măcar pentru cîte-va luni de zile.

Incercări zădarnice, cuvinte de dragoste rostite în pustiū, căci inima nu se arată.

În cîte-va rînduri, s'a crezut băiatul gata

îndrăgostit, dar cînd după lungi și înflăcărâte protestații de amor l'a întrebat fata: «Cum te cheamă?» — și l'a auzit răspunzînd cu timiditate «Curius» — a pufnit'o rîsul, și i s'a stins ca prin farmec dorul de iubit.

Și cum să nu i se stingă dorul? Dragostea are și dînsa unele curioșități în jocul ei; cînd mîna iubitei se rătăcește prin părul iubitului, cînd trupurile se înlănțuesc, buzele șioptesc vorbe dulci, și nemulțumite cu numele de botez, ori cît ar fi de armonioase, aleargă la diminutive, făuresc pe Ștefănică, Mișiulică sau Iencușor. Curius pentru dragoste, nu mergea. Numele acesta chiar însoțit de calificativul Dentatus, putea să fie minunat spre a nimici oastele lui Pyrrhus, dar nu făcea parale spre a învinge inima unei femei.

Natură veselă, dorind să trăiască și dînsul ca toți cei fără aspirațiuni mari, care cer vieții cît se poate mai puține sbuciumări, și să mulțumesc cu o situațiune modestă, Curius s'a trezit cu timpul aruncat în toate vîrtejurile, fără cea mai mică tra-

gere de inimă, alegîndu-se cu ponosurile unui nume cules din istoria Romanilor.

Unii îl consideraū ca singurul în stare să se pue în capul tuturor mișcărilor pentru că să numea Curius, și constataū repede cu desamăgire, că de geaba poartă un nume așa ilustru; alții fără multă judecată, îl trataū de țicnit tocmai pentru că se numea Curius.

Amărit, căutînd zadarnic liniștea sufletească de care simțea că are așa mare trebuință, fiul dascălului Ceauș, se hotărî să se însoare, dar cu mare anevoință, nu isbuti să găsească de cît pe o domnișoară Aspasia care să consimtă a se numi pe viitor Madame Curius.

Hrisoavele nu ne spun dacă aū trăit fericiti, ele spun însă că la anul, cînd aștepta fiul dascălului Ceauș fericitul eveniment și punea la cale cu Aspasia alegerea unui nume pentru viitorul prunc, Curius ar fi zis soției sale: «Știi ce? Zi'i Stan sau Bran, zi'i Neacșiu, zi'i cum vei pofti, dar numai Curius să nu'l mai botezi

căci sunt în stare să'l hrănesc numai cu rădăcini ca pe ilustrul meu patron Curius Dentatus, pînă cînd va da ortul popei, înainte de botez!».

Virtuțile Răposaților.

Există un proverb, arăbesc — pare-mi-se — care spune că e mai bine să stai jos de cît în picioare, apoi că e mai bine să stai culcat de cît să stai pe scaun, și în fine mult mai bine să fii mort de cît culcat.

Eă, mărturisesc că de o cam dată, n'am cîtuși de puțin această ultimă aspirațiune, și după gustul meu găsesc că e mai bine să stai în picioare de cît pe scaun sau culcat, căci această primă pozițiune, știu bine că am să o schimb odată cu cea din urmă, vrînd ne vrînd ; iar odată mort am să mă satur și cu șezutul lungit pentru vecinicie.

De și instinctul de conservațiune mă face să nu prețuesc filosofia proverbului arăbesc, trebuie să recunosc că nu există, cel puțin în țara romînească situațiune mai strălucită de cît aceea de «răposat». Ați

observat negreșit că atunci când moare un om la Paris, Londra, Viena, New-York, sau ori unde poftiți, gazetele nu se cred ținute să treacă cu buretele peste greșalele răposatului, nici obligate să transforme biografia sa într'un adevărat panegiric :

Cînd aū închis ochii V. Hugo, Renan, Faure, și ori ce om celebru sau ilustru, presa franceză — pentru că citez aci numai cîte-va nume franceze — nu s'a sfiit să ia viața defuncțiilor în întregimea ei și cu tot respectul datorit morților, să judece părțile bune dar și cele rele ale activității acestor ființe.

O fi predominat cîte odată pe ici pe colea nota pãrtinitoare, dar nici-odată n'a ajuns pînă la platitudine.

Dați-vă însă osteneala să citiți ce s'a scris și ce se scrie la noi despre cel mai ilustru ca și despre cel mai umil răposat. Veți fi surprinși cum toate viciurile sau defectele defuncțiilor sunt transformate în virtuți, cum sgîrcenia unuia e judecată drept generositate, incapacitatea altuia e taxată de modestie, și așa înainte.

Regulă generală, răposatul român dispore,

lăsînd moștenire patriei și copiilor săi toate virtuțile civice și toate calitățile. El a putut să închiză ochii chiar fără spovedanie și grijanie căci n'avea popa ce să'i erte, așa de mult a fost omul fără păcate.

Trebue ținut seamă însă, că nimeni, nicăeri, nu e mai mult înjurat în tot timpul existenței de cît acelaș cetățean român în țara romînească. Dat în tărbăceală zilnic, ca om politic și alegător, el se mai vede și ca simplu particular înjurat la gazetă în rubrica inserțiunelor și reclamelor cu plată, ast-fel în cît laudele unanime ale preseii la adresa răposaiilor, pot să fie privite ca un fel de compensație dată de aceeași presă defunșilor în schimbul injurăturilor ce le-au tras pe tot timpul existenței lor.

Sunt și ciți-va ziařiști care susțin că exercițiul cu cădelnița și tămîia pe la nasul înfundat cu bumbac fenicat al răposaiilor are drept isvor punerea în aplicare a maximei latinești : «*de mortuis nil sine bene*» adică despre morți să nu vorbești de cît bine, ast-fel încît putem trăi toți — pun-gași, pehlivanî ca și oameni cinstiți — cu consolația că va sosi ceasul cînd presa ne

va desemna ca demni de a ocupa un loc la dreapta lui Dumnezeu.

Toți românii devenind prin moarte modeluri de virtuți, loc în iad nici că are să fie pentru noi.

Amin !

Mama ta!.. Tata tău!

Majoritatea popoarelor au semnele lor distinctive, calități și defecte accentuate: francezul e entusiast și fluturatic, englezul are spiritul practic și comercial, turcul e fatalist, italianul e artist și leneș, neamțul are sânge rece, românul are darul înjurăturii.

Din frageda copilărie, îndată ce a început să gongăne, junele român este inițiat la primele noțiuni ale înjurăturilor, și în neputința sa de a le rosti pe deplin, familia sa se bucură când 'l aude rupînd jumătate de înjurături și sberînd un «Mama ta!... Tata tău!»

Mămița și tăticu sunt așa fericiți constatînd că primul cuvînt al pruncului este o înjurătură la adresa lor, încât se grăbesc să repete reprezentațiunea de mai multe ori pe zi, de cîte ori primesc vizita unei

cunoștințe, și sărută cu foc gurița din care es cuvinte așa armonioase.

Cu vârsta, vine neapărat și progresul, ast-fel încît la 14 ani școlarul, dacă nu cunoaște bine numele tuturor capitalelor de județe din țară, posedă în schimb nomenclatura totală a părților trupului omenesc susceptibile de a fi puse în coada verbului înjurios.

Și așa, încet încet, ajunge românul mai târziu, să nu poată vorbi despre un eveniment chiar fericit, fără să nu-și înceapă istorisirea prin convenita exclamație introducătoare... o aveți de sigur pe buze și Dv. în acest moment, ast-fel încît sunt nevoit să renunț la plăcerea de a o transcrie aci.

La teatru, pe stradă, la chefuri în locurile publice, răsună mereu de dimineață pînă seară pomelnicul întreg al crucilor, parastasurilor, evangheliilor, Dumnezeilor și adesea, în fața justiției, martorul invitat să spue numai adevărul, se crede ținut mai în-tîi, să se înjure pe el singur de crucea mamei sale, spre a convinge pe magistrați că e incapabil să spue o minciună.

Precum un medicament luat în mod sis-

tematic ajunge de nu mai produce cu timpul nici un efect asupra bolnavului, astfel și înjurătura a isbutit să facă parte integrantă din individualitatea noastră și să nu mai producă nici un efect neplăcut. Femeile, fetele, o aud fără să mai roșească și astăzi cuvântul grobian e considerat ca o glumă inofensivă, ceea-ce probabil a și îndreptățit pe istețul Hübsch să dea țării noastre o poreclă care a făcut pe autorul ei mai celebru de cit producțiunile sale muzicale.

Leacul la boala înjurăturilor nu l'ar putea găsi de cit ministrul finanelor statului inspirându-se din comedia lui Sardou «*Rabagas*». E acolo o scenă care se petrece în redacția ziarului democrat «*Broasca sburătoare*»; redactorii fiind liberi-cugetători, le este interzis să pronunțe numele lui Dumnezeu, și orî-ce contravenție din parte-le, e pedepsită cu amendă.

În momentele de față, cînd economiștii își trudesca mintea spre a găsi impozite nouă, n'ar strica un bir național asupra înjurăturilor. Cinci bani de fie-care cruce, mamă, Hristos și celelalte, ar fi suficienți

spre a ne scăpa de datoriile trecutului și de perspectiva împrumuturilor viitoare.

Dacă drept semn de recunoștință, ministrul finanelor mi-ar abandona venitul acestui bir numai pe o lună, aş ajunge *milionar*, precum zicea apăsător, răposatul Eliad Cîrciumărescu.

Lampa.

Cînd s'a hotărit căsătoria lui Tonică cu Dida, logodnă cu bonboane, și șampanie de la Capșa n'a fost. Mai întiiu pe vremurile acelea nici nu se pomenea de Capșa; era numai Giovanni pentru boerime și Fialkovski pentru negustori.

N'a fost nici *five o clock* cu boston, pentru că lumea făcea curte ziua la șosea, iar valsul cu polka și cu șotișul se jucau numai noaptea și de vre-o patru orî pe earnă, la palat, la repositiî Gr. Sutz, Iancu Oteteleşeanu și Al. Știrbey.

Așa dar, cînd s'a logodit Tonică, mama soacra, a oftat de vre-o trei orî, și-a lipit buzele — niște buze uscate și ferecate — de fruntea ginerelui și i-a zis: «De acum înainte fătul meu, poți să vii în casă la mine de cîte orî vei pofti» — par'că ar fi voit să-î dea peste nas pentru vremurile

cînd căuta să vie nepoftit. Ajutor de corespondență la un minister, îi era peste putință lui Tonică să se folosească ziua de voia ce-i dedea mama soacra, fără să-și compromită situația, lipsind de la cancelarie. Indată ce se scula însă de la masă, își lua pălăria, bastonul, își stropea batista, își jilăvea mustățile cu parfum și apoi, jivaî birjar, la mireasă acasă.

Avea Tonică un parapon nespus pe ofițerul stărei civile, pe codul civil cu formalitățile sale, pe I. P. S. S. Mitropolitul și amarnic îi părea rău că nu se învrednicise să vadă lumina zilei în țări de acelea unde se dă voie, să-ți alegi mireasa în antreul casei, să primești bine-cuvîntarea în salon și să treci la iatac, fără popă, fără cod, fără domnul ofițer al stărei civile — bine-înțeles. Dar de, n'are parte toată lumea de America.

Patru săptămîni lungi și late, și-a petrecut Tonică serile la mireasă, sau mai bine zis la mama soacra, care nu-l perdea din ochi, îi dedea voe ca să stea pe o taburică la picioarele Didinei, dar îi paraliza cu privirile sale, ori-ce pornire mai

drăgăstoasă. Patru săptămîni, de la opt seara pînă la unu-spre-zece, a stat el cu mîna dreaptă în mîna miresei și doar din cînd în cînd, schimba dreapta cu stînga dacă îi amorțeau degetele, dar nimic mai mult.

Despre focul care-l ardea, nici vorbă. Ca să se liniștească, trecuse cuvîntul lui Alfred de Musset și recita, cînd una cînd alta din «Noaptea» sale său pe toate în șir, dacă se înflăcăra peste măsură.

Asta nu mai era traiu de ginere, era canon.

Intr'o seară, se încercă Tonică să facă soacrei o alusiune delicată la situațiunea sa sufletească, istorisindu-i supliciul lui Tantale; însă soacra se uită lung la dînsul și-i răspunse înțepat:

«Eū n'am învățat mitologia». Văzînd că cu citațiunile clasice nu ajunge la nimic, ginerele începu încet-încet să se plîngă de o afurisită de durere la ochi, și zise: «Am obosit cu prea multă scriitură la cancelarie. Nu pot să mai sufer lumina seara și uite, mamă soacră, par'că simt numai

săgeți, săgeți cînd mă isbesc razele luminei de la lampă.

A doua seară, mama soacra a înlocuit globul cel alb de la lampă prin altul portocaliū închis, a treia seară a mai luat o gazetă, a găurit'o la mijloc și a așezat'o peste glob, apoi a patra seară a pus lampa la spatele ginerelui.

De geaba, Tonică tot se văita de ochi mai grozav de cît or cînd.

— Bine maică, du-te la doctor, nu te juca cu vederea că e lucru scump, zise soacra.

— O să mă duc mamă răspuse gine-
rile, dar de o cam dată să'ți fac o rugă-
ciune. Ca să nu mă supere lumina, așează
lampa sub clavir.

— Așa e maică, știi că am brodit'o, zise
soacra, luînd lampa și vîrînd'o sub clavir
lîngă piciorul din dreapta, în fund.

Intr'adevăr o brodise, se făcuse aproape
întuneric în odae, ochii scînteitorî ai soacrei
nu se mai vedeau; nu mai strălucea de cît
lacul dat de curînd pe scîndurî, un lac li-
moniu cumpărat de la Ovessa cu prilegiul
logodnei.

Și de atunci înainte, mîna cea dreaptă a gînerului care ținuse atît amar de vreme numai mîna Didinei, se așeza fără temere de control peste gîtul fetei, pe cînd buzele logodișilor se întîlniau.

Didina purta așa mare grijea ochilor flăcăului, în cît îndată ce auzea birjea la scară, striga: «Mamă! Mamă, vine Tonică, așează lampa sub clavir».

Ear mai tîrziu, după ce aș trecut cite-va luni de căsătorie, nu știu cum s'a întîmplat, dar în loc să umble Tonică după întuneric și să bage lampa sub clavir, nu putea nici să mai doarmă fără candelă aprinsă.

Și, mai tîrziu, pomenindu-se odată cu Didina, care'l privia galeș, că-î zice: «Tonică, n'ar fi bine să punem lampa sub clavir?» bărbatul drept răspuns, chiar a doua zi, a vîndut clavirul la hala cu vechituri.

O jalbă.

Am avut o ceartă cu un vecin al meu de la țară. Ce ceartă, puțin vă pasă!

În sfârșit, s'a încurcat lucrurile ast-fel, în cît d. primar chemat să-mi dea dreptate, s'a făcut tovarăș cu vecinul meu și mi-a dat tot mie la căpățînă.

Ce să fac? Simțind că dreptatea este cu mine, m'am plîns la d. sub-prefect contra d-lui primar.

D. sub-prefect a lăsat treaba baltă.

Atunci, m'am gîndit și eă că ar fi bine să daă o jalbă d-lui prefect contra d-lui sub-prefect și d-lui primar.

D. prefect a făcut lucrurile mușama.

Trei zile am stat pe gînduri și m'am întrebat, dacă e mai cuminte să înghiț hapul saă să-mi iaă inima în dinți și să merg mai sus.

Ascultînd și de povața unui avocat de

la judecătorie, care mi-a ticluit o petiție scrisă toată cu vorbe radicale și slove ca de tipar, am dat jalbă d-lui ministru contra d-lui prefect care se unise cu d. sub-prefect și cu d. primar contra mea.

Și am venit singur la București ca să dau jalba d-lui ministru, în mină.

L'am căutat acasă, l'am căutat la Cameră, la Senat, la minister, chiar pe la poarta Palatului, și a dat Dumnezeu de l'am întâlnit pe strada Academiei, tocmai când da să intre în curtea ministerului.

Mi l'a arătat un sergent de oraș, zicându-mi: «Uite, mă! Țsta e domn *minister*.

S'a oprit în loc d. ministru, mi-a citit petiția d. ministru și apoi mi-a zis:

— Bine băete! N'ai grije, are să ți să facă dreptate.

Mi s'a umplut inima de bucurie și după trei zile, a dat sfântul Elefterie, de am găsit la registratura ministerului petiția mea cu următoarea rezoluție: *Se recomandă în original d-lui prefect spre a cerceta cazul și a raporta de urgență.*

D. registrator — un om foarte cum se

cade — mi-a oferit să iaŭ petiția cu mine, ca să meargă lucrurile mai repede.

M'am cam strimbat eŭ cînd am văzut că mă întorc iar la d. prefect, dar am luat jalba și m'am dus la județ.

D. prefect a citit rezoluția, s'a uitat lung la mine, mi-a pomenit ceva despre leturghia tatei, despre crucea mamei și a pus și d-lui rezoluția: «*Se recomandă în original d-lui sub-prefect spre a cerceta cazul și a raporta de urgență*».

Petiția mi-a dat-o tot mie.

Nu prea vream să o iaŭ, văzînd că mă întorc de unde am plecat, dar d. prefect, d'împreună cu petiția mi-a dat, și un *sictir*, care m'a hotărit să nu fac nazuri.

Gîndindu-mă că porunca vine de la d. prefect, m'am întors și la d. sub-prefect, care pe lîngă crucea mamei, leturghia tatei, mi-a pomenit ceva și despre răscrucile mele și parastasul bunichii.

Apoi, pe urmă, d. sub-prefect a scris și d-sa pe petiție mai jos: «*Se recomandă în original d-lui primar spre a cerceta cazul în persoană și a raporta de urgență*».

La d. primar nu m'am dus. Știam eũ
ce m'aștepta la d. primar. Neavînd cui să
mai recomande petiția mea, d. primar era
să-mi pue rezoluția pe spinare... tot în
original!

Dar nici jalbă la minister n'am mai dat.

Napoleon Păunică.

Mă recomand... Napoleon Păunică, deputat... adică deputat, vorba vine... ar trebui să zic fost deputat... pentru că...

De geaba rîdeți... credeți poate că ne-a disolvat?... Nu !... Fost deputat pentru că mî-am dat demisia din pricina unui discurs... unui discurs rostit de mine... rostit vorba vine ; ar trebui să zic : început de mine, și ne rostit de loc.

O să vedeți ce mi s'a întîmplat.

Eă, eram și sunt partisan înfoțat al sistemului parlamentar. Găsesc că are părțile sănătoase menite să ducă o națiune spre progres ; spre pildă : discuțiunile din care ese lumina, diurna de 20 lei pe zi, controlul parlamentului asupra actelor guvernului, biletele de liber parcurs pe toate liniile în toată țara, cercetarea socotelor statului cu diurna ei respectivă... în sfîrșit,

precum vedeți, parlamentarismul are părțile lui cele bune...

Dar aceste cugetări le făceam așa în mine, de la locul meu, în tăcere, pentru că de felul meu sunt liniștit, nu'mi place gălăgia.

Îmi văz... adică îmi vedeam de treabă... pentru că acum nu mai sunt deputat... am demisionat.

Nădăjduesc că nu mi se va primi demisia, dar de o cam dată nu mai sunt deputat, sunt demisionat irevocabil pînă mîine.

Așa dar, îmi vedeam de treaba mea regulat. Pot să spue toți secretarii că n'am lipsit nicî-odată de la apelul nominal... Am plecat adesea pe urmă, nu zic ba... dar n'am lipsit nicî-odată de la apelul nominal... Înțelegeți ce greu îmi vine acum.

De trei luni de cînd s'aũ deschis Camerele, se tot ținea de mine un cîrd de deputați ca să vorbesc.

Cînd vorbea cîte un deputat, aveam și eu obiceiul să vorbesc dinpreună cu toți... dar ei se țineaũ de mine ca să vorbesc

singur, adică atunci cînd e tăcere, să fac un discurs precum am zice.

L'aș fi făcut discursul, nu e vorbă... nu e lucru așa greu să faci discursuri... dar nu se potrivește cu firea mea pentru că eu sunt un om tăcut. Imi place să ascult pe alții, să cuget, să mă gîndesc, și atunci dacă pe cînd mă gîndesc vorbesc, și pe cînd vorbesc mă gîndesc... mi se încurcă limba... și din pricina asta mie nu'mi place să țin discursuri.

Alt-fel nu e lucru greu zău...

Avem în Cameră un tînăr care e cu zece ani mai mic de cît mine și ține discursuri într'una, prin urmare nu e lucru greu.

Țrebue să știți că la Cameră lîngă mine, stă un deputat... adică sta... căci el tot stă dar eu nu mai staŭ pentru că am demisionat. E un coleg din acelaș județ unde am fost ales și eu... El îmi scoate... pardon, îmi scoate sufletul ca să vorbesc.

Intr'o bună dimineață... bună vorba vine, pentru că numai bună n'a fost — vine în discuție o blestemată de chestie locală... cum am zice o chestie din localitatea unde am fost ales... cred că înțelegeți ?

La tribună, era un înflăcărat de deputat tot din localitate, care'i trăgea prefectului local, îi trăgea primarului local, casierului local, polițaiului local... în sfârșit era precum vedeți o cestiune de interes local în toată puterea cuvîntului.

Eū tăceam, mă făceam că n'auz. Deputatul înflăcărat îi trăgea înainte, iar afurisitul meu de vecin începuse să mîrie: «Cere cuvîntul... trebuie să ceri cuvîntul... e o cestiune locală».

Eū, îi șopteam că dacă e o cestiune locală, nu mă privește pe mine... el: ba da; eū: ba nu!

Maî întîiu, să ne înțelegem: Eū sunt de fel din București, și ales numai la Dorohoiu... pentru că trebuie să știți că unul din meritele sistemului parlamentar e tocmai că te alegi unde nu te cunoaște nimeni... Atunci, care e cestiunea locală pentru mine București sau Dorohoiu? Casația nu s'a pronunțat, pentru ce să mă pronunț eū.

În sfârșit, ca să scurtez vorba, vecinul meu mă întărită, mă întărită, și 'mî strigă la urma urmelor: «Ți-e frică, vere Napoleone!»

Dacă nu striga, mă făceam eu că n'am auzit, dar a strigat și încă tare. — Mi-e frică? — Când am auzit aceste cuvinte... când am auzit mai ales că le auzit toți... am sărit în sus, am ridicat amîndouă mîinele ...uite așa... și am răcnit: «Domnule Președinte, cer cuvîntul!»

Președintele m'a înscris la catastif.

Ei, de atunci înainte, am început să simț furnică... furnică prin mîini, furnică prin picioare, pe șira spinărei pînă la ceafă și mai ales pe vîrfurile limbei.

În sfîrșit, îmi ziceam în mine; «Bun e Dumnezeu, sunt înscris al patrulea, o să se închiză discuția după ce va vorbi al doilea deputat ca în toate zilele, și scap cu fața curată...

Ei, n'am avut noroc! Nu s'a închis discuția... Auzi vorbit toți și pe urmă președintele a strigat: «D. Napoleon Păunică are cuvîntul!»

Eu mă făceam fețe fețe, mă trecea nădușelele, aș fi dat nu știu ce pentru un 15 Martie 1888. Ar fi putut guvernul să împuște toți ușierii Camerei că n'aș fi zis nimic...

Eram în stare să'mi dăruiesc diurna pe două zile... zău pe două zile o dăruieam... Dar nu s'a împuşcat nici un uşier, nu s'a întâmplat nici un 15 Martie şi toţi deputaţii mei strigaū: «La tribună!» pe cînd preşedintele 'mî zicea mereū: «Domnule Păunică, aveţi cuvîntul».

Eū n'aveam cuvîntul de loc... 'mî rămăsese în gît cuvîntul, dar m'am urcat la tribună.

Atuncî mi s'aū muiat vinele... m'a apucat un fel de ameţeală... mi se părea că toţi deputaţii umblaū cu capetele în jos şi cu picioarele în sus... şi era o tăcere... o tăcere., dar ce tăcere !

De obiceiū, e gălăgie ca la balamuc... pentru mine se făcuse tăcere ca la cimitir... toate nenorocirile pe capul meū... şi preşedintele ear 'mî zise: «Aveţi cuvîntul!»

Uite, simţeam că barba albă a preşidentului se lungeşte... se lungeşte... mă gîdelă la ceafă şi mi se aşează pe cap ca un bulgăre de ghiaţă.

Atuncî, mî-am luat inima în dinţi... am băut paharul cu apă pe care mi l-a adus uşierul şi foarte emoţionat am suspinat :

— «Mă rog să suspendați ședința pe cinci minute, căci sunt obosit!»

Ședința s'a suspendat, deputații s'a tăvălit de rîs, și eu la moment ca să scap de discurs, mî-am dat demisia înscris și motivat pentru insulta ce mî-a ādus parlamentul într'o cestiune de interes local.

Așa am scăpat! Pînă mîine se închide discuția... Camera o să'mî respingă demisia și pentru prima oară am să lipsesc de la apelul nominal... ca să nu fiu silit să mulțumesc!

Ar trebui să cer earăși cuvîntul și m'am săturat de discursuri; să maî poftească și alții!

Moftangii.

E numeroasă, e nesfârșită clasa moftangiiilor.

Incepînd de la moftangiul care nu cumpără nici odată tutun, și recurge mereu la tabachera prietenilor sau chiar a necunoscuților, de la moftangiul care și uită regulat punga acasă și țî cere zece lei împrumut pînă mîine dimineață pentru că n'are vreme să se întoarcă tocmai în fundul mahalalei unde a'nțercat dracul copiii, poți merge pururea înainte cu nomenclatura și trece în revistă clasa moftangiiilor în amor și a moftangiilor în politică.

În amor, el se încurcă cu o femeie serioasă, care nu cere cheltueală și la care merge așa prietenește la vremea mesei ca la dînsul acasă, de la care poate ciupi din cînd în cînd și ceva parale împrumut —

vorba vine — spre a plăti pe un creditor arțăgos — tot vorba vine.

În politică, moftangiul nu face parte din nici un partid, nu se pronunță categoric pentru nimeni, nu se bagă sub jugul nimănui, însă merge în treacăt, și după împrejurări, pe la toate cluburile. «Văzînd și făcînd» este deviza sa; astăzi, interesele locale îl silesc să dea mîna liberalilor, mîne interesele țării îl împing în brațele conservatorilor, poimîne să pupă iarăși bot în bot cu liberalii pentru că sunt grave ces-tiuni grave de rezolvat.

Dar toate faptele sale le face pe furiș, pe tăcute, ca să nu se deoachie și să nu se compromită.

Luî Carp, îi zice: «Vai de mine cocoane Petrake, te mai îndoești despre mine? Apoi eū, am fost tot-d'auna cu d-ta; încă de la 1876 am prevăzut și am spus că singurul partid cu viitor este al d-tale. Ce sunt eū smintit să merg cu liberalii; las pe mine, numai te rog nu faci svon că n'aș vrea să aflu dușmanii».

Luî D. Sturdza, doar că nu'i sărută pulpana de la haină, cînd îl trage într'un colț

spre a'î șopti la ureche : «Ai scăpat patria cocoane Mititză. Fără d-ta aveam aci controlul neștesc. Ascultă-mă pe mine, nu te lăsa și mergi înainte. Eū sunt al d-tale și am zēce băeți care te urmează și oameni devotați ca noi nu se găsec pe toate potecile».

Moftangiul nu are dușmani, toată lumea 'l crede bun băeat, ba chiar toate partidele îl trec la socoteala partizanilor devotați dar sfioși, pentru că așa e firea lui.

Deputat, cînd vine ceasul votului, moftangiul se apropie de urnă atunci cînd e îmbulzeala mai mare, ia în fie-care mîna cîte o bilă, strînge pumnul bine ca să nu poată ști nimeni cum votează și dă drumul bilei în fundul urnei, fără ca vre-un coleg să fi isbutit vre-odată să-i vază votul.

Pe urmă, se apropie îndată de banca ministerială, spune în treacăt ministrului respectiv : «Ți-am votat proiectul» apoi întoarce spatele, ia la braț pe un membru al opoziției și'î zice : I-am tras guvernului o bilă neagră !»

Lucru ciudat, dar foarte caracteristic, moftangiul isbutește vecinic în toate micile

sale combinațiuni puse sub scutul guvernelor, și isbutește cu sistemul său, să nu fie combătut la alegeri nici de liberali nici de conservatori.

Condiții de admisibilitate.

Se înșală amar acei care-și închipuesc că nu avem legi cu condițiuni de admisibilitate de cît pentru unele funcțiuni publice, și cer cu stăruință guvernelor să impue poștulanților condițiuni de admisibilitate pentru toate slujbele.

Pentru cei cari împart funcțiunile, observațiunea o fi dreaptă, iar pentru acei care le solicită, condiții există, sunt foarte numeroase și se modifică precum se schimbă și guvernele.

Sub conservatori — uniți sau desuniți — postulantul crede că are dreptul la slujbă îndată ce a fost: victimă de la 14 și 15 Martie 1888, manifestant în strada Eni sau fiu, nepot, văr cumnăt de victimă sau manifestant.

Sub liberali, postulantul arată ca diplome, certificate prin care se constată că

a strigat 30 de ani în șir «Trăiască Ion Brătianu și trăiască apoi d. Sturdza» că a aruncat cu bolovanii în jendarmi pe vremea legii maximului și s'a bătut cu sergenții pentru procesul Hallier.

Asemenea titluri precum vedeți, se pot invoca sub un guvern și nu se pot invoca sub altul; sunt însă ființe așa privilegiate de soartă, încît aū fost și la 14 Martie cu conservatorii și în Calea Griviței cu liberalii. Aceste ființe, aū decî două rînduri de certificate pe care le scot la maidan, după timpuri și împrejurări, cînd pe unele, cînd pe cele-l'alte.

Acum să trecem la condițiile de admisibilitate, cari se pot invoca în orî-ce vremuri: La rîndul întîiū, trebuie așezat postulantul care este băiatul cocoanei Tarsița. Cocoana Tarsița este femeea care a făcut dulceața, cataif, madgiun de prune și sarailie în casa strămoșilor noștri. Fie-care ministru are cîte un băiat de cocoană Tarsița în spinare.

Apoi vine moașa care a moșit toată familia, doica, jupîneasa care aū crescut toți copiii, Stan vizitiul rămas moștenire de la

bunica, Achim teciorul, — fie-care cu copiii lor și cu copiii copiilor lor.

Nenorocirea cea mai mare pentru un ministru este, cînd se trezește cu un fiu de doică cu patru clase primare. Acesta solicită fără multă sfială un post cu 400 lei pe lună, deschizînd vorba ast-fel: «Bine că aū venit ai noștri la putere și aū căzut colectivistiū» sau «bine că am scăpat de ciocoī și ne-a venit rîndul!»

Dacă din nenorocire, moașa, doica, jupineasa, Tița spălătoreasa, aū avut și o droae de fete pe lingă grămada de băeți, fie-care ministru mai primește cereri pentru vre-o 70 posturi de bursiere și alte 70 slujbe la telefon, la Banca Națională sau la mașina de scris din serviciul ministerului.

Precum vedeți, toți postulanții aū la activul lor o sumă de drepturi spre a ocupa funcțiuni publice, drepturi cu condițiuni de admisibilitate în toată regula. Prin urmare, de ce ne mai plîngem? Să trăim cu toții!

Trotoarul Bucureștiului.

Țara noastră este țara legendelor.

Așa precum s'a scris că ciobanul Bucur a întemeiat blagoslovitul oraș prin care curge «Dîmbovitza, bragă dulce» așa a mers mult timp și svonul că trotoarul Bucureștiului este partea din stradă rezervată pentru cei ce merg pe jos, spre a'î feri de trăsuri, care, căruțe, biciclete și automobilele secolului al nouă-spre-zecelea.

Trotoarul Bucureștiului are caracterul lui național care'l deosebește imediat de trotoarele din cele-l'alte capitale din țări străine.

În București, el este proprietatea exclusivă a primăriei și a posesorului imobilului din fața lui; publicul care circulă pe acest trotoar e tolerat să'l atingă cu picioarele numai așa de hatîr și întru cît circulația publicului nu lovește în interesele primăriei său ale proprietarului în cestiune.

În țara noastră «eminentemente agricolă și democratică» — cu toate luptele eroilor de la 48, cu toate jertfele răposaiților Christofi, Stanian, Grigorescu și C-ie spre a desființa privilegiile și deosebirele de clasă, trotuarul Bucureștiului a păstrat pînă acum vechile lui drepturi de precădere. S'aũ dus titlurile de noblețã, a suflat vîntul revoluțiunii peste paharnici, vornici, bani, logofeți, iar trotuarul Bucureștiului a rãmas ce era, cu ișlic, cu anterior, cu privilegiile sale moștenite din moși-strãmoși, din bolovan în piatrã cubicã, din asfalt în bazalt.

În stradele laterale, unde nu sunt încă instalate prãvăliile garnisite cu cãrnați și clondire multicolore în fereastrã, trotuarul Bucureștiului e în stãpînirea fie-cãruï proprietar saũ chiriaș al unei case. Vara, pe la ora 6 seara, jupîneasa își mãturã trotuarul, și'l stropește cu apã din urcior, așează cîte-va scaune la portițã, și mahalagiï se adunã acolo la sindrofie.

Trecãtorul care din nebãgare de seamã atinge piciorul scaunului, se coboarã repede în mijlocul stradeï, speriat par'cã ar fi comis un delict, și fuge urmãrit de apostrofa

proprietarului. «Mă pîrlitule! Ce cauți pe trotoar, n'ai destul loc în drum? Deschide'ți ochii!»

În centrul comerțului, trotoarul Bucureștiului e proprietatea negustorului și servește de deposit permanent pentru butoaele cu vinuri, lăzile cu mărfuri, diferite mezeluri, ape minerale, și tot ce reprezintă importul capitalei. E mai lesne pentru cel mai voinic pui de român să se suie pe vârful Caraimanului de cît să escaladeze trotoarele din stradele Lipscani, Gabroveni, Șelari, etc.

Ai ajuns în calea Victoriei. Aci, ca să treci pe trotoare, trebuie să aibi o talie reglementară care nu este de loc în concordanță cu cea impusă pentru serviciul militar.

Răposatul pitic de pe bulevard, era singurul cetățean capabil să treacă pe sub perdelele de la prăvăliile situate între Capșa și Episcopie, fără pericol pentru pălăria sa.

Trotoarul din Calea Victoriei, e în mare parte proprietatea Capșa, High-life și a mușterilor de la toate localurile publice situate pe această stradă. Trotoarul avînd

o dimensiune de vre-o cincî-zeci centimetrii, picioarele mușteriiilor care staū pe scaune la ușa și în fața ferestrelor prăvăliilor, trec cu vre-o zece centimetri peste lățimea trotoarului și se odihnesc dincolo de rigole.

Unde nu sunt picioare de mușterii sunt bolovani, pietrele cubice, bazalturile primăriei, iar trecătorul își caută drumul sub roatele trăsurilor și ale bicicletelor.

Așa cum ești, fii blagoslovit trotoar al Bucureștiului, căci ești demn de respectul și admirațiunea noastră. Ai știut să'ți păstrezi protipendada să nu lași o iotă din privilegiile tale și trecătorul se închină la tine ca la o icoană sfîntă, supunîndu-se tuturor pretențiunelor tale, respectînd toate poftele tale, fără să se răscoale — chiar atunci cînd îl calcă trăsurile sub roate — de teamă să nu'ți strice tabietul!

La Examen.

Viu de la liceu... nu vreau să spun de la care liceu..., unde am avut deosebita fericire să ascult pe profesorii Artzag și Mototol, examinînd pe elevii clasei a... nu vreau să spun care clasă. Reproduc numai scena.

ACTUL I.

Profesorul Artzag și Elevul.

ARTZAG.—Spune-mi d-ta, cine a fost Neron?

ELEVUL.—Neron a fost... a...

ARTZAG.—Ei, a fost; știu și eu că a fost, dar cine a fost?... Nu știți nimic, le-neșule.

ELEVUL.—A fost un împărat...

ARTZAG.—Aide mai iute... N'am să stați aici zece zile pînă țî-o veni pofta să vorbești... Ești un fleac; n'ai învățat tot anul...

ELEVUL. — Ba știu, domnule profesor....
Neron a fost un împărat roman...

ARTZAG. — Eî, pe urmă? pe urmă? Mai repede: în ce an a trăit, cum îl chema pe tată-său, cînd a murit, cine a fost soția sa?

Nu știî nimic, măgarule.

ELEVUL. — Ba știu, domnule profesor, vă spun îndată. Neron, fiul lui Demetrius....

ARTZAG. — Cînd îți spui eî că nu știî nimic, să știî că nu știî, și să nu răspunzi că știî, obraznicule! Dar Caligula, cine a fost Caligula?

ELEVUL. — Caligula, fiul lui Germanicus, ...fiul lui Germanicus.

ARTZAG. — Fiul lui Germanicus, de două ori a fost! Vită încălțată, treci la loc; nota două. Ai să rămîi repetent.

ACTUL II.

Profesorul Mototol și Elevul.

MOTOTOL. — Să-mi spui d-ta băete, cine a fost Neron?

ELEVUL. — Nee.... nee.... ron a fo..... a foost.....

MOTOTOL. — Aşa, bine! Neron a fost un împărat roman.

ELEVUL. — Păărat rooman.... rat rooman.

MOTOTOL. — Aşa! un împărat roman.... fiul lui Domitius Ahenobarbus..

ELEVUL. — Baarbus.... Nobaarbus....

MOTOTOL. — Bun!... Spune înainte... nu-ți fie frică dragă..... fiul lui Domitius și al Agripinei... Pe cine a omorît?...

ELEVUL. — Neeron a momorît... a moorit...

MOTOTOL. — Aşa, a omorît pe Britanicus, Agripina, Octavia.... Vezî așa! Dar Britanicus cine era?

ELEVUL. — Brii... briitanicus.....

MOTOTOL. — Da, Britanicus, era.... — zi după mine — era fiul lui Claudiu și al Mesalinei....

ELEVUL. — Măăsline.....

MOTOTOL. — Mesalina dragă! Mesalina care a murit la anul 48....

ELEVUL. — Patru... zecî și opt.... ree... revoluția romînă.

MOTOTOL. — Nu puiule, nu.... aia e alta... alt 48... Trecî la loc, nota șapte... vezî să fii totd'auna așa silitor.

Creditor și debitor saū influența calendarului asupra datoriei flotante.

IANUARIE.

Creditorul. — Cu plecăciune boerule !
Am venit pentru mica daraveră ce avem împreună.

Debitorul. — O daraveră cu mine? Ce daraveră ?

Creditorul. — Știți, restul de o mie de lei... de acum doi ani...

Debitorul. — Da... da ! Cum nu ; cu plăcere ; mai încape vorbă. Inșă am să te rog să mă erți acum, ai brodit'o rău.

De, știi D-ta, în Ianuarie e greu de plătit... Anul noū... cadourile la copiii... la nepoți... bacșișuri la slugi... la coșari, factori, lampagiū... lasă pe luna viitoare.

FEBRUARIE.

Creditorul. — Bună ziua boerule! conform promisiunei am venit pentru...

Debitorul. — Pentru mizeria de o mie de lei. Dragă sunt sleit.

Anul nou m'a scuturat punga. S'aũ făcut cadourile de o scumpete, e ceva scandalos! De, n'am ce să 'ți fac. Să mă bați să mă jupoĩ și nu găsești franc la mine.

Creditorul. — Bine, dar spune'mi pozitiv cînd să viũ?

Debitorul. — Luna viitoare, la sigur.

MARTIE.

Creditorul. — Respectele mele! Ei? Imi dai mia de lei?...

Debitorul. — Dragă, despre partea mea ți-aș da-o îndată, dar n'ai nemerit'o bine. Nu știi d-ta că în Martie se plătesc chiriile pentru sfîntu Gheorghe cu o lună înainte? Auzi modă ticăloasă... să plătești chiria cu o lună înainte par'că ai fi moștenit pe Zappa... Am fost silit să mă împrumut... vai de capul meu...

APRILIE.

Creditorul. — Nu te las nici mort data asta... De trei luni mă duci cu vorba; nu plec pînă nu'mi vei achita mia de lei.

Debitorul. — Bine nene, ai înebunit? De unde naiba vrei să scot parale tocmai acum la Paște? Ba ouă roșii, ba cozonaci, băcănii, spoitu caselor, rochiile pentru slugi, haine la copiii... de unde să mă scot parale.

MAI.

Creditorul. — Sper că data asta...

Debitorul. — Foarte prost faci de sperii. Eri aū fost sărbătorile, și astă-zī țop, te-ai înființat repede. Nu vezi, m'aū sleit Paștele; primăvara trebuie să le faci toate din nou.

IUNIE.

Creditorul. — Dacă nu'mi achiți datoria, cu părere de rău voi fi nevoit să te urmăresc, căci...

Debitorul. — Știi că 'mī pare rău amice să te aud vorbind ast-fel. Bine păcatele mele, de ce nu'ți alegi și d-ta timpul cînd să ceri paralele?

Vii tocmai acum acum în Iunie cînd omul pleacă la băi să'și vază de sănătate? Dacă poți d-ta să mă mai împrumuți cu ceva, nu mă dau în lături...

IULIE ȘI AUGUST.

(Repaus din cauza vacanțelor Creditorul trage nădejde).

SEPTEMBRE.

Creditorul. — Am să'ți...

Debitorul. — Nu'mi mai spune nimic. Știu, așa e, ai dreptate, dar ce să 'ți fac? D-ta uiți că am cheltuit la băi de m'am prăpădit.

Uiți că acum trebuie să plătesc pensio-nul copiilor! Și nu știu de unde să iaș bani... să fie a dracului așa viață!

OCTOMBRE.

Creditorul. — Domnule am răbdat destul și...

Debitorul. — Și tocmai acum te-ai hotărît să nu măi rabzi? Apoi nu știi că suntem în Octombree... sfîntul Dumitru... chiria domnule... blestemata de chirie... Vrei

să mă dea proprietarul afară?... Doi sfinți am și eu cu care trăesc rău: Sfântu Gheorghe și Sfântu Dumitru.

NOEMBRE

Creditorul. — Acum nu plec de aici pînă nu'mi dai paralele.

Debitorul. — Așa... să-ți dau! Dar cum și de unde? Bani în Noembrie, bine ne-nișorule, D-ta să vede că nu ai fost silit să cumperi lemne, să dregi sobe, sau ai fabrică de paltoane și șoșoni la dispoziție? Vrei să-ți dau ultima para și să tremur de frig cu toată familia?

DECEMBRE

Creditorul. — Sunt hotărît să nu mai aștept o zi... de unu-spre-zece luni...

Debitorul. — Creștin ești, sau Turc? să ceri parale acum, acum în Decembrie de Crăciun, de sfintele sărbători cînd fiecare om tîrguește pentru casa lui... Vai de mine!... Eū mă așteptam din contră să 'mi faci cadoū vre'un purcel!

Pentru paradă.

Incă de la 15 Aprilie, Dragomir Sefertaș, s'a vorbit cu nevasta sa, să'și ia copiii și să vie din Alexandria la București ca să vadă *paradia* de la 10 Maiu.

Cheltuială mare, aū chibzuit ei să nu facă, pentru că aū un neam sub Mitropolie la care poate să tragă și să mănince. Cu o sută de lei mari și lați, aū socotit că aū să scape, și de aceea la 8 Maiu și-aū strîns rufe pe o zi, rochiile de gală ale nevestei și fetelor, haina neagră a bărbatului, cu care a mai fost îmbrăcat Sefertaș la nunta Primarului și aū pornit-o spre București.

Ca să facă economie mai mare și să nu arunce doi lei pe fereastră, îndată ce aū ajuns în gara de Nord, s'aū urcat în tramway zicînd conductorului: «Noi mergem la vîru Spiridon». In fața stradei Buzzești, văzînd că toată lumea se dă jos și

schimbă tramwayul, Sefertaș a făcut ca toată lumea și s'a trezit la grajdurile direcției pe șosea, împreună cu toată familia. Aici i s'a explicat că vagonul pentru Mitropolie pornește din Calea Șerban Vodă și nenorocitul a luat'o pe jos cu géaman-tanul într'o mînă, nevasta la braț, Profiritza fata cea mare în dreapta și Sofița în cărcă. La urma urmelor, obosit, a luat o birje și a pornit la vărul Spiridon sub Mitropolie. Ia'l de unde nu e pe vărul Spiridon, cînd nu știi nici strada nici numărul casei. De geaba a cercetat la toate cîrciumele din vale și din deal, unde stă Spiridon care face pe secretarul de avocat la judecătoria, n'a găsit pe nimeni în stare să'i răspundă, astfel în cit toată familia a fost nevoită să meargă la ofelul Nemțoaica — 2 lei odaia pe zi, plus un leu pentru fie-care pat supplement, plus 60 bani lumînarea și serviciu.

A cam început să ofteze Dragomir, dar ce să zică, o dată e 10 Maiu într'un an. Scump dar face!

Ziua de 9 Maiu a petrecut'o familia plimbîndu-se cu gura căscată de la strada Carol pînă la capul podului și oprind petre-

cătorî spre a'î întreba, arătîndu-le Casa de depuneri, Poșta, Prefectura poliției. «Mă rog ce boer stă în casa asta?» Pregătirile pentru ziua de 10 Maiū i-aū interesat foarte mult, și cocoana Măndica nu putea să-și ia ochii de la prăjinele cu stegulețe în vîrf, așezate în grădina Serindar.

— Cum naiba aū făcut de aū așezat steaguri așa sus, întrebă Măndica Șefertaș.

— S'aū urcat pompierii cu scări, răs-punse Dragomir, spre a dovedi că se pri-cepe la toate.

Cînd aū văzut însă tramwayul electric, și-aū făcut toți speriați semnul crucei, zi-cînd: «Ptiū, crucite-aī drace!»

La 9 seara aū băut toți bere la Cosma pe bulevard, aū mîncat fisticuri de 10 bani și s'aū reîntors la otel ca să se odihnească și să fie gata de vreme a doua zi pentru *paradie*.

Afurisita de paradă! Din dealul Mitropoliei și pînă 'n Calea Victoriei, Dragomir cu tot neamul nu s'aū învrednicit să vază de cît armata pe la spate — armata cea înșirată de-a lungul trotoarelor, și de cîte

orî s'aũ încercat să treacă în față, aũ mîncat cîte un pat de pușcă.

La bulevard era toată nădejdea. Acolo vine Regele, acolo vine Regina și acolo e defilarea trupelor.

A încercat Dragomir să răzbească pe bulevard prin strada Academiei, prin strada Coltzei, prin toate cotiturile ; dar de prisos. A mîncat ghionturi, i s'aũ rupt poalele de la haina neagră, pălăria Profiritzei s'a făcut baclava, și aũ petrecut restul zilei cu toți la secție.

Cu toate acestea, familia Sefertaș e încîntată și așteaptă la otel Nemțoaica pînă la sfîrșitul săptămînei un mandat postal ca să se poată întoarce acasă și să istorisească Alexandrienilor seara la sindrofie, ce bine aũ petrecut în București de 10 Maiũ la *paradie* chiar în tribuna oficială, alături de rege, ca la doi pași.

H o l e r a .

De timp îndelungat, toate ziarele din țară și streinătate publică notițele cele mai fantastice asupra holerei precum și instrucțiunile cele mai greșite emanate de la consiliile medicale în privința precauțiunelor ce trebuesc luate spre a ne feri de acest flagel.

Cred că a venit ceasul să spuî și eî publicului cine este holera și ce viață trebuie să duci ca să scapi de dînsa. Holera se aseamăna cu cașcavalul de Penteleu. Precum există cașcaval de Penteleu care nu este adevărat cașcaval de Penteleu, tot asemenea există și holera care nu este adevărată holera.

Adevărata holera, profitînd de biletele circulare și prețurile reduse, pleacă dintr'o localitate îndată ce încep căldurile — ca orî-ce magistrat sau profesor în timpul

vacanțelor — vizitează în orașele principale, muzeurile, cazărmile, teatrele, spitalele și apoi, pornește înainte.

Biletul ei de călătorie e valabil pentru 60 de zile cu dreptul de prelungire, și fără îndatorire de a viza biletul la fie-care stație. Holera e scutită de pașaport la graniță.

Dînsa călătorește *incognito*, întocmai ca Principiul, Regiul, Impărații, sub numele de *Asiatica* sau *Nostras*, sau *Dyssenteria* și alte porecle mai ciudate.

Indată ce plecarea holerei dintr'o localitate este anunțată prin telegrame oficiale, toate guvernele se grăbesc să-i facă o primire în raport cu rangul ce ocupă în societate. Așa spre exemplu la noi în țară, șeful serviciului sanitar e însărcinat să o întâmpine la graniță și diferite detașamente militare sunt înființate pretutindeni spre a-i prezenta armele îndată ce vor da ochii cu dînsa.

Holera avînd obiceiul să călătorească *incognito*, nenorocitul șef al serviciului sanitar e nevoit să alerge mereu de la un punct al țării la celalt pentru ca nu cumva holera să treacă granița neîntîmpinată de

un reprezentant al guvernului ceea ce ar putea da naștere unui conflict diplomatic.

Unele somități medicale au emis greșita părere că frica produce în timpul holerei mai multe victime de cât epidemia. Eroare profundă. Proverbul românesc zice: «*Frica păzește pepenele*» — prin urmare, dacă te păzești de pepene — fie numai de frică — ești ferit și de holeră — căci pepenele produce numeroase cazuri de holeră.

Regulă generală, dacă ai ocazia să faci cunoștință cu holera, apărăți burta — căci dînsa (holera nu burta) a luat de mult timp mitocănescul obicei de a'ți zice bună ziua, plesnindu'ți burta, în semn de prietenie.

Buna cuviință cea mai elementară, cere ca atunci cînd cine-va îți vine în casă, să'l poștești să șează. Față cu holera, aceste principii nu trebuiesc îndeplinite.

Dacă dînsa vine să-ți facă vizită, poți foarte bine să'i trimeți răspuns prin servitor că ești dus la țară și nu te întorci de cât pe la sfîrșitul lui Septembre. Această procedare, față cu o persoană străină, a

cărei cunoștință nu ții cîtuși de puțin să o faci, nu are să pară nimănui greșită.

Se poate însă foarte bine întîmpla ca toate aceste povețe să fie zădarnice. In cazul acesta, dacă holera trebuie neapărat să vă lovească și să vă ducă spre țărături necunoscute, mîndriți-vă cel puțin că vă așteaptă un sfîrșit demn numai de capelele încoronate: aveți să muriți... pe *tron*!

Incurajarea viciului.

În ziua de astăzi, n'a mai rămas puiū de român care să nu aibă în geamantanul său un teanc de reforme menite a face fericirea țării. Spre pildă, unii propun douăzeci și cinci la spetele locuitorilor, alții douăzeci și cinci la spetele stăpânirei.

Acei ce se numesc independenți, propun ca termen mediu două-spre-zece și jumătate la spetele locuitorilor și două-spre-zece și jumătate la acele ale stăpânirei, ca să nu rămăe nimeni nemulțumit, nimeni din cei ce distribuesc bătaea bine înțeles, nu din cei cari o primesc.

Am crezut dar momentul bine ales ca să scot și eu la lumină marele meu program de reforme sociale, pe care'l voi expune îndată ce voi face aci o mică digresie.

Am observat că pretutindenți să înființeze mereu societăți, comitete și eară co-

mitete care aŭ luat sarcina de a răsplăti toate sacrificiile omenești și de a încuraja tot ce este bine.

Sunt societăți zise de înfrinare a beției care caută să desrădăcineze din stomacul omului pofta vinului și a rachiului; sunt societăți în contra cartoforiei, sunt în sfârșit comitete și ligi care combat toate slăbiciunile omenești.

Aceste asociațiuni aŭ nu numai scopul de a împiedeca întinderea cusurilor noastre dar încă și îndatorirea de a răsplăti prin premii pe acei cari s'aŭ lepădat de satana sub formă de tutun, băutură și alte forme.

Puindu'mi imediat candidatura de mare reformator al României, a-și propune categoric să întoarcem lucrurile pe dos și să instituim o societate pentru încurajarea viciului sub patronagiul guvernului.

Iată acum înțeleptele considerante care mă face să susțin o asemenea idee :

Intrebare: de unde isvoresc veniturile cele mari ale statului?

Răspuns: Din păcătoșiile omenirii. Matușiții cari trăesc o săptămână cu o litră de vin, care nu pun mâna pe o carte de

joc, cari se feresc de dragoste, cari fumează chiustecuri de țigări, sînt curată sărăcie pentru un stat.

Viciul e bogăția noastră. Ceî ce trag pe nas și în pept sute de țigări bektemis, dau statului un beneficiu de 20 milioane pe an, ceî ce trag pe gît pahare peste pahare de bere, țuică, rachiu, basamac, dau statului alt beneficiu de vr'o zece milioane, ceî ce trag peste cincî dau un beneficiu de două milioane.

De aci rezultă, că dacă țara romînească s'ar înțelepți, dacă locuitorii ei s'ar lua după povețele xenamorisîților cari tot povăduesc înfrînarea viciurilor, statul ar mufluzi. Deci care este interesul unui guvern bun gospodar? Scurt și cuprinzător: să încurajeze viciul și să dea în fie-care an un premiū pentru bețivul de frunte din tot regatul, altul pentru cel mai mare cartofor, altul pentru cel mai îndrăcit fumător.

Să trăiască dar toți blestemații, toți craii și toți stricații din regatul romînesc—mai ales pe aceste vremuri de criză — căci de oameni cuminți m'am săturat.

Părul alb.

Intre numeroasele teorii care aũ obiceiul sã se plimbe prin vorbirele și scrierile noastre, este una care mã plictisește peste măsurã și mi se pare grozav de copilãreascã — spre a nu zice dobitoceascã.

E faimoasa teorie a părului cel alb. Crez că nu e om pe pãmînt, care într'o anume împrejurare sã nu fi dat peste vre un fel de povățuitor ce'l îndemna sã nu critice relele apucãturi ale unui bărbat stricat, sub cuvînt cã acel blestemat are părul alb.

Spre pildã, dacã te legi de un bătrîn veros și'l dai în tãrbãcealã cum i se cuvine, o datã și se închide gura cu faimosul respect ce se cuvine părului cel alb al acestui nemernic.

La noi ca pretutindenĩ, ai sã găsești sume de persoane de o reputațiune foarte uritã cari aũ însã drept la respectul nostru pentru

că aũ păr alb, astfel încît respectul a ajuns nu o considerație ce se datorește meritului individului, ci un bir ce se plătește feței părului.

De obiceiũ, cusururile omului ajungînd la cunoștința semenilor săi cu timpul, și dîndu-se cu desăvîrșire pe față, tocmai la vîrsta cînd părul începe să'și schimbe culoarea, ar trebui să nu mai îndrăsnim să criticăm pe nimeni îndată ce a trecut pentru dînsul vremurile tinereții.

Apoi bine, pentru numele lui Dumnezeu, albirea părului este o infirmitate pe care o dobîndesc toți cei ce trăesc mult timp, nu este o diplomă de onoare, și dacă a rămas vorba să nu criticăm pe un cetățean pentru simplul motiv că are infirmitatea părului alb, ajungem departe de tot cu această teorie.

Nu ne mai rămîne decît să respectăm bubele de pe nasul lui x, și bătăturile de la picioarele lui z, cari poate aũ mai multe drepturi la compătimirea noastră. Dar să las gluma la o parte. Eũ jur că n'am văzut nici o dată vre un tribunal declinîndu'și dreptul și competența de a judeca pe un

pungaș pentru motivul că numitul pungăș este demn de respect căci are părul alb.

Prin urmare, dați-ne voe să urmăm acelaș principiu.

Părul alb e în definitiv o circumstanță agravantă, iar nu ușurătoare. Și dacă nu împărtășiți părerea mea, apoi mă faceți să laud pe cei ce sunt prietenii cu căneala și ascund păcatele sau rușinele bătrînețelor lor sub o compoziție himică neagră ca pana corbului.

Aceștia cel puțin nu mă invoacă prescripțiunea părului alb.

București-Varna.

O CĂLĂTORIE ÎN 1887.

După un mers de aproape trei-zeci de minute, mașina vaporeșului care face serviciu între Smîrda-Rusciuk, trase trei fluerături ascuțite, roata începu să bată apele Dunărei mai repede și pe năbușite, vaporul făcu un semi-cerc și apoi se isbi de schele. Atunci un fel de bulgar care cumula îndatoririle de chelner, controlor de bilete și marinar, asvîrli pe țermul vecin o fringhie unui alt bulgar care o legă puternic de un stîlp, și puserăm piciorul pe pămîntul blagoslovit al prazului. Un militar mustăcios și bărbos, ajutat de doi cazaci jerpeleți, îmi ceru pașaportul, îl examină cu băgare de seamă, și spre a'mi dovedi că sunt liber să intru în Rusciuk, îmi dete brînci și-mi trase un ghiont care mă făcu să sughiț de trei ori din adîncul pînticelor

și să-mi închipuesc că mă pomenește *dumneaei* în București.

Eram foarte dispus să protestez, dar mi-am adus aminte la vreme că nici protesturile Rusiei nu aū trecere azi în Bulgaria, dar încă ale mele.

Prin urmare am pornit'o la otel pe jos, urmat de un turc care 'mī ducea calabalicul în spinare, în ciuda birjarilor, adică harabagiilor, cum le zice acolo.

Alături de hotelul Isla-hale unde m'am coborīt, zăresc o casă mare asupra căreia filfie steagul național; în curte dorm vre-o zece soldați cu pușcile lîngă dînșii. Ei dorm bulgărește, adică sunt întinși pe burtă.

La poarta din față sunt la ceas patru soldați, iar de la ferestrele camerelor de jos ale acestei case, zăresc o sumă de ofițeri culcați în aceeași poziție națională.

Mi se spune că acolo e palatul regenței; eū crezusem în prostia mea că e o cazarmă de cazaci sau un post de pompieri.

La Ruscuk, te simți încă par'că ai fi într'un orașel din țara romīnească; găsești să dormi, și să dormi singur fără pleoșnițe într'un pat; găsești să și bei, găsești

să mănînci. Dar de la Rusciuk încolo să te ții!

Ca să ajungî la Varna, faci aproape în opt ore, un drum care l'ai putea face în patru ore. Drumul de fer umblă cu repeziciunea unui car cu boi; aceasta mi-a dovedit-o un măgăruși, care speriîndu-se pe cîmpie cînd trecea trenul și rupînd-o la fugă, a ajuns la stație cu o jumătate de ceas înaintea noastră!

Zău nu e minciună!

În timp de opt ore, pînă cînd să ajung la Varna, n'am făcut de cît să mă gîndesc la frumusețea mării, la bastimentele ce se încrucisează mereu în fața portului, la talazurile turbate ale apei ce se isbesc de stînci, la odăița de la otel de unde voi putea să văz acest spectacol măreț.

De aceia, îndată ce mă urcai în birje la Varna, spusei birjearului într'o limbă romînească amestecată cu o vorbă rusească, și o jumătate de vorbă bulgărească, să mă ducă la un otel pe marginea mării.

Otel pe marginea mării, îmi spuse birjearul, nu e nici unul. El îmi vorbi romînește curat, și mă duse la cel d'intîi han

din localitate, situat în centrul orașului și numit «Hôtel de la grande Russie». A-ți auzit bine, e grande Russie, să nu credeți că este petite Russie!

Ca să ajung acolo, am dat peste niște strade atît de strîmte, în cît, cînd se întîlnesc doi oameni față în față venind din puncturî opuse, unul e nevoit să se întoarcă îndărît ca să poată trece cel-l'alt!

Cam aproape așa am pățit-o eû: caii birjei mele întilnindu-se bot în bot cu caii altei birje, amîndoi harabagiî s'aû coborît de pe capră și aû început o gimnastică de o jumătate de oră spre a da trăsurile înapoi pînă la capătul stradei.

Apoi birjearul meû a pornit-o pe jos înainte ca să se încredințeze că circulația nu va mai fi întreruptă, a trimes răspuns pînă la capătul uliței ca să nu ne mai iasă nimeni înainte, și ast-fel am putut să-mi fac intrarea triumfală în hanul de la «grande Russie».

Aoleo! Ce-am pățit! Acum să vedeți!

Il signore Marchatelli, antreprenorul ote-lului de la grande Russie, mă conduse îndată într'o cameră mobilată cu un pat

de lemn și tot ce trebuie spre a nu putea dormi în liniște, o masă cu trei picioare (un picior pierise negreșit în ultimul război ruso-turc) și un scaun de pae pe jumătate mîncat nu știu de cine.

Fereastra mea care dă pe stradă, n'a fost nevoie să o deschid, căci dînsa nu se închidea nici o dată, și ast-fel — ulița fiind foarte strîmtă, — am avut imediat deosebita plăcere de a vedea în casa din față pe un cetățean bulgar care se scîr pina cu mult foc, gîndindu-se poate la prințul de Coburg!

Alergînd după un spectacol mai plăcut, am pornit îndată pe malul mării, unde nădăjduiam să rămîn uimit în fața frumuseților ei. Pe malul mării nu sunt de cît 4—5 case particulare, și în port nu zărești nici un vapor, nici un bastiment, nici o corabie.

Bulgarii și bulgăroaicele din localitate, despărțiți de un cazac care păzea cu sabia scoasă, își luaă tocmai baia. La dreapta se scâldau femeile cu copiii, la mijloc sta cazacul (pe mal bine înțeles), și la trei-zeci de pași mai departe erau bărbații amestecați cu cîinii, cu caii și cu măgarii.

La Varna sunt vre-o două-zeci de cabine de lemn în cari poți să intri și să te dezbraci cînd vrei să ești bae, și să îți se fure punga; în schimbul unei sume de 30 de bani, antreprenorul îți dă și un cearșeaf mare cît o batistă ca să te ștergi pe tot trupul. Dar două-zeci de cabine nu pot ajunge pentru două-trei sute de oameni; de aceea Bulgarii au luat obiceiul să se dezbrace pe malul mării, și apoi după ce și-a luat baia, să se usuce la soare. Ei mai au și alt obicei, dobîndit prin practică: părăsesc marea umblînd numai într'un picior ca să nu umple de nisip pe cel-l'alt; apoi îl încalță, schimbă piciorul, pornesc iar la mare înapoi, ca să spele piciorul plin de nisip, și reîncep aceiași călătorie, ca la șodron.

Alții, mai înțelepți, se îmbracă mai întîi, își ia cizmele și obielele în mîna, intră iar în apă, încalecă pe măgarii cari i-au însoțit și se întorc drept acasă!

Trebue să știți că la Varna, dobitoacele joacă un mare rol, fie zis fără aluzie la locuitori.

Indată ce te culci, începe un concert

dat de cîinii din mahala, concert care ține pînă la două spre zece din noapte.

La această oră începe o melodie pisi-cească de cotoi și puî de pisici, căci bulgarii au obiceiul să nu-î arunce și în fiecare casă, să găsește un regiment de asemenea dobitoace.

Pe la 5 de dimineață vine rîndul catîrilor, care 'și reclamă hrana într'un hi! ha! hi! ha! hi! ha! prelungit pînă la șapte cînd îl înlocuește miorlăitul copiilor.

Apoi concertul devine general e o amestecătură, de cîini, pisici, copii și catîri!

Ai crede că e musica lui Wagner!

După bae, lumea pornește în grădina publică, unde găsește ca să'și potolească setea, cafea turcească și limonadă ca aceea ce să vinde la noi pe piața teatrului.

Această băutură pîrîndumi-se prea caldă am îndrăsnit să cer cafegiului o bucățică de gheață.

El s'a întors îndată cu un bulgăre de gheață în mîna și fără multă vorbă, mi l'a trîntit în limonadă.

Nu'î mai lipsea decît să'și spele și mîinile în paharul meu.

Toate casele și toate stradele din Varna să aseamănă unele cu altele întocmai cum un arap seamănă cu alt arap: ulițe strîmte, case cu două caturi. Catul d'întîiū este de petriș și ferestrele sunt cu fiare.

Catul de sus este de scînduri, căroră nu le-a făcut până acum nimeni pomană să le dea foc.

Balcoane nu să pomenesc, dar fie-care casă are pe acoperiș, un fel de salon deschis, pe care în timpul zilei, locuitorii să așează spre a răsufli, iar în timpul nopței, pisicile să dau la dragoste în ciuda locatarilor de sub dînsele !

Vin momente cînd încep să te treacă nădușelele.

Ai poftă să cînți ;

Strîng în brațe plapoma

Crezînd că ești dumneata !

În toată Varna nu am văzut decît trei case în adevăr frumoase, zidite după stilul european și pe malul mării.

Am crezut mai întîiū că cel puțin una din ele trebuie să fie locuința fostului Domn Alexandru Batenbergu cum îi zic bulgarii,

am crezut că trebuie să fie vre-o casă de sănătate, sau villa vre-unui bogat tuca na glava; dar m'am înșelat.

Dragomanul otelului 'mi-a spus că este un stabiliment internațional care în franțuzește s'ar putea numi hospitalité de nuit, clădit de primărie și închiriat tot de dînsa, cu 9000 de lei pe an unei dame bine-voitoare.

Primăria bulgărească a voit să pue în practică zicătoarea latinească; «Utile dulci».

Eū unul, jur pe viitorul lui Jenică Geraudel că nu știu cum sunt împărțite camerele acestui templu.

Plimbarea pe malul mării, aerul sărat pe care 'l înghiți, și nevoea de a te deștepta odată cu soarele pentru că nu poți dormi din cauza concertelor animale despre care am vorbit, îți deschid pofta de mîncare într'un chip nepomenit.

Nicăeri mai mult ca la Varna n'ai fi în stare să mîncî fript un dușman.

Din nenorocire, bucătăria e foarte slabă aici, mai ales cînd n'ai stomachul tare. Să poftească nenea Pană Pancovicî la Varna

și atunci să vedem dacă birtul de la Călimănești n'are să i să pară ținut de Lucullus.

Pui fript boerilor, pui fript la dejun și pui fript la prînz, asta 'ți este tainul, sau altminterea să te ții; poți să o pornești direct la Carlsbad sau la Vichy dacă ai avut îndrăzneala să'ți bagi botul în untul bulgăresc.

Pînă în ziua de astăzi, am rămas cu tăeturî la stomach !

După cincî zile de adăstare, mi a sosit în sfîrșit știrea înveselitoare că prințul Coburg are să se coboare la Lom-Palanca.

Mi-am strîns repede bagajele și am pornit la gară, căci trenul urma să plece la 6 ore după spusele indicatorului căilor ferate.

Trenul n'a plecat decît la 8 și s'ar fi putut chiar întîmpla să nu plece de loc, dacă nu sosea vaporul din Constantinopole, căci așa e obiceiul pe acolo : dacă vine vaporul, trenul pleacă, dacă nu vine să poftiți altă dată!»

La patru ore fără cite-va minute, m'am apropiat de București.

Cînd am zărit cîmpiile Filaretului cînd am văzut coșurile sărăcăcioase ale fabricii

de chibrituri de la stația Dealu-Spirea, cînd m'am simțit cu desăvîrșire scăpat de tot ce miroase a țară bulgărească, mi s'a părut că am să puî pîciorul pe pămîntul raiului.

Cînd am zărit bereria lui Luther, doar că nu mi-a venit leșin de bucurie că n'am să mai beaŭ sifon de Varna; iar cînd m'am dat jos din tren îmi venea să strig: Să trăească d-l Brătianu! dar mi-am adus amir.te la vreme că fac parte din opoziție.

Domnul care se lasă de tutun.

Nu poate să tăgăduiască nimeni că fumatul este un nărav și încă un nărav atît de supărător, în cît o mulțime de oameni caută să scape de dînsul. Ast-fel s'a și născut secta omului «care să lasă de fumat».

În urma unei tuse îndrăcite și unei discuțiuni asupra numeroaselor boale care isvorăsc din fumat, e lucru indicat, ca eroul nostru să arunce cu furie țigara din gură și să declare pe cinste că de acum înainte să lasă de tutun.

Pentru ca nimeni să nu pue un moment la îndoială sinceritatea declarațiunei sale, domnul care să lasă de tutun dăruiește la moment unui prieten tabachera, chibritelnița, țigareta de chihlibar de Buzău, într'un cuvînt tot ce a contribuit la satisfacerea viciului său.

Apoi, simțînd omul că are să'î vie greu

de tot să stea cu buzele și gura neocupate ceasuri întregi, aleargă la spițerie, la cofetărie, și combinează în aceste două stabilimente diferitele ingrediente inofensive menite să înlocuiască tutunul: deosebite pastile și imitații de țigări încărcate cu gudron.

Adesea, domnul care se lasă de tutun măi cumpără și o pereche de mățanii ca să aibă degetele ocupate. Inarmat astfel și prin urmare la adăpostul tentațiunei, el se duce seara la berăria saū cafeneaua unde are obiceiul să se întâlnească cu prietenii săi, și privește de sus cu dispreț pe toți acei cari n'aū destulă tărie de caracter spre a da tutunul dracului. Iar dacă cine-va susține că e greu lucru să-ți schimbi năravul în 24 de ore, domnul, care să lasă de tutun, răspunde cu mîndrie :

Fleacuri.— Ajunge să aibă puțină voință. Privește-mă pe mine. Am zis o vorbă, și m'am ținut de dînsa. Nu măi fumez pentru nimic în lume.

Și pentru a dovedi că nu măi fumează, îngHITE la moment cîte-va acadele, sugerează

din gudron și numără turbat mărgelile de la mătăni.

A doua zi, întâlnești pe stradă pe domnul care s'a lăsat de tutun, și constați cu mirare că are în gură o țigară de havana, mare cît toate zilele. Rușinos el 'ți explică imediat că în realitate nu mai fumează, pentru că s'a lăsat de țigarete singurele primejdioase, din cauza hârtiei care este vătămătoare sănătăței. Țigara de havana însă pe care a adoptat'o i-a spus'o și doctorul că nu face rău și la urma urmelor nu fumează decît două, întrebuițînd peste zi pastilele de gudron.

Peste o săptămînă domnul care se lasă de tutun, vine la cafenea cu o tabacheră nouă, o țigaretă de chihlibar confecționată de un specialist în ast-fel de condițiuni în cît — spune el — tutunul rămîne nesupărător, și nicotina se depune într'un rezervoriu.

Dar nu trec opt zile și domnul care se lasă de tutun renunță la țigareta specială, sub cuvînt că n'a mai găsit tuburi de rezervă.

Orî-ce fumător e ținut să declare că se lasă de tutun cel puțin odată pe an. Acel care într'adevăr voește să nu mai fumeze, ia această hotărîre, fără nici o declarație prealabilă.

Regrete eterne !

Dacă mi-ar trăsni vre-o dată prin cap să întocmesc un dicționar al limbei române, când ași ajunge la cuvîntul Regrete, 'i-ași da următoarea tălmăcire : «Substantiv neutru care la plural și însoțit de calificativu eterne, să atîrnă la ferestrele modistelor, sub formă de coroană, ca semn de durere adîncă !»

Intr'adevăr, trebuie să fi observat și dumneavoastră ca și mine, că mîhnirea a ajuns de cît-va timp un fel de expoziție permanentă.

Odinioară, cînd doreaî să știî cine a mai răposat în expiratele două-zeci și patru de ore — precum zice stilul oficial — căutaî la pagina a treia, coloana cea din urmă, din gazetele mai răspîndite. Știaî îndată că d-nul X., pătruns de cea mai vie durere, a perdut pe soacra sa, saŭ că inconsolabila d-na Z. a rămas desperecheată !

Astăzi n'ai decît să te plimbî pe calea Victoriei începînd de la prăvălia Fain și mergînd pînă la Leon și «*la Gloria*» în pasagiul Vilacros și vei ști îndată cine a murit, ce rude, ce prietenî a avut repozitul, și pînă la ce grad se ridică părerea de rău a fie-căruî donator de coroane, căci această expoziție mai are și darul de a fi un termometru al durerii!

Rude, prietenî, nici unul nu vrea să rămîie mai pe jos decît cel-l'alt. Fie-care împodobește panglicele coroanei ce dăruiește cu vorbe menite să meargă drept la inimă, plus iscălitura pătrunsului de durere donator, ca să știe bine tot orașul cît de mult e supus el simțirilor morale!

Moda arătării de mîhnire se schimbă la an la an, ca și moda pălăriilor, a cismulițelor ascuțite și altor accesorii de găteală femească, asupra cărora nu vrea să mă opresc.

Spre pildă, în trecut erea la modă durerea sgomotoasă care însoțea pe repozat pînă la cimitir!

În cea d'intăiî caretă luată cu chirie, care venea după mort, zăreaî o cocoană

imbrăcată în negru de sus și pînă jos, cu părul jumătate despletit și care de la domiciliu pînă la cîntecul bisericesc : «vecinica pomenire», țipa din resputeri... «Aoleu! Aoleu!... Miticuța, Năiță, saū Gheorghiuța al meu», după cum îl chema pe dumnealui; și notați bine că aceste cuvinte le sbiera scoțînd capul pe fereastra de la caretă, ca să o vadă toți, căci altfel durerea sa n'ar fi avut nici preț, nici căutare. În timpul acesta, altă cocoană, o prietenă bună, îi ștergea ochii cu o batistă, iar cu mîna dreaptă îi băga în nas cu de-a sila, o sticlă cu apă de Colonia !

Acum cîți-va ani, o înmormîntare fără tot dichisul despre care vorbiți, nu făcea două parale.

Astăzi avem o durere mai pe tăcute care stă atîrnată la geamlîcul prăvăliilor de modă.

Bun lucru dacă n'ar avea partea sa caraghioasă din cauza ostenelei, ce'si dă fiecare, spre a dibui o inscripție frumoasă de pus pe panglicele coroanei, inscripție care să fie ceva mai, mai !

Fără să fac nici o personalitate, fără să pui în joc nici numele morților, la adresa

cărora a fost lăsate coroanele, nici numele celor vii care aŭ păcătuit logic vorbind, dați'mi voe să vă însemnez aci cîte-va inscripții culese de mine. Veți judeca pînă unde poate merge durerea omenirei cînd e atinsă și de prostie :

· Coroana unei soții pentru bărbatul ei : «*Te-am iubit pînă la moarte!*» Ei, de la moarte încolo, pe altul? Cine te-a pus să te spovedești cocoană?

Coroana unui prieten : «*Celui mai mare și mai bun făcător!*» O fi; însă făcător de cam ce fel de lucruri? N'ar strica să știm și noi.

Coroana unui fiu : *Adevăratului meu părinte*. Nu cum-va fiul în chestie mai are un părinte falș?

Coroana unui tînăr care s'a sinucis : *Moartea salvează onoarea!* Cum am zice, toți cei osîndiți a li se tăia capul, se trezesc în urma acestei operații, fără cap, dar cu onoarea la loc?

Coroană pentru un profesor : «*Adio pentru tot-d'auna! Studenții recunoscători!*» Recunoscători că nu se mai întoarce dascălul?

Coroana unor băeți de prăvălie pentru

stăpînul lor : «*Luî Ghiță P... care a fost adevărată mămă pentru noi!*» Le-o fi dat lapte... la cafea.

Coroană pentru un ofițer mort la foc : «*Martirului datoriilor sale!*» Ș'o fi pîrlit creditorii !

Așî putea să înmulțesc exemplele mele! Mă opresc aci, căci mă tem să nu produc o prea mare hilaritate pentru un subiect cam trist.

Mă întreb însă pentru cine sunt acele inscripțiuni? Pentru cine acele nume tipărite pe panglici? Negreșit pentru publicul care trece, căci sermanul răposat nu poate să le citească, chiar dacă am presupune că s'a dus în împărăția cerului unde domnește numai lumină.

Să lăsăm dar la o parte această vanitate, această durere falsă, pe care o expunem la geamlîc precum își expune prăvăliașul marfa !

Dacă ne simțim adînc mîhniți, printr'o lovitură a soartei, să păstrăm mîhnirea noastră tipărită în fundul inimii, în loc de a o tipări și iscăli pe panglice multicolore.

Răposatul Născocilă.

Născocilă este prietenul meu. Bun băeat, însă cam ciocnit la cap ; poate din pricina asta ne-am și împrietenit amîndoi.

În fie-care zi, Născocilă născocea cîte o idee demnă de un pensionar de la Măr-çuța, și o punea îndată în lucrare.

Maî alaltăeri, vine la mine, cu barba rasă, părul și mustățile văpsite roșcat, cu ochelari albaștri la ochi.

Fără să mă lase să'l întreb cine este căci nu'l mai recunoșteam, îmi strigă :

— Eū sunt: Născocilă! Să știi că am murit mîncat de un urs. Apoi îmi întinde ziarul «*Universul*» în care citii următoarea telegramă expediată din Brașov : «Domnu Născocilă care plecase singur zilele trecute la o vînătoare de urși în munții Carpați a fost mîncat de un urs.»

— Înțelegi ?

— Înțeleg atit, că ești nebun de legat —
răspunsei eă.

— Te 'nșeli; sunt înțelept. Această depeșă mă costă doi lei, și printr'însa am isbutit să știu ce s'a zis despre mine, după moartea mea. Ascultă mă! Am citit prin cărțile bisericești, că morții ne privesc de sus din împărăția cerului. Nu știu dacă este adevărat, însă de sigur ei nu ne vor putea auzi pînă cînd împărăția pămîntului nu va fi în legătură telefonică cu împărăția cerului.

De aceea, am murit pentru toți, și am rămas în viață numai pentru mine, ca să pot constata ce este durerea celor de care ne despărțim și la ce diapason poate să ajungă desperarea lor.

— Eă, ești mulțumit de ceea ce ai constatat?

— Auleă, măi bine mă mînca ursul. Închipsește'ti că îndată ce s'a publicat depeșă, după ce m'am transformat precum mă vezi, am alergat acasă la mine. Slugile spărsese broaștele de la toate dulapurile și își împărțeau hainele mele. Feciorul meă, ticălosul meă de fecior, pe

care'l țiū de cincī anī, încerca fracul meū și mă înjura pentru că-ī era prea strîmt. L'am auzit plîngîndu-se că am răinas slab, fiind-că eram prea sgîrcit pentru ca să mă îndur să mănînc bine.

— La ce puteai să te aștepți de la slugi?

— Staī, lasă-mă să vorbesc, căci n'am isprăvit. Alerg îndată la Lenuța, slăbiciunea mea. Imī zisese de atîtea orī «sunt în stare să mor pentru tine» încît eram sigur că am să o gădesc leșinată de durere, cu toate că eū murisem pentru un urs.

— Eī?

— Daū două-zeci de lei slujnicei ca să mă bage într'o odăiță de unde puteam să văz și să auz toate. Alt-fel, ce să zic, nu mă pot plînge Lenuța era îmbrăcată în negru de sus pînă jos. Avea chiar și cio-rapī negrii și 'ī arăta împreună cu piciorul pînă la pulpă, unui avocat, pe care'l întreba: «S'a găsit testament:»

— Nu s'a găsit, răspundea avocatul.

— Auzī dobitocie, urma Lenuța, să plece la vînătoare de urși fără să'și facă testamentul! Va să zică, să trântim moștenitorilor un proces!

Îmi ajungea cît auzisem. Am dat fuga la birt unde se adunau toți prietenii mei, toți acei cari m'aŭ strîns de mînă de dimineață pînă seara și stors de pungă de seara pînă dimineața. Se vorbea despre mine. Unii plîngeau pe sărmanul urs care a fost nevoit să mă mistuească ; alții ziceau că am murit din beție și cîte și mai cîte! Înțelegi ce este omenirea ?

— Înțeleg că ești un nebun.

Nu este mai bine să te încrezi în toți și toate de cît să te desguști singur de toți și de toate ?

Nu este mai fericit omul care a fost înșelat de zece ori și tot nădăjduște într'un viitor mai bun de cît acel care născocoște și caută desamăgirea cu lumînarea ?

— Cam așa am crezut și eŭ mai tîrziu, și tocmai de aceea n'am voit să te pun și pe tine la încercare.

— Ași fi zis de tine ceea-ce am zis tot-d'auna și'ti mai spun și acum : « Ai friguri la cap ! »

Insă un lucru nu prea înțeleg bine din toată istoria ta : dacă ai fost singur la vînă-

toare, și te-a mâncat ursul, cine a rămas ca să ducă vestea la Brașov?

— Prea ceri multe și tu. Dacă ar publica gazetele numai faptele care par adevărate, unde naiba s'ar mai adăposti minciuna !

Fecior de Bani-gata.

Priviți: trece baronul Bani-gata. S'a născut, trăește și o să moară pe saltea. Ziua, dacă 'l întâlnești la birt, pe stradă, la plimbare, seara dacă 'l vezi la teatru, la circ, se întinde mereu și cască. 'L-e somn, este obosit, i-e silă de toate, i s'a urît cu viața. Cel puțin, așa spune.

Dacă 'l întrebî ce face, îți răspunde tot-d'a-una: mă doare capul. Cînd îi vorbești despre femei, despre amor, dă din umere și răspunde: «Prostie! amorul mă costă 2000 de lei pe lună»; despre țară: «îmi pare rău că m'am născut român»; despre familie: «aștept să crape unchiul meu, ca să-mi lase starea».

La 11 se deșteaptă; își ia cafeaua cu lapte în pat, citește le «*Rire*», «*l'Indiscret*», «*l'Amour*» și apoi se scoală întrebîndu-se: «Ce să fac pe ziua de astăzi?» Se îm-

bracă mai întiiu cu o hăinuță de catifea, și după ce l'a ras și frezat coaforul, își începe toaleta. Are 10 perechi de foarfece și periute numai pentru unghii, 20 de perii spre a-și netezi părul.

La 12 este îmbrăcat. Birja 'l așteaptă la scară; trece pe la Capșa de ia cite-va aperitivuri și apoi se duce de-și ia dejunul în unul din birturile mai cu vază. Gustă din toate, nimic nu-i place; pleacă injurînd chelnerul și dîndu-i drept despăgubire doi lei bacșiș.

La 3, îl găsiți într'un salon, plînge la genunchele unei femei bătrîne — ai crede că este muma sa. Te-ai înșela! Îi spune că o iubește, că n'a înșelat-o nici odată. La 3 1/2 îi cere 2000 de lei. Femeea îl ascultă și-i dă banii. 'I se și usucă lacrimile.

— Birjar la șosea! Acolo a întilnit trei sau patru femei frumoase. Se ia cu birja după una, pe urmă după alta. Nu salută pe nimeni; cleatină numai din cap.

La 5 se întoarce acasă. Vrea să citească dar îi este silă. Din *Paul L. Courier* nu cunoaște de cît anecdota cu itaľianca,

din J. J. Rousseau, anecdota cu Jesuiții. Restul pentru dînsul este fleac. Caută în ziarele pornografice cîte-va istorioare scândaloase, cîte-va jocuri de cuvinte murdare și se duce de le istorisește la club, la cafenea, la birt. Prînzul seamănă cu dejunul.

Sunt 9 seara. Teatrul este plin de lume. Baronul de Banî-gata a sosit. Nu știe și nici nu vrea să știe ce se joacă. Este ocupat cu lojele și se plimbă dintr'una într'alta.

Spectacolul este aproape de sfîrșit; scena din urmă a mișcat tot publicul; femeile își șterg ochii, bărbații își mușcă buzele și mustățile pentru a'și ascunde emoțiunea. Fecior de Banî-gata binoclează pe scenă, apoi întoarce capul cu indiferență și zice vorbind despre eroina dramei — care în acel moment cade ucisă : — «Păcaț; n'are pulpe!»

La 12 din noapte se reîntoarce la club, unde se întilnește cu prietenii lui, căci n'are prietenî de cît la club. Perde într'un sfert de oră banii pe care i-a cerșetorit în genunchi dimineața și apoi joacă pe datorie. Nu plătește nici odată. Dacă vre-unul din

jucători refuză de a juca fără parale, îl provoacă.

A avut cel puțin zece dueluri, care s'a sfârșit... printr'un chef la birt. Unde-și mai petrece restul nopții? Intr'o visuină ome-nească.

La 35 de ani trupul s'a uscat, s'a scofălcit — inima 'i era uscată și scofălcită de mult. După cîți-va ani de suferințe, moare cu un blestem pe buze, și nici un prieten lîngă dînsul.

Pentru Săraci.

Scena reprezintă un salon.

DOMNUL X.

DOAMNA X.

DOMNUL Z.

DOAMNA X. — Să începem repetiția, căci este târziu. Domnule Zed, îți știi rolul astăzi?

DOMNUL Z. — Fără cea mai mică greșală.

DOAMNA X. — Tot așa ziceai și Mercuri. Știi că nu mai avem de cât trei zile pînă la reprezentația pentru săraci?

DOMNUL Z. — Să începem cu scena patia. «Contele cade la genunchile principesei, îi ia mina cu repeziciune și o sărută de mai multe ori...»

DOAMNA X. — De zece zile, numai scena asta o învățăm.

DOMNUL Z. — Ca s'o știu bine.

DOAMNA X. — Prea o știi bine. Ajunge!

DOMNUL Z. — Atunci nu mai joc. Domnule Ics! Domnule Ics.

DOMNUL X. — (deșteptîndu-se). Ah pardon! M'a apucat un fel de piroteală. Ce poftești?

DOMNUL Z. — Soția d-tale nu voește să ne 'nvățăm rolurile....

DOMNUL X. — Cum se poate: Vrei să mă dai de rușine, dragă? Gîndește-te că joci pentru săraci.

DOAMNA X. — (întinzînd mîna) Bine! Fie, sunt gata.

DOMNUL Z. — (jucînd). «Da doamnă, te iubesc.... da sunt dispus a tugi în lume cu d-ta.... (mai încet) Vii Sîmbătă?....

DOAMNA X. — (îngrijată) Mai încet că te aude.

DOMNUL Z. — Ași! N'ai auzit că are piroteală!

DOAMNA X. — (recitînd) Voi veni.... da, voi veni!....

DOMNUL X. — (deșteptîndu-se) Unde?

DOMNUL Z și DOAMNA X. — (împreună) La un bal pentru săraci!

DOMNUL X. — Pentru săraci! Da, de.... trebuie să facem totul pentru acești nenorociți!

DOMNUL Z. — Începem scena șasea?... «Comtele ia pe principesa în brațe și o strînge pe sînul său».

DOAMNA X. — Să trecem scena șasea pînă la reprezentație....

DOMNUL Z. — Să trecem scena șasea! Bine, ce, vrei să dai de rușine tocmai în ziua reprezentației? Eū nu sunt în stare să joc dacă nu fac repetiții cum se cade. Domnule Ics.... Domnule Ics...

DOMNUL X. — Ah pardon!... Ce este?...

DOMNUL Z. — Soția d-tale nu voește să repete scena șasea....

DOMNUL X. — Ce prostie!... Pentru ce?... Pentru că te ia în brațe?... Nu poți să faci atita lucru pentru săraci?

DOAMNA X. — Fie! dacă zici d-ta...

DOMNUL Z. — (După ce a executat foarte conștiincios scena șasea). Acum vine scena cea mai importantă, scena șaptea... Eū îți ridic baltista,.. D-ta te apleci spre a o ridica și eū profit de ocazie spre a te săruta....

DOAMNA X. — Ba să mă erți, ne-am înțeles de la început că scena șaptea se suprimă...

DOMNUL Z. — Bine, nu înțelegi d-ta că

se strică toată piesa, dacă suprimăm un singur joc de scenă? Atunci mai bine mă lipsesc de rolul meu și nu mai joc. Domnule` Ics!...

DOMNUL X. — Ce s'a mai întâmplat?

DOMNUL Z. — Îmi dau demisiunea... Eă nu mai joc. Soția d-tale voește să suprimăm scena șaptea...

DOMNUL X. — Scena șaptea? Care e?.. Cum e?... Eă n'o cunosc?...

DOAMNA X. — Stai să ți-o citesc... D-na Z și D-na X, caută împreună scena șaptea.

DOMNUL Z. — (încet) Nu i-o mai arăta.... Să-ți fac o propunere!... O suprimăm la reprezentație scena șaptea... și o jucăm apoi amîndoi după reprezentație...

DOAMNA X. — Fie!.... Am s'o fac și asta pentru săraci....

DOMNUL X. — Eă, v'ați înțeles?

DOAMNA X și DOMNUL Z. — Cum nu!

Eva.

Cînd am intrat în casă, am găsit într'o odaie pe mama, surorile și toate rudele plîngînd. Alături, lungit pe scînduri, era cadavrul lui Ionel. Mînele sale erau calde, gura și ochii deschiși, în piept lîngă partea inimei, o rană din care cursese sîngele ce acum era închiegat. În mîna dreaptă ținea un pistol, o adevărată jucărie cu care curmase durerile sale sufletești.

Prieten bun al familieii, chemat în grabă la căpătiul sinucisului, tremuram și nu găseam în mine destulă putere spre a face o singură întrebare.

Lîngă Ionel, am găsit două scrisori stropite de sînge, ultima pecetie ce pusese moartea pe dînsule. Le am deschis și eată ce am citit :

«Mamă dragă !

Cînd eram student la Paris, am cunoscut pe Eva și am iubit'o ; cînd m'am întors în

țară, a venit cu mine și pentru a nu mă părăsi un moment, a vîndut tot ce a avut, a împărțit cu mine toată sărăcia ieși. Lîngă tine mamă dragă puteam găsi ce'mi trebuia mie, dar sufletul meu nu putea găsi nici o mîngiere. Am suferit mizeria cu Eva, cît e dat puterei omenești să poată suferi. Destul acum. Mă omor. Eva va fi liberă, mă va plînge, însă mă va erta. Egoismul meu nu'ți cere de cît o singură jertfă: inapo-ează Evei tot ce a cheltuit pentru a fi lîngă mine și îndată ce voi fi îngropat, te rog mamă dragă să nu o mai lași să șază în București. Vreaș să plece înapoi la Paris. Voesc să mor cu speranța că nimeni nu va mai vedea pe Eva mea în București.»

A doua scrisoare era adresată Evei, nu conținea de cît următoarele cuvinte: «Te las; mă omor. Dacă vei plînge pe Ionel, mă voiș simți aproape de tine».

... La 8 ore seara dricul adastă la poarta casei. Coșciugul era să se ridice spre a fi transportat sărmanul tînăr la cimitir. De o dată auzii în curte țipetele, gemetele, plînsul unei femei. Eva venise să vază încă o dată pe Ionel, venise să ingenunche lîngă

trupul său, să'i dea cea din urmă sărutare. Intr'o clipă fusei lângă dînsa. Familia nu voia cu nici un preț ca *această femeie* să treacă pragul ușei caselor unde murise Ionel. Am rugat'o să plece, i-am spus că va putea merge a doua zi dimineată la cimitir.

Nu vrea să mă asculte; durerea'i deduse puteri; se lupta cu mine spre a intra în casă. Părul i se despletise, era galbenă, tremura. Am luat'o în brațe, am urcat'o într'o trăsură lângă mine, cerînd ajutorul unui domn care sta la poartă și privea la acest trist spectacol. Cîte trei am plecat la otelul unde locuia Eva și după ce am condus'o în camera sa, m'am rugat de acel domn să nu o părăsească îndată, căci mă temeam de o nouă nenorocire, de o altă dramă.

În aceeași noapte, pe la orele trei, o birje se oprește la poarta casei unde locuiesc, un domn se coborî dintr'însa ținînd de braț o femeie aproape leșinată. Recunosc pe domnul cu care plecasem de la domiciliul sinucisului și pe Eva. El îmi spuse că Eva a voit să se arunce peste

fereastră, că nu știe ce să facă pentru a o liniști, și că a cerut în zadar intervenția poliției.

Foarte plictisit de neajunsurile ce'mi stîrnisem singur prin intervențiunea mea, am rugat pe tovarășul meu să nu părăsească pe Eva tocmai în asemenea momente, s'o plimbe puțin cu trăsura, sperînd că aerul cel viū al nopței va contribui a potoli această criză nervoasă.

Aū plecat. și nu s'aū mai întors.

A doua zi, pe cînd familia și rudele plîngeaū pe sārmanul Ionel, pe cînd preotul pronunța poate cuvintele : «Vecinica pomnire» am întilnit pe calea Victoriei, spre șosea într'o birje pe Eva cu domnul care 'i servise noaptea de pázitor. Eva era îmbrăcată în negru și m'a salutat surizînd !

A treia seară, am întilnit'o cu acelaș domn într'o grădină publică. Nu părăsise nici surisul său, nici rochea cea neagră !

Idealul.

Poesia și amorul sunt două boale surori. «Cine a fost amorezat a fost poet; cine a fost poet, a fost amorezat». Iată o axiomă mai tare, mai adevărată de cît toate axiomele de drept civil, penal, comercial și fără controversă.

În timpul de înflăcărare, începînd cu Alexandri și oprindu-ne la Prodănescu, toți am făcut balade, sonete, acrostișuri pentru o zeiță care poartă fustă, și am conjugat sub toate formele versul «a iubi».

Apoi, după ce i-am zis «ești o divinitate», după ce am comparat-o cu luna, stelele, marea, după ce am înșirat cuvintele, luate din dicționarele mineralogice, astronomice, etc., pentru a'î demonstra puterea amorului nostru, i-am zis: «*Ești idealul meu*».

Idealul meu. «Ciudat cuvînt».

Am deschis astăzi dicționarul Acade-

miei, și iată ce tălmăcire am găsit pentru acest cuvînt: «Ideal: substantiv masculin singular. Tot ceea ce poate visa mai frumos imaginațiunea!»

Pînă aci toate merg bine!

M'am întrebat însă ce lucru frumos poate visa imaginațiunea, fie-cărui muritor în parte, căci toate visurile, toate dorințele nu se aseamănă. Să dau un singur exemplu. Să iaș pe domnul X și să mi-l închipuesc poet și amorezat — două presupunerî, care de sigur nu-l pot nemulțumi.

Toată lumea știe că pentru X, idealul este un portofoliu cu decretul pentru conducerea unui minister înăuntru! Prin urmare pentru X, femeea sub formă de ideal, ar fi... un minister.

Odată pornit pe această cale de constatări, nu mă pot opri și m'am decis să arăt femeilor ce sens are cuvîntul ideal scris și rostit cu atîta foc de sute de oameni.

Idealul doctorului: Mai trimite Doamne pe pămînt cîte-va epidemii, angină, vărsat și cu tot neamul lor, și fă ca eș să fiu chemat spre vindecare.

Idealul avocatului: Un client gras și un proces care ține cel puțin zece ani, trecând prin Tribunal, Curte, Casație... câștigă sau pagubă pentru client, e altă socoteală.

Idealul birtășului: Să isbutească a scoate dintr'un kilō de carne, mîncare pentru patru-zeci de mușterii.

Idealul junelui: O soție oarbă, mută, surdă, slută, dar putredă de bani.

Idealul militarului: Un rebel. Moare locotenentul, moare căpitanul, moare maiorul, colonelul, toți ofițerii superiori și ajunge el general.

Idealul cămătarului: Dintr'un bilet de două-zeci lei să facă cel puțin o sută de lei pe lună.

Idealul cartofofului: Să aibă la pocker chintă regală de la mîină și să se întilnească ca doi adversari, unul avînd coloare de la mîină, cel-l'alt careu, și apoi dăi plus o sută, plus 400, plus o mie!..

Idealul deputatului: Să fie present în toate zilele la apelul nominal și nici odată present la ședințele Camerei.

Idealul bătrînului: O pomadă care să pue la loc părul, dinții și tot ce a mai perdut.

Idcalul opoziției: O încurcătură politică pentru a răsturna guvernul.

Idealul guvernului: Idem, însă în sînul opoziției.

Idealul prefectului poliției. Bine, pace în tot orașul.

Idealul pungașului: Să fie Paști în toate zilele și poliția nicăeri.

Dacă din nenorocire mi se va întîmpla și mie să zic unei femei, fie în prosă, fie în *versuri* «ești idealul meu», declar categoric că idealul meu este să nu adoarmă nimeni, citind această producțiune ideală.

Ram! Plan! Plan! Rataplan!

Toba sună : Ram, plan, plan! Rataplan!
Veniți iute, adunați-vă toți ciți sunteți de
însurat și toate cite sunteți de măritat. Li-
citația începe ; cine dă mai mult? Se scoate
la mezat o fată! Apropiați-vă și priviți.
Uitați-vă domnilor: e tinăară, e frumoasă,
sprintenă ca o sfirlează, săracă la pungă,
dar foarte bogată în pretențiuni!... Veniți
mai aproape domnilor! Nu vă fie frică ;
tocmeala nu costă parale. Cine e amator?
... Cine dă mai mult?... Tu tinere ce cauți?

— Imi place fata ; aş dori să mă căsă-
toresc eă cu dinsa...

— Care'ți sunt condițiunile de admi-
sibilitate ?

— Sunt tinăr, voinic, sănătos și mun-
cesc ca să'mi câștig piinea din toate zilele.

— Bun, foarte frumos... dar stare ai?

— N'am !

— La o parte, dacă e vorba așa. Fata mea nu'î pentru tine. Noi nu căutăm pentru dînsa un soț, căutăm un bancher. Persoanele care au bani, bani și iar bani, sunt rugate să vie mai aproape... Priviți domnilor, nu scăpați chilipirul din mîină ; fata n'are de cit două-zeci de ani...

— Sunt eū amator...

— Cine? D-ta bătrînule? Poftim de șezi, căci văz că nu prea te țin picioarele. Care 'ți sunt condițiunile d-tale de admisibilitate?

— Șase-zeci de ani și un reumatism articular la piciorul stîng.

— Nu face nimic. Astea sunt floricele care trec cu ajutorul lui Dumnezeu, dacă nu se amestecă doritorii în treabă.. Stare ai?

— Cum nu. Am case, moșii, armăsari la grajd. Am cu ce să cumpăr nevestei rochie, scule și iar scule.

— Ura!... Încă odată... de două... de trei... Adjudecat. Pentru tine e fata mea.

Ram, plan, plan! Rataplan! Acum văduve și domnișoare, tinere și bătrîne, scoatem la mezat un flăcău... Veniți mai aproape

de priviți... Nu vă fie trică, lăsați rușinea acasă.

Vă rog să observați că marfa este tânără și frumoasă... N'are de cît 25 de ani, mustăți răsucite și pomăduite... Nu vă speriați dacă băeatul e cam galben la față, pricina e că a obosit la vînătoarea de zestre... Cine este amatoare?... Cine dă mai mult?... D-ta ducă ce poftești?

— Îmi place mie băeatul și l'aș lua bucuros de soț... Sunt tânără, bine crescută... voi îngriji de casă. El va munci, ne vom iubi și vom fi fericiți...

— Ta, ta, ta! Să muncească fecior de bani gata... Te rog să'ți măsoară cuvintele, flăcăul meu nu muncește... Ai stare?

— N'am.

— Călătorie sprîncenată dacă e vorba așa. Băiatu nu e pentru d-ta... Noi nu căutăm pentru dînsul o soție sărăcăcioasă. Ne-ar trebui alt-ceva... Persónele care'î pot asigura un veniț de cite-va zecimi de miî de lei sunt rugate să vie mai aproape... Priviți domnilor ce voinic este băeatul... și ce ochi are?... Mănîncă pămînt.

— Sunt eû amatoare!

— D-ta Madamo!.. Poftim de te apropiu și vorbește.

— Cincî-zeci de ani...

— Nu face nimic! Femeea n'are vîrstă, poți să zici că ți-ai perdut actul de botez.

— Îmî cam lipsesc dinți...

— Floare la urechî!.... să trăiască Krainik!

— Să vă spun drept, mî-a cam perit frăgezimea tinereței.. Vi le spun toate ca să nu ziceți că v'am înșelat.

— Ce are a face... Sulimanuri sunt berechet în București!... Stare ai?

— Cu lingura să mîncăm și tot ne mai rămîne.

— Ura! Înc'odată, de două orî... de trei orî!... Adjudecat! Poftim de ia băiatul!

Ram, plan, plan, rataplan! Mezatul s'a închis! Acum precum zicea Hristos. «Mergeți, creșteți și vă înmulțiți,» — vă zic și eu: «Mergeți!» — dar pentru numele lui Dumnezeu nu vă 'nmulțiți, căci destuli și chiar prea mulți sunteți!»

Două neveste.

Ziarele franceze sosite erî seară ne aduc știrea că un domn oare-care a fost osîndit la două luni închisoare pentru că a luat în căsătorie o femeie, fără să se fi desfăcut mai întăiū de cea d'intăiū soție.

Necunoscînd bine toate amănuntele procesului, îmi închipuesc că avocatul bigamului, n'a știut să-și facă datoria, căci altmintrelea clientul său și-ar fi atras felicitările curței în loc de doi ani închisoare.

Un om cu înima destul de largă, cu vitejia destul de mare spre a se uni bisericeste cu două sau mai multe femei în acelaș timp, e un bărbat care în loc de a fi asvîrlit în pușcărie, merită să fie plimbat în triumf pe stradele orașului, sau expus într'o menagerie.

Ce fel! Eată un om care putea să rămie becher, să se lege de nevestele altora,

să-și petreacă viața în chefură, și-i place mai bine să se însoare — nu o dată, ci de două ori în acelaș timp — adică să-și ia două belele pe cap, să-și gătească două rînduri de copii, să aibă două soacre, și tronc... vine poliția, îl înhață și apoi judecătorii 'l trimet la închisoare !

În cazul de față, nici nu știm încă dacă a venit poliția de a înhățat pe culpabil, sau dacă într'o bună dimineață, sărmanul bigam nu s'a hotărît să se dea singur pe mîna procurorului.

— Domnule procuror, o fi zis nenorocitul, arestați-mă. Am luat două femei în căsătorie, nu pot să o mai duc.

— Ești însurat cu două femei, o fi răspuns procurorul? Nu se poate, trebuie să fii nebun. Și gata o fi fost magistratul să trimită pe bigamul în fața unei comisiuni medicale în loc de a'l trimite în fața comisiunei juraților.

Ceea-ce nu'mi explic însă bine sunt pozițiunile sociale ale judecătorilor. Erau bărbați însurați sau flăcăi ungurești? Mister. Dar și unii și cei-l'alți aveau însușirile necesare pentru a înțelege că un asemenea

sacrificiū nu trebuie răsplătit așa de prost. Acum, cine știe dacă nu l'aū trimis la închisoare pentru binele lui, adică spre a'l împedica să mai ia o a treia nevastă!

Noi romîni, — de și gîntă latină — suntem în această privință mai deștepți de cît francezii. Curțile noastre aū de judecat adesea procese de omoruri, pruncucidere, tîlhărie, dar procese de bigamie cam rar.

Nu e Romînul destul de prost ca să intre cu două neveste în biserică cînd poate să facă bigamie fără formalitățile legale și fără blagoslovenia preoților.

**Intreprindere generală pentru mani-
festații spontanee (Limited).**

Prospectus

Domnilor membrii ai partidelor politice din țară și ai Comitetelor de organizare al întrunirilor publice.

Domnilor,

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că am înființat în capitală o *întreprindere generală pentru manifestațiunii spontanee.*

Aceste cuvinte vor fi negreșit suficiente ca să înțelegeți îndată utilitatea operei noastre și scopul ce urmărim. Să încălzim inimile care șovăesc, să ticluim adunări sgomotoase, să punem acelaș strigăt în gura mulțimei, în puține cuvinte, să militarizăm entusiasmul, să disciplinăm admirațiunea, să organizăm aplausele, iată sco-

pul nostru, și suntem convinși că nimeni nu poate concura cu noi.

Vă rugăm dar să bine-voiți a lua în de aproape examinare *Tariful* de mai la vale și să ne onorați cu comanda D-v.

TARIF

Manifestații spontanee clasa I-a

Cinci sute cetățeni entuziasmați aduși la gară spre a primi pe fruntașii unui partid, a 2 lei bucata 1000 lei.

Vinul necesar spre a menține entuziasmul lor. . . . . 200 —

Auditori pentru o întrunire, a 50 bani ceasul. . . . . 1000 —

Strigătul trăiască partidul (liberal sau conservator, după împrejurări) pornit din peptul a tuturor auditorilor . . . . . 100 —

Acelaș strigăt pornit din pepturile jumătăței auditorilor. . . . . 50 —

Urale și aplause . . . . . 25 —

Ilaritate . . . . . 1 —

Depeși de protestare de fie-care iscălitură . . . . . 2 —

Torțe pentru gară a 25 lei bucata.

Manifestații la domiciliul fruntașilor : prețul variază după sezon.

Manifestații spontanee clasa II-a

Manifestațiile de clasa II-a fiind rezervate pentru diferitele Cooperative și Asociațiuni și Corporațiuni vom face asupra fie-cărui articol arătat mai sus o reducere importantă de 50 la $\frac{0}{10}$, tuturor persoanelor care vor bine-voi a ne onora cu încrederea domniilor lor.

Suntem încredințați Domnilor, că veți ține seamă de modicitatea prețurilor noastre și că veți bine-voi a ne reserva clientela D-v.

Profităm de această ocasiune pentru a vă mai pune în vedere că ne însărcinăm și cu confecționarea discursurilor după o prealabilă înțelegere asupra prețului, avînd un redactor special vărsat în cunoștințele istorice și putînd să dea gata în 24 de ore discursuri patriotice, violente, dinastice sau antidinastice, liberale sau conservatoare.

Cu deosebită stimă

MOFTSON & C-IE

Mișeliile Doctorilor.

O mare calamitate a lovit omenirea. Doctorii începînd de la Koch, și-aŭ pus în cap să descopere mijlocul de a vindeca oftica și după cum merg lucrurile o să ne pomenim în curînd că mortalitatea a scăzut pretutindenî cu 60 la sută.

Nu mai înțeleg nimic. Pînă mai deună zi, cînd voeai să te scapi de un unchiu bogat, de o nevastă plicticoasă, îi dedeai pe mîna doctorului, care îi regula și țîi da gata pentru cimitir. Acum, a ajuns lumea pe dos; doctorii aŭ început să tămăduască boalele!

Pasteur te scapă de turbare, Jenner te scapă de vărsat, altul găsește leacul cancerului, altul pe acel al ofticeî. Unde o să ajungem?

Are să fie o adevărată calamitate.

Mai întîiŭ, 60 de candidați la sută mai

mulți pentru funcțiunile publice, nu e glumă; apoi unde mai puneți că o dată cu disparițiunea ofticei — o boală foarte poetică pusă în muzică la opera italiană sub numele *Traviata* — dispore și *speranța*, cea mai dulce virtute teologică!

Dispare scumpa speranță că îndată ce vor cădea frunzele, sau va bate vîntul primăverei, se va deschide cutare loc la minister, prefectură și alte administrații prin decesul titularului atins de tuberculosă.

Dispare speranța pentru bărbatul care a luat o nevastă plină de bani și de oftică! Intr'un cuvînt toți acei care trăeau comp-tînd pe sprijinul ofticei, vor trebui să ia drept deviză pe viitor «*Lasciate ogni speranza!*»

Fetele, sārachele fete, pînă mai erî alaltăerî, cînd vedeaū că părinții nu voesc să le căsătorească după pofta inimei, începeaū de tușeaū și părinții le conduceaū repede la biserică, ca să nu o dea fata la oftică.

De acum înainte părinții în loc să'si ducă fetele la Isaia dănțuește, le vor duce la doctor spre inoculare.

Apoi unde mai puneți că 60 de gurî la

sută mai mult de hrănit, nu e jucărie pentru un stat mai ales cînd te gîndești că sunt multe guri care mănîncă atît cît zece.

Așa es lucrurile tot-d'auna cînd s'amestecă omul unde nu'î ferbe oala.

Dacă doctoriî și-ar îndeplini datoria în conștiință, și-ar vedea de treabă conform prescripțiunelor medicale, și ar mai inventa cîte-va boale în loc să s'apuce de tămăduit lumea.

Să sperăm însă că omenirea e destul de ticăloasă spre a pune la loc cu două mîini ceea ce doctoriî îi răpesc din întîmplare cu o mîină și dacă oftica dispare, negreșit că se vor înmulți sinuciderile, asasinatele, otrăvirile.

Să mai comptăm tot de o dată pe binevoitorul concurs al Influenzei, Holerei, Ciurmei și altor boale spre a pune la loc cei 60 la 0/0 de morți retrași din circulație de doctori — aceasta înainte de toate, în interesul general al statisticeî care nu trebuie încurcată.

Murdăria oprită.

Pe strada Țăranilor, ceva mai încolo de Icoana, Enache Tiriplic are o căsuță cu grădinița ei. Numai el știe cîte economii a făcut o viață întreagă, adunînd ban cu ban, cumpărînd într'un an locul, în altul cărămida, în altul lemnăria, pînă cînd s'a învrednicit omul să'si vază visul cu ochii: o casă cu patru odăi pentru stăpîn, o curte cu un coteț, în fund o grădiniță cu un cort de pînză brașovenească și doi caiși, unul la dreapta cel-l'alt la stînga cortului.

Cînd venea vara, și începeau căldurile cele mari, atuncea se simțea Tiriplic într'adevăr fericit.

Căsuța lui din Țăranî, prețuia pentru dînsul, mai mult de cît cea mai frumoasă vilă din Sinaia sau Constanța, și îi sălta inima de bucurie și de mîndrie cînd întindea

seara masa sub caiși, spre a lua prînzul acolo cu nevasta și copiii.

Dar tocmai cînd îi era lumea mai dragă, într'o zi din luna lui August, i se amări sufletul din cauza unui loc viran situat lîngă casa sa.

Rămas neîngrădit ca toate locurile virane din fundul mahalalelor, el ajunsese un fel de Casă de Depunerî și consemnațiuni, unde toți trecătorii veniau în pripă de depunea cîte cêva, care dacă nu producea dobîndă, producea în schimb un miros nu tocmai plăcut.

A reclamat Tiriplic la secție, la Primărie, a dat bacșiși sergentului din colț, dar de geaba pentru că — de și suntem în vremuri de criză — depunerile pe locul viran se ținea lanț.

Atunci i-a venit o idee luminoasă. Și-a zis omul că punînd pe zidul casei o mică inscripțiune, cum mai văzuse la diferite monumente publice și case particulare expuse aceluiași inconvenient, va isbuti să împedice contravenția. A luat un cărbune negru, a chemat pe băeatul său mai mare Aristomeni, premiul întîi de caligrafie în clasa

patra primară și la pus de-a scris pe zidul din afară al proprietății sale, spre locul viran :

« *Murdăria oprită!* »

Liniștit de o cam dată, a așteptat evenimentele. Vai și amar, inscripția n'a produs nici un efect... din contra cu timpul numărul acțiunilor depuse se mări. Atunci Tiriplic dete furios fuga la Primărie, caută pe funcționarul însărcinat cu salubritatea publică și'i reînoi plîngerea sa, rugîndu-l ca să ia cel puțin măsuri ca odată pe săptămînă să se ridice murdăriile depuse pe locul viran.

Funcționarul îl privi lung și îi răspunse: Domnule, ceia ce ceri d-ta acum, se putea în trecut, acum însă nu se mai poate!

Pentru ce?

Cum pentru ce? Apoi n'ai scris d-ta pe zidul proprietății d-tale: « *Murdăria oprită?* » Ei, noi *ți-o oprim* ca să poți să o găsești tot-d'auna!

Max și Radu în 1896.

Max este tatăl, Radu este fiul... pe sfântul Duh îl aŭ amîndoi. Unul e prosator cel-l'alt poet : unul e de 46 ani cel-l'alt de 22. Cu toate acestea, nu știu cum se face de îi confundă lumea pe amîndoi... poate din pricina sfîntului duh.

Max are însemnele împărăției turcești în creștetul capului, Radu are o clae cu fin tot în același loc; cel d'întîiu are mustăcioara corbului împănată cu ibrișim alb, cel de al doilea rade și ce nu are pe buza de sus.

Max e sceptic și realist ca la 46 de ani, Radu romantic, idealist ca la 22 ani.

Un singur punct de asemănare aŭ : sunt săraci lipiți amîndoi, dar lumea necăutîndu'i în pungă, nu poate să'i confunde din pricina acestuî semn distinctiv.

Cînd se joacă la teatru național, « *Uite*

poza», publicul zice lui Radu: Ți-am văzut caraghioslicul de comedie; cînd se joacă *Steaua*, îi zice lui Max: Am asistat la reprezentarea poemei d-tale.

Cînd tipărește C. Müller poeziile lui Radu, lumea felicită pe Max, zicîndu-î: «Nu te știam și poet» iar cînd același Müller tipărește prosa lui Max, același public zice lui Radu: «Nu te știam prosator».

Pe stradă, unul oprește pe Radu spre a-l întreba: Cînd ese *Dicționarul Contemporanilor* de sub tipar, altul oprește pe Max spre a-l întreba: Ai vîndut multe volume din poeziile *Sincere*?

Max și Radu sunt furioși. E o ură neîmpăcată între tată și fiu. Unul ține să nu treacă drept poet cu plete lungi, cel-l'alt să nu fie luat drept un prozator sceptic și umoristic.

Tatăl ca cel mai bătrîn, admite o singură confuziune și anume: Fetele cele frumoase să ia pe Max drept Radu și creditorii cei vechi să ia pe Radu drept Max.

Radu mai țanțoși, nu admite nici aceasta.

Domnul care și-a uitat punga.

Imaginațiunea a pus la dispoziția oamenilor o sumă de mijloace spre a'și procura pataca trebuincioasă pe vremuri de criză, însă fie-care nevoiaș întrebuițează pentru acest scop un mijloc special.

Cei cu pretenții mai mari, aū vecinic în buzunar o somațiune de plată din partea receptorului și o publicațiune proaspătă pentru vînzarea mobilelor din casă; alții, scot la momentul oportun rețeta doctorului scrisă pe o coală de hîrtie lungă cît toate zilele; alții aū la îndemîină o telegramă chemîndu'î grabnic la Severin sau Drohoiū.

N'aș mai isprăvi pînă mîine, dacă aș înșira aci tot pomelnicul combinațiunelor potrivite spre a trage un chiul prietenului bine-voitor.

Însă, toate aceste mijloace de ciupeală

sunt bune pentru împrejurări mai serioase, cînd nevoiașul a plecat la vînătoarea unei sume de la două-zeci de lei în sus. Pentru trebuințele din toate zilele, rolul cel mare îl joacă pataca de cinci lei, și spre a țî-o procura cu înlesnire, șmecherlicul cel mai obicînvit este acel al «*Domnului care și-a uitat punga*».

Domnul care și-a uitat punga, intră ca o vijelie într'un local public, după ce în prealabil a examinat din afară prin fereastră mutrele tuturor consumatorilor. Se apropie de prima persoană cunoscută pe care o găsește singură la o masă și pe nerăsuflete, cu repeziciune, scotocindu'și buzunarele, îi zice : Te rog dă'mi cinci franci, mî-am uitat punga acasă cînd am eșit și n'am cu ce plăti birja.

Dacă prietenul e mai ceapcîn de cît dînsul, domnul cu pricina primește în loc de patacă, următorul răspuns : «Știi ce, tot zică că ești cu birja ; întoarce-te acasă și ia-ți punga.» De obicei, solicitatorul își alege însă victimele între persoane mai puțin intime, cari nu îndrăsnesc să pue la

îndoială buna sa credință, și'i pun imediat la dispoziție pataca bine-cuvîntată.

Domnul care și-a uitat punga, operează mai cu plăcere pe acei care'l cunosc foarte puțin, ast-fel e mai sigur de reușită și mai puțin expus să se întilnească curînd cu persoana pe care a păcălit'o. Dacă cum-va, din nenorocire, întîmplarea 'l mai pune în fața creditorului său, se grăbește să-i zică: «Auleu, mi-ai dat acum o lună cincî lei să'mi plătesc birja!» Apoi se scotocește prin buzunare, și dispăre spunînd: «Mă duc la tutungerie să schimb și viū îndată.»

Meșteșugul domnului care și-a uitat punga, cere oare-care pricepere și alegerea unor ceășuri mai potrivite, pentru ca să poată isbuti. El nu se poate întrebuița cu succes de cît în ocolul întîiū și cu deosebire pe calea Victoriei și pe străzile laterale, în anumite localuri publice mai cu vază.

Sunt chiar persoane care'și fac din uitatul pungei o adevărată meserie. Pentru acest sfirșit, ele fac pînă la patru vizite pe zi cu birja, pe la prietenî bine înțeleș. Îndată ce ajung la casa omului, și li se deschide ușa, cel d'întîiū cuvînt pe care'l

rostesc este: «Te rog, dă'mi o patacă; mi-am uitat punga și n'am cu ce plăti birjarului.»

Apoi, dă un leu birjarului, bagă patru în buzunar și mai joacă aceiași comedie în alte trei case.

Total: patru lei la birje și șase-spre-zece lei beneficiu net.

Semne particulare: domnul care și-a uitat punga, n'a avut nici-odată pungă!...

Ciupeli Administrative.

Rolul cel mai important în administrațiile noastre, îl joacă fără îndoială timbrul, faimosul timbru fics, mobil sau proporțional, după împrejurări, care produce — pare-mi-se — Statului, un venit de vre-o 15.000.000 pe an cel puțin.

Mai lesne poți umbla fără galoși și umbrelă pe vreme de ploae, de cit fără timbru mobil în portofoliu cînd urci scările unei autorități.

Ai deschis gura, ți-a eșit cuvîntul, trebuie să iasă și timbru, alt-fel nu stă nimeni de vorbă cu d-ta, iar dacă din păcate l'ai uitat acasă, ai să'ți plătești greșeala de zece ori, întocmai cum te pune popa să faci zece mătănii pentru cine știe ce necuviință către cele sfinte.

Dar așa cum e legea timbrului, se pare că tot nu e destul de îndrăcită spre a sa-

tisface nevoile bănești ale statului, și de
acea, cu prilejul zilei de 1 Aprilie a fie-
cărui an — zi renumită pentru păcăleli de
tot soiul — glumețul guvern a luat și el
obiceiul să tragă un chiul contribuabililor.

Cei mai lesne de înșelat fiind copii și
bătrîni, guvernul a ales clasa pensiona-
rilor spre a practica asupra ei păcăleala
timbrului de 1 Aprilie.

La sus zisa dată, orî-ce pensionar care
dorește să-și încaseze bonul de pensie,
e dator să înfățișeze serviciului respectiv un
certificat constatînd că este în viață.

Observați mă rog, cit de adîncă înțelep-
ciune se găsește în această dispoziție admi-
nistrativă !

Una-spre-zece luni în șir, ministerul de
finance are aerul că nu se sinchisește dacă
trăești sau ba, tu pensionar ; îți îei bonul,
treci la ghișeu, și să numără banii și basta.

A două-spre-zecea lună se schimbă treaba.

Tocmai pentru că e 1 Aprilie, ziua pă-
călelilor, probabil de teamă să nu vie vre-un
răposat să reclame o pensie la care nu
mai are drept — ministerul se grăbește

să-ți ceară dovadă scrisă că ești tot în viață.

Acest sistem de ciupeală e foarte, foarte ingenios, și fiind dat faptul că sunt în toată țara vre-o 10.000 de pensionari minimum, sistemul represintă un bir din senin și ilegal de vre-o 30.000 lei pentru o singură zi.

Într'adevăr fie-care certificat al primăriei se liberează pe o coală de 1 leu, plus o taxă de 1.25 biletul de identitate, plus 30 de bani petiția!

Noi sărmani contribuabili, totuși trebuie să ne felicităm că guvernul e destul de milos spre a ne păcăli numai odată pe an, la 1-iu Aprilie, când i-ar fi așa de lesne să ne păcălească de 12 ori în acelaș an și în loc de 30.000 lei să ne ia turcește 360.000 de lei.

Om prietenos.

La nici un popor din lume, cetățeanul nu leagă mai lesne de cât românul prietenie cu aproapele său, și nimeni în omenire nu se poate lăuda că are mai mulți prieteni de cât românul.

Natură eminentă comunicativă, compatriotul nostru nu are cunoștințe, ci numai prieteni. Zilnic, de dimineață pînă seara, cu prilejul întîlnirii în tramway, trecerei printr'un local public, vecinătății la spectacol, românul găsește mijlocul să'și mai facă un prieten.

La berărie, dacă din întîmplare e nevoit să se așeze în lipsă de loc, la aceeași masă cu un necunoscut, peste cinci minute românul adresează vecinului său un: «Mă rog Domnule, cu cine am onoare?»

Îndată ce a aflat cu cine are onoare, să te ții! Il întrebă: ce face, unde stă,

cu ce trăește? Peste cinci minute îi zice : «dragă» la a doua halbă să tutuesc, iar peste o jumătate de oră se spovedesc împreună, cum nu s'aū spovedit o viață întreagă la duhovnic.

Nu mai aū nici un secret unul pentru altul; își spun ce mendre aū jucat nevestelor, ce neajunsuri aū avut după urma copiilor, cu cine fac dragoste la mahala, ba adesea să și pun a doua zi tovărășie pentru cine știe ce întreprindere care — lucru de așteptat — se termină de 99 orī la sută, printr'o reclamație adresată parchetului de către prietenul păcălit.

Această lipsă de serioșitate în stabilirea relațiunelor, nu este un semn distinctiv al bărbaților ci se observă tot atit de devoltată la femei. Cite-va cuvinte schimbate cu o necunoscută într'un magazin, o simplă prezentare în timpul unui între—acte la teatru, cine știe ce incident comun care pune în raport două femei pentru cinci minute, sunt adesea suficiente spre a stabili prietenie între aceste ființe.

Despărțindu-se una de alta, ele s'aū și sărutat ca două surori și inevitabil aū să'si

facă în cursul săptămînei confidențe între dînsule, dacă cum-va se vor mai găsi față 'n față.

Poate că așa se și explică pentru ce la noi, e mai grea de cît pretutindenii păstrarea unui secret, ast-fel în cît cele mai mari taine ale familiilor sunt aduse la cunoștința obștei, răspîndite prin toate localurile publice, purtate din gură în gură.

Trebue să recunosc însă că prietenia romînului se desface neapărat cu aceeași înlesnire cu care s'a legat, iar odată certați între dînșii, manifestarea supărării e tot atît de turbulentă, exhuberantă la compatrioții noștri ca aceea a prieteniei.

Conform expresiunii populare, — se dau tava unul pe altul, cel puțin timp de o lună, spre a se împăca și săruta iarăși în adăstarea unei ocaziuni pentru a se certa din nou și *semprc d'a capo*.

Formalitățile.

Una din petrecerile de predilecție ale administrațiunelor publice este: «să plictisească publicul» cerînd petiționarului îndeplinirea a mii și sute de formalități, pentru satisfacerea unei reclamațiuni, ori-cît ar fi de simplă.

În primul rînd ca regulă generală, petiționarul este plimbat prin toate camerele administrațiunei unde l'a adus nevoea.

Ușierul îl trimite la secretarul general, care'l trimite la directorul serviciului, care'l îndreptează la șeful de biuroù, de unde e poftit să treacă la sub-șef, care'l trimite la arhivar, de unde trece la registratură. Apoi reîncepe călătoria înapoi pe la aceleași ilustre persoane.

Dacă din păcate, ai vre-o daraveră la căile ferate, aici îți trebuiesc picioare nu glumă, ca să nu dai pe brînci.

Pînă să ajungî la funcționarul chemat să resolve petițiunea d-tale, faci ocolul Bucureștiului pe la diferitele sucursale ale direcțiunei și în sfirșit ajungî la administrațiunea centrală situată în gara de Nord. Aci, urci scări, cobori scări, apoi apuci pe coridoare la dreapta, la stînga, înapoi, împrejur și întreprinzi un fel de *rund reise* cum zice neamțul, pe la toate serviciile, începînd cu litera A., sfirșind cu litera Z., plus cele cu două combinații de litere cari te trimet de la A. F. G., pînă la P. M.

Ai terminat alergătura; începe partea doua a canonului: după ce ai depus petițiunea, funcționarul o citește, o învîrtește și te poștește să vii peste cîte-va zile ca să ieși răspunsul. Apoi în decurs de mai multe săptămîni, mai multe luni sau mai mulți ani — după cum țî-o fi și norocul — de cite ori vii să afli rezultatul obținut, apare cite un funcționar care'ți pune în vedere că spre a se da curs petițiunei d-tale, trebuie să mai aduci încă un act.

Ba act de naștere, ba act că ai făcut armată, că ai plătit birul, că ești sau nu însurat, că ai sau nu ai copii, că copii

sunt tot la țîță sau aũ fost înțarcați, că n'ai fost în pușcărie, că nu te-a mușcat nici un ciine turbat, că ești alegător, funcționar, negustor, pensionar sau ostaș, că ai fost altoit, și tot așa înainte.

Lucru caracteristic, cu cît produci mai multe acte, cu atît ți se mai cer și tot mai lipsesc din documentele necesare pentru rezolvarea cererei d-tale.

Hrisoavele spun că un nenorocit care voia să contracteze un împrumut la creditul fonciar urban din București, hărțuit luni și ani întregi, fără a vedea realizîndu-se acest împrumut, îndatorat mereu să mai aducă încă un rînd de acte, s'a apelpisit în așa grad, încît la urma urmelor, a trimis directorului acelei administrațiuni o scrisoare cu următorul conținut :

Domnule Director,

«După ce v'am depus peste cincî-zeci de acte spre a vă dovedi că sunt proprietarul caselor ce voesc să ipotecez creditului, văzînd că rezolvarea cererei mele este neîncetat aminată sub cuvînt că e nevoie să mai produc încă cutare și cutate act.

Am onoare să vă încredințez fotografia mea precum și aceea a soției și copiilor mei, *singurele acte cari au mai rămas încă necerute de Dv. pînă în present.*»

Hrisoavele nu spun dacă direcțiunea creditului fonciar s'a declarat mulțumită cu aceste portrete și n'a pretins cum-va și mutrele soacrei și socrului nefericitului petiționar.

Chibritul Național.

Chibritul românesc este un produs al industriei naționale eminentemente inofensiv și chiar filantropic. El se compune dintr'o bucațică de lemn care se frînge la mijloc și un bumbuleț de fosfor la vîrf — fosfor recalcitrant care cu cît e frecat mai cu îndărătnicie, cu atît se aprinde mai puțin.

Semne particulare: Chibritul românesc e o jucărie și se poate întrebuința fără primejdie ca scobitoare, mai ales din pricina fosforului care poate servi pentru plumbuitul măselelor găunoase la dentistul cu acelaș nume. Ținut la umezeală, chibritul național nu perde nici una din însușirile pe cari le-a avut de la început cînd a eșit din fabrică, și corespunde menirii sale: demonstrarea inexactității proverbului: «Nu e fum fără foc» — căci el face fum dar nu ia foc nici odată.

Cine din noi n'a fost îngrozit citind la pagina treia a ziarelor, la rubrica accidentelor, întîmplarea nenorocită provenită dintr'un chibrit aprins, aruncat din nebăgare de seamă pe o perdea și care a comunicat focul unei clădiri întregi ?

Cine din noi nu s'a simțit înduioșat citind la aceeași rubrică suferințele îngrozitoare ale unei june amorezată și abandonată care s'a sinucis, înghițind un miș-maș de apă cu vîrfuri de chibrituri ?

Spre liniștirea sufletelor romînești, se cuvine să destăinuim aci că toate acele chibrituri înflăcărare și ucigătoare nu aũ fost și nu pot fi produsul filantropiceii noastre industrii naționale.

Nu, de o mie de ori nu ; acelea aũ fost chibrituri streine, chibrituri de contrabandă și tocmai pentru ca să nu poată fi confundate cu cele naționale, R. M. S. a introdus în comerț chibritul care se înconvoae, resistă, se frînge, dar nu ia foc, nu vatămă.

Intrebuințați chibritul romînesc, fără temere de incendiũ, otrăvire sau alte accidente. Chibriturile naționale așezate într'o cutie închisă ermetic, ne mai destăinuiesc și un

fenomen științific foarte curios : întocmai ca apa așezată într'un vas pus la foc, care ferbînd scade, ast-fel chibriturile scad și dînsele. Cînd deschizi cutia, rupînd banda, numai găsești de cît maximum șase-zeci bucăți, acolo unde urma să fie o sută !

Dacă cum-va, cine știe prin ce eroare regretabilă, prin ce imprudență a fabricațiunei, publicul ar avea nenorocirea să dea vre-o dată peste un chibrit care în realitate a luat foc, victima acestei stranii întîmplări, este rugată să aducă imediat cazul la cunoștința direcțiunei respective spre a se lua de cu vreme măsurile necesare menite a împedica pe viitor repetarea unor asemenea deplorabile fenomene.

În tot cazul regia, își face datoria să înștiiteze publicul, spre a acoperi pînă la un punct oare-care responsabilitatea ei, că un asemenea chibrit, care a luat foc, nu poate să fie de cît un chibrit străin, de contra-bandă, introdus de o mîină criminală, într'o cutie națională, spre a strica bunul renume al industriei statului român !

Cu mîna stîngă.

Epidemia întemeierii a fel de fel de societăți a luat pretutindeni niște proporțiuni îngrijitoare. Noi de o cam dată, nu cunoaștem de cît societățile comerciale și cele de bine-faceri; în Engllitera ele au ajuns mai numeroase de cît cererile de slujbe la stat.

Așa spre pildă, la Londra s'a întocmit de pe spusele unui ziar «The World's Worth», societatea pentru bărbați și co-coane cu denumirea de «*ambidextre*»—ceea ce însemnează că are de scop să învețe pe membrii asociațiunei să se slujească în mod uniform de ambele mîini, în loc de a se obicinui să recurgă numai la mîna dreaptă.

Nici nu'mi trece prin gînd să iaș în bătae de joc o asemenea instituțiune emnamente folositoare pentru cazul cînd în

urma cine știe a căreï nenorociri, te-ai pomeni odată, fără brațul drept la dispoziție; totuși trebuie să constat și eu cu acest prilej ce schimbare radicală aduce progresul în moravurile noastre.

Imi aduc aminte că în tinerețele mele cam depărtate, Madama, însărcinată să-mi dea primele elemente ale educațiunei, își spărgea pieptul ca să mă învețe să nu mă slujesc pentru toate operațiunile manuale, de cît cu mîna dreaptă, și vai de mine erea cind mă prindea ducînd lingura la gură sașu tăind friptura, cu stînga.

Unde o fi răposata întru fericire Elisabeta Kovatsch, să se închine și dînsa chiar cu stînga, citind programul asociațiunei «ambidextre» de la Londra?

De altminterea ca probă că sunt de acum înainte și eu membru aderent al acestei societăți, subscriu cu amîndouă mîinele statutele instituțiunei în cestiune, care propovăduiește întrebuițarea ambelor mîini. Aș face însă cu oare care timiditate unele rezerve, și aș propune ca pentru mîna stîngă să fie rezervate anumite operațiuni.

Spre exemplu, spre a ne scobi în nas, aş destina în mod expres numai uzul mînei stîngi precum şi pentru prestarea jurămîntului martorilor de meserie. Asemenea cînd e vorba de a păcăli pe aproapele nostru, 'l am «*pune la mîină...*» însă tot la mîna stîngă, nici odată la cea dreaptă. În schimb, odată stabilită egalitatea acestor ambe membre, aş propune să se recunoască validitatea aşă numitelor căsătorii «*de la main gauche*».

Nădăjduesc că graţie timpului şi progresului, d-nu John Jachson, întemeetorul societăţii despre care vorbesc, va fonda şi cîte-va sucursale, menite să ne înveţe a ne sluji în mod uniform de ambele picioare şi de ambiî ochi. E în realitate mai mult de cît regretabil năravul intrat în moravurile noastre, de a nu *face* coconiţelor de cît cu *ochiul* stîng, şi a nu da de cît cu piciorul drept în patrontaşiul mojiilor!

Totuşi, are să i se înfunde d-luî John Jachson, cînd după ce va fi realizat înlocuirea printr'o gimnastică uniformă a tuturor membrelor corpului cari sunt perechi, îi va veni rîndul să cugete la părţile

trupului create stinghere, de către natura
răutăcioasă!

Aci să te vedem, musu Jachson!

Ce te faci cu nasul, ce te faci cu gura?

Căsătorie cu Călătorie.

Fabricanții din zilele noastre nu știu ce să mai născocoască pentru a'și vinde marfa cu înlesnire; unii propun publicului tabatiere cu muzică, alții bastoane cu lampă electrică la vîrf; numai pungi cu parale înăuntru nu oferă nici unul.

Exemplul ofertei obiectelor cu oare-cari accesorii pe de-asupra, să vede că este contagios și ast-fel un june candidat de înșurătoare, s'a gîndit la combinația căsătoriei cu călătorie, și a publicat în ziare următorul apel către domnișoarele disponibile :

Căsătorie cu Voiagiu ; tînăr în etate de 24 ani, cult, fără apucături rele, de profesie mecanic, dorește căsătoria unei domnișoare tînără, drăguță, onestă, de bună familie, fiind de profesieune croitoreasă. Vreaū a pleca în străinătate în urma căsătoriei vre-o cîți-va ani. Corespondență numai prin scrisori recomandate.»

Până acum, voiagiul era un fel de petrecere, care venea după nuntă, rezervată cu deosebire oamenilor cu dare de mîină, fără să fie impusă între condițiunile contractului de căsătorie.

E însă de presupus că tînărul mecanic, fără apucături rele—cum zice anunțul cu pricina, — e probabil mecanic de automobile, și voește să'si încerce mașina la drum. Totuși chiar afirmațiunea candidatului de însurătoare că este fără apucături rele, nu poate să fie luată drept sinceră, dacă citești cu oare-care atențiune, sfîrșitul anunțului, unde ne destăinuiește că : «vrea a pleca în străinătate, în urma căsătoriei, pentru cîți-va ani!» .

Pleacă singur sau pleacă cu nevasta? asta e întrebarea. Nu cum-va nutrește el, mecanicul, gîndul să treacă hotarele cu zestrea miresii, și să'si lase nevasta în București dinpreună cu mașina, rămîind să constate la întoarcere, peste mai mulți ani, cum o regăsește ?

Fie că va rămîne singură în București pe cînd bărbatul își va exercita profesiunea în străinătate, fie că va porni imediat

cu dînsul pe drum de seară, viitorul să arată plin de făgădueli frumoase pentru damicela care va consimți să facă vizita legiuită d-lui ofițer al stărei civile, împreună cu tînărul mecanic cult, și fără apucături rele.

Dar fericirea asta nu e de nasul tuturor compețitoarelor, căci mecanicul mai impune ca condițiune sine qua non : mireasa să fie de profesiune croitoreasă.

A perdut din vedere omul, că grație acestei meserii, la întîmplare de ceartă în domiciliul conjugal, o să se pomenească într'o bună dimineață că croitoreasa *îl croește*.

Credulitatea publică.

Nu'mi este în gînd să vorbesc aci despre înlesnirea cu care pătrund în mintea noastră toate minciunile colportate în oraș de dimineață pînă seară, minciuni de domeniul politic.

Ele sunt în genere făurite pentru a nu trăi mai mult de cît timpul necesar spre a fi înlocuite prin alte svonuri absolut contrarii, și cu toate că sunt crezute, ele rămîn totuși fără importanță atît pentru acel care le spune cît și pentru acel care le primește cu încredere. Ambele părți știu bine că are să răsară altă minciună nouă, să dărîme pe cea d'intiîu.

În afară de credulitatea inofensivă arătată de public pentru tît ce se atinge de svonurile politice, mai este o credulitate foarte dăunătoare; e o pornire a clasei poporului și chiar a claselor culte cîte o

dată, să se sfiască de mersul firesc al lucrurilor, și să pue temeiū pe tot ce este supra-natural sau imposibil.

O dovadă despre această slăbiciune a minței omenești, am mai cules'o din faptele petrecute zilele acestea la Galați. Se stabilise acolo o oare-care doamnă Juliana Bardy Czisekicz, venită nu prea se știe de unde și care îmbrățișase umanitara profesiunea de salvatoare a nenorociților rămași fără slujbe, fără bani, fără sănătate, sau fără legătură de dragoste.

În schimbul unei remunerații după puterea fie-cărui consultant, Juliana Bardy distribuia de o cam dată făgădueli formale și indiscutabile pentru câștiguri la loteriile ungurești și la loteriile femeiești sau bărbătești, pentru curarisirea cancerului și căpătarea înaltelor demnități ale statului.

Din nefericire, tocmai pe cînd numeroasa clientelă a Julianeî, încîntată că a dat peste un suflet binefăcător, aștepta deschiderea pămîntului de unde urma să isvorească bogățiile și leacul suferințelor, apare poliția care arestează pe escrocă și o trimite sub escortă la Roman.

Informațiile ziarelor nu ne spun dacă, conform unui obicei destul de răspândit, cei păcăliți n'aŭ luat apărarea înșelătoarei și n'aŭ căutat să gonească poliția întimpinînd'o cu răspunsul bărbatului înșelat din comedia lui Molière: «*Et si je veux être trompé moi!*»

Așa și este! Dacă le face plăcere oamenilor acestora să fie înșelați; dacă simt o fericire să trăească luni întregi cu speranța că e aproape ceasul cînd va ploua cîrnați, pentru ce le risipește visul poliția, pentru ce i'î trezește dintr'un somn așa dulce?

Vi s'a întîmplat adesea, ca o noapte întreagă să călătoriți în vis prin țări încîntătoare, adăpostiți în palate aurite, ear punga să vă fie destul de plină spre a putea satisface cu prisos toate dorințele cele mai nesăbuite. Și cînd somnul s'a sfîrșit, cînd ce a fost, s'a dus, rămîind trista, sărăcicioasa realitate, ați fi fost mulțumiți să reînceapă încă odată ceea ce știați că nu a fost și nu poate să fie de cit vis!

Aceasta trebuie să fie starea sufleteasca a celor pe cari 'i numim noi victimele escrocei din Galați.

Abea trezite din somn, desamăgite, puse în curent cu uneltirile înșelătoarei, ele sunt poate în căutarea unei alte Juliană Bardy care să le ajute în urmarea visului lor tot înainte.

Naționalist for ever!

Cu prilejul apropiatei aniversări a nașterii Mîntuitorului, fără să aștepte sfintele sărbători ale Paștelor și învierea lui Hristos, d-nu Al. Xenopol a scos la lumină o revistă literară-sociologică cu titlul *Reînvierea*.

Dacă a mai trăit vre-o dată această lucrare, spre a avea dreptul la reînviere, nu știu bine, dar în tot cazul este păcat că i s'a turburat liniștea mormîntului, autorizîndu-mă ast-fel să nu mai țin seamă de maxima creștinească spunînd că «*despre morți nu trebuie să vorbești de cît bine!*»

Avînd direcția la Iași, redacția administrația și tiparul în Botoșani — condițiuni minunate spre a justifica nepotrivirile eventuale de vederi între cel ce conduce revista și cel ce lucrează la aparițiunea ei, *Reînvierea* — operă naționalistă *for ever*

după afirmările D-lui Xenopol — se găsește de vînzare, ne-o spune coperta, la Paris, Londra, Berlin, Viena, Lipsca, New-York, Roma, Turin, Milano, Geneva, în fine, pretutindenî unde se găsesc depozitele renumitelor bulioane Maggi, exceptîndu-se orașele Romîniei unde ne putem procura bulioanele în cestiune, dar revista ba.

Intr'un prim articol, cu titlul *Curentul naționalist*, d-nu Xenopol deplînge încuibarea streinismului în familiî și declară că va lupta neîncetat spre a sădi în inima romînilor dragostea patriei.

Pentru a ajunge la acest rezultat binefăcător, D-sa propune o rețetă specială foarte nostimă, anume ca: pentru fie-care act al vieței noastre, să ni se pue mereu sub ochi cîte un exemplu cules din patria mămă.

Așa d. Xenopol propune că profesorul de medicină cînd explică elevilor ce sunt frigurile, să nu se mărginească cu descrierea tehnică a acestei boale ci să o însoțească imediat cu arătarea relelor urmări pe cari frigurile le aŭ pentru soarta țarei.

Un popor care posedă birturi naționale,

bărbieri naționali, partid național, nu se cuvenea să nu aibă și friguri naționale.

Naște însă întrebarea dacă d-nu Xenopol face operă de adevărat patriot căutînd să nimicească frigurile naționale în profitul celor introduse din străinătate?

Mai are o sumă de alte exemple, d-nu director al *Reînvierei*, foarte bune, dar care aū cusurul de a fi tot așa de potrivite pentru iubita noastră patrie ca și pentru celelalte țări, căci ele nu sunt naționale, ci de un interes general pentru ramurile învățămîntului omenesc.

După d. Xenopol, are cuvîntul *Riria*, care drept subiect național, ne servește un dialog foarte încurcat între un oare care *Limiah* (romîn sadea) cu un alt oare care *Nicovera* (alt romîn și mai sadea).

Autoarea are grijea să ne spue de la început că eroul ei *Limiah* «aiurează» astfel încît ar fi nedrept din parte'mi să trag la răspundere pe o ființă care spune curat că 'și a perdut șirul gîndirei.

Apoi mă mai găsesc și în altă încurcătură: nu știu dacă ceea-ce a scris *Riria* e

proză saŭ versuri, și dacã autoarea trebuie judecatã ca prozatoare saŭ poetã.

Eatã un specimen al stilului cu pricina :

«In lumina zorilor — stã mormîntul norilor ; iarba'î trage spre pãmînt, ceru'î presurã prin vînt. In lumina iadului, legãnarea gîndului ; gîndul trage spre cuvînt, cîntu'î seamãnã prin vînt ! In lumina dorului, viața muritorului etc. etc.»

Precum vedeți, cuvîntul luminã nu lipsește, dar totuși nu sunt luminaț dacã zețarul tipografiei n'a aliniat din greșealã versurile ca prozã și nu îndrãsnesc sã mã pronunț și sã'mi atrag un rãspuns în care mi s'ar zice :

«*Riria bien qui viria le dernier !*»

Iatã cã s'a încuibat și în mine boala streinismului !

De-a bușele.

A fost genovezul Christof Columb ce a fost, dar l'aŭ înfundat doctorii din ziua de astăzi. El a descoperit America și pace, pe cînd medicii actuali nu aŭ astîmpăr pînă cînd nu înzestrează la fie-care două-zeci și patru de ore omenirea, cu cîte o trufanda de descoperire.

Și-aŭ pus în gînd să nimicească toate boalele, să nu ne mai lașe să murim de cît de urît, și fie-care medic și-a ales cîte o specialitate.

Unul face oftica harcea parcea, altul i'a tras la înțepături turbărei pînă cînd a potolit'o și acum a venit rîndul unui german să descopere un nou tratament al apendicitei.

Sper că știți ce este apendicita ?

E un mic membru dovedit de nici un folos și care cînd se inflamează ne pune

viața în pericol căci se umflă pînă plesnește și nu e chip să'l desumfli. Asupra boalei numită apendicită aū circulat fel de fel de versiuni, pînă cînd neamțul în cestiune s'a hotărît să ne destăinuească că dînsa e întocmai ca moderna neurastenie datorită efectelor civilizațiunei și faptului că omul a părăsit, ingratur, obiceiurile strămoșilor săi.

Partizan înfocat al teoriei lui Darwin, doctorul susține că strămoșul nostru — moș Adamul cel veritabil — a fost un biped neperfect care se servea de cele două picioare, dar în acelaș timp de cele două mîini pentru a circula, apoi cu multă serioșitate, medicul explică foloasele care rezultă pentru umanitate din mersul de-a bușele.

De aceea, ne povățuește ca în fie-care zi să facem patru plimbări de cîte 20 minute fie-care, umblînd după moda căștelor cînd nu fac sluș. Numai astfel pare-se, vom pune în mișcare mușchii necesari spre a scăpa de apendicită.

În definitiv, tratamentul acesta nu mi se pare tocmai greu de urmat pentru oameni. În afară de obiceiul pe care l'aū contractat

mulți de a se tărî la picioarele puternicilor, o plimbare de-a bușele poate să ofere și foloase de alt soi.

Spre exemplu, junele prins de către bărbat, tocmai în momentul cînd stă îngenunchiat în fața soției ușuratică, va putea atunci să invoace cu succes drept scuză: «urmarea tratamentului contra apendicitei» și să ceară să nu fie deranjat timp de douăzeci de minute.

Unde mai puneți că grație acestui sistem, vom face o mare curățenie în casele noastre profitînd de plimbarea anti-apendicitală spre a freca parchetele ca să ne treacă de urît: *Utile, dulci!*

Ar fi numai de dorit ca mania descoperirelor a doctorului german, să se oprească aci și în focul lui de a ne asemena cu strămoșul nostru, să nu ne povățuească mîine-poimîine urmarea exemplului maimuțoiului care se agață cu coada de craca unui copac și apoi își dă drumul cu capul în jos.

Dreptatea.

Dacă noi din Capitală, oameni mai țănoși, cu numeroase legături politice, în contact zilnic cu presa, avem să ne plîngem de nepăsarea administrației și de nesocotirea drepturilor noastre, lesne vă puteți face o idee despre cele ce se petrec la țară într'un cătun înfundat. Acolo piciorul d-lui sub-prefect nu calcă decît accidental spre a se face o cercetare anume poruncită, pentru dovedirea autorului unei crime, iar trăsura d-lui prefect nu se oprește de cît în treacăt, timpul necesar spre a se da grăunțe cailor, și a merge apoi înainte, ast-fel în cît înaltul funcționar să poată raporta șefului său că a inspectat toate comunele județului de sub părintească sa cîrmuire.

Ori cîte silințe mi-ași da spre a ilustra critica mea cu un exemplu bătător la ochi,

nu voi putea găsi exemplul mai tipic decît acel descoperit de către chiar ministru de interne. În comuna Radovan din județul Ilfov, una din localitățile cele mai apropiate de capitala regatului, *s'a constatat că cincî săteni care au fost înscriși la 1864 pe tabloul de împroprietăriți, plătesc de la acea dată pînă în prezent inpositele către stat, fără să fi stăpînit vre-o dată vre-o palmă din acel pămînt!!*

Așa dar a fost nevoie de aproape patru zeci de ani pentru ca să se constate această colosală inichitate! O dată jaful administrativ constatat, cine știe cîți ani vor mai trece pînă cînd să sosească ordinul ministerial liberator?

Sărmani săteni, ființe inculte, fără cunoștință de carte, ființe blînde — ori-ce s'ar zice, — suferind în tăcere toate relele cu nădejdea vecinică cum că ziua de mîine va fi mai bună, cine ar putea să istorisească mai bine decît voi toate peripețiile prin care a'ți trecut pînă cînd din întîmplare să se constate această ne mai pomenită și ne controlată jupuială.

Proști nu sunt dinșii; de sigur au ob-

servat îndată că sunt supuși pe ne drept unei dări, de sigur aū găsit în sat vre-un logofăt cu haină albastră care le-a redactat zece petiții către stăpînire, și jalbele lor adresate rînd pe rînd Suveranului, parlamentului, prezidentului consiliului, aū făcut negreșit adesea ori, ocolul de la Radovan la București și înapoi, purtînd rezoluțiile legendare : «Să recomandă d-lui ministru — se recomandă d-lui prefect — se recomandă d-lui sub-prefect — se recomandă d-lui primar».

Poate că după alți patru-zeci de ani, la o altă inspecție ministerială, administrația va avea norocul să dea peste acele petiții uitate în fundul unui dulap, saū în sertarul mesei d-lui nòtar. Și dacă cel puțin acei care 'și iaū sarcina să apere pe sătenii contra abuzului saū indiferenței administrative, contra lăcomiiei vecinului mai puternic, ar fi oameni conștiincioși !

Țăranul însă cînd are vre-o nevoie, cade în mîinele unui samsar de sat saū de la oraș, care îl exploatează tot așa de neomenește ca faimoșii perceptori de la Radovan, cu bine-voitoarea îngăduire a au-

torităților polițienești. Îi ia parale pentru petiții și timbre înzecit decît taxa legală, îi ea parale pentru a merge la București, pentru a plăti cheltueile sale de hrană, locuință, îl dă pe mîna unui agiamiu în drept, dar veteran în pungășii, care după ce 'l sfîntuește se mulțumește să asiste la judecarea pricinei, fără să poată spune un cuvînt.

Cînd să pronunță sentința prin care i se respinge cererea ca nedovedită, săteanul, uluit, ne înțelegînd nimic din limbajul juridic, întoarce privirea sa înduioșată către apărător, scoate din sîn teancul de hîrtii unsuroase pe care le arată de departe judecătorilor, și întrebă : «Cum a rămas?» Iar samsarul și apărătorul îi răspund ;

Ai cîștigat ! Să faci apel !

Păcăleală.

Suntem noi Romîni din fire oameni care înțelegem gluma și nu ne supărăm nici atunci cînd ne păcălește un prieten.

Dar trebuie oare care discernămînt în alegerea păcălelei ca să o putem înghiți cu surîsul pe buze și dacă s'ar apuca cineva să ne vestească spre pildă că am cîștigat lotul cel mare la «*Magyar Kiralyi Alami sors játék*», iar a doua zi am dovedi că a fost la mijloc o curată păcăleală, de sigur am da tava pe infamul misticator.

În această dispoziție sufletească, trebuie să se găsească astăzi o mulțime de oameni care se îndeletnicesc cu politica în țara romînească. De o dată se respîndește vestea prin firul telegrafic că Parisianu, faimosul Parisianu, a fost găsit asasinat, sau sinucis în Comuna Brezoiu pe valea Lotrului.

Fie asasinat, fie sinucidere, *ad-libitum*, după dorințele fie-căruia, în baza maximei care spune: morții cu morții, vii cu vii, inimile a unor sume de romîni aũ săltat de bucurie, cînd s'a lățit svonul despre această nefericită întîmplare.

Mai întîi aũ tresărit cu satisfacție șapte suflete ministeriale.

«In sfîrșit aũ exclamat gurele celor șapte suflete, Parisianu s'a sinucis și noi am scăpat de amenințările sale, de memoriul său scris pe una mie nouă sute fețe, de acuizarea că l'am făcut scăpat, și multe altele. Parisianu s'a sinucis! Dumnezeu să'l erte cum ne-a ertat pe noi Pictorian!»

In vremea aceasta, politicianii năbădăioși își frecau miinele cu satisfacție, gazetarii 'și pregăteau topul de hîrtie, își alegeau condeele și cu toți strigaũ: «Ha! ha! ha! Se 'ngroașe gluma; a fost ce a fost, dar de acum înainte are să fie mai frumos. Parisianu a fost asasinat din ordinul guvernului, cu mîna unui agent al guvernului, pentru ca să i se fure memoriul scris pe patru mii nouă sute de fețe» și dai înainte tot crescendo. Revoluția era gata, gata.

Această veselie generală n'a fost întreruptă de cît printr'un amănunt plicticos găsit în relațiunile telegrafice; se precisa anume că răposatul cu cipici de lac și jobenul lustruit, avea în fundul pălăriei însemnate inițialele G. B. Dar nu renunță omul așa lesne la dulcile sale iluziuni, nu primește el cu una cu două, să'i risipești visul, și de aceea toți s'a'u pus de acord pentru a declara că e negreșit eroare la mijloc și că rău s'a citit G. B. acolo unde era scris A. P. Le trebuia oamenilor cadavrul lui Parisianu, și pace !

Cînd colo tocmai cînd se înfierbîntase lumea mai bine și aștepta acuma amănunte, tronc sosește vestea, că răposatul de la Lotru nu e Parisianu.

Ei glume d'astea nu să fac, ele sunt de prost gust ; miniștrii oftează mai cu foc decît tot-d'auna, opoziția e turbată de necaz.

Iată guvernul iar silit să găsească o explicațiune pentru disparițiunea lui Parisianu, iată opoziția remasă fără o teribilă armă de luptă.

Și cînd te gîndești că 'i-ar fi fost așa ușor lui Parisianu să producă un fenomen

ne mai pomenit, un act care avea darul de a mulțumi în același timp și opoziția și guvernul : să treacă pe valea Lotrului și să bage în portofoliul decedatului cartea sa de vizită : « *A. Parisianu ex director al comptabilităței Statului român* ».

Il încredințez că putea să vie pe urmă în București, să se așeze la o masă în cafenea Capșa, căci tot el rămînea mortul de la Lotru, și pentru guvern și pentru opoziție.

Dar poate că 'i-a fost imposibil să adopte această idee ingenioasă din cauza că itinerarul pentru America, unde Parisianu profesează actualmente meseria de fotograf, nu e tocmai prin comuna Brezoiu.

Apa și Vutca.

Vestea perderilor însemnate pe care le-a suferit flota rusească, nimicirea aproape totală a celor mai principale cuirasate, capturarea unor vase și alte numeroase incidente din resbelul Ruso-Japonez pe mare, a dat naștere la numeroase discuțiuni în cafeneaua Colaro, unde precum se știe, încă din timpurile resbelului Turco-Grec se fac criticele strategice cele mai serioase și documentate asupra operațiunelor militare. Acolo publicul se împarte în două tabere; Rusofiliî cari nu consumă de cît rachiū și vutcă, Japonyofii cari nu beau de cît apă.

Alaltă-eri, îndată ce a sosit de la Wei-hai-Wei, știrea că resbelul pe mare e în detrimentul Rusiei, discuțiunile se înțelege aū fost cît se poate de animate. Temistocli Zaharicopulo, a emis imediat idea că țara rumunească se convoțe un consiliū ca se

terțețeze dacă nu a venito țeasul se sară Rumunia în ajutor cu flota ei, și a fost de părere că pentru înlocuirea vaselor rusești deteriorate, să trimetem imediat la Port-Arthur vapurașele lui Vasiliu care fac serviciul de-a lungul Dimboviței.

Această propunere privită ca o glumă de prost gust, de către consumatori rusofili, a dat la moment naștere la o ceartă violentă și cuvîntul: «*Sto gaideros*», a fost adesea pronunțat în ambele tabere.

— Aiți a fost o tactică bre! den catalanvanis, zicea Epaminonda Lemonidis care ține parte muscalilor.

Amiralul Alexewos, a lăsat'o să se prăpădească toată pamporia dinadins, ca să nu între japonezii la Port-Arthur. Nu mi înțelegi dimita?

Dacă este aiți una cononiera înfundata, aiți zețe pamporia sfărîmate, dincoațe alta remorcfiere sparte... ele astupă intrarea și japonezii n'aū pe unde se trețe. Sta pe loc japonezii și la muscali țe le pasa!»

Argumentul de și părea foarte convingător, a lăsat totuși nedomiriți pe mulți care căutaū o explicație mai temeinică a

înfrîngerii Rușilor pe apă. Unii susțineau că japonezii au lucrat pe furiș, alții pretindeau că depeșile sunt false, și partinitoare de oare-ce vin din Londra și Englezii sunt dușmani muscalilor.

Discuția amenința să nu se mai sfîrșească dacă nu se scula Temistocli Zaharicopulo a doua oară spre a pune punctul pe i, și a destăinui defectul capital al marinei rusești.

— Mă înțelegeți, a zis Temistocli, să vă spun ego unde este buba. Muscalii trebuie să manînce batae pe apă, cum te vedo și me vezi. Să nu mă ziți la mine Temistocli Zaharicopulo, daca nu este așa...! Țe este vorba?... batalia pe mare, adică pe un liquid... Ei muscalo nu suferă liquidul pe din afăra. Pe din nauntru cît poftesti... și apoi el este țertato cu apa !.. Sofronie mai adu o vutca !!!

Chiar cei mai aprigii rusofili, au plecat capu cu resemnare.

Roba avocaților.

Precum se discuta acum cît-va timp cu mare foc cestiunea de a se ști dacă e sau ba folositor pentru doamne și domnișoare, să poarte corsetul, tot ast-fel s'a încins acum o ceartă în toată regula asupra robei ce se impune domnilor avocați cu începere de la I-iu Februarie, sub pedeapsă de a nu mai putea perde procesele onoratei lor clientelă. Fenomen caracteristic, dar foarte lesne de explicat, pe cînd în cestiunea corsetului, domnișoarele și damicelele erau contra corsetului considerîndu-l ca instrument inutil și adesea orî supărător, iar doamnele care aū trecut gherdapurile, îl găseau folositor și indispensabil; în cestiunea robei, avocații cei tineri sunt pentru, și cei bătrîni contra robei.

În special d. Petre Grădișteanu, s'a pus în capul unei ligi — asta face a doua ligă

pe care o presidează — spre a obține pe cale legislativă o interdicțiune în toată forma, a înfățișării robei înaintea instanțelor judecătorești, pe considerentul că acest obiect de îmbrăcăminte este anti-democratic. Cu oare-care temei, d-sa susține că într'o țară în care e tolerat reprezentanților națiunii, să se urce la tribuna parlamentului, îmbrăcați cu vestonul, zis pe franțuzește *pet en l'air* — cuvînt pe care cu regret nu-l pot traduce pe romînește, — e nepotrivită exigența decanatului de a impune costume speciale avocaților.

Presidentul ligei anti-robiste, mai are negreșit și alte argumente pentru susținerea cauzei sale, dar cu toată perspicacitatea sa, sunt convins că n'a ghicit adevăratul motiv care a împins pe membrii consiliului de disciplină al baroului Capitalei, să facă din portul robei, un costum obligatoriu pentru avocați.

O simplă privire comparativă aruncată asupra tabloului avocaților județului Ilfov pe cei din urmă cinci ani, ar fi fost suficientă spre a convinge pe d. Grădișteanu că speța avocaților a ajuns să facă o con-

curență serioasă din punctul de vedere al reproducțiunei, speței epurilor de casă.

E îngrozitor lucru cum să 'nmulțesc avocații, pe cînd clienții scad.

Să impunea dar o rețetă drastică și economică în același timp pentru distrugerea avocaților, precum se practică la țară . distrugerea epurilor de casă.

Măsura a fost găsită și rețeta redactată de simpaticul meu amic Mișu Antonescu. E ușoară și bună de urmat chiar în incinta palatului de justiție : O robă, o simplă robă elegantă, pusă în spinarea unui avocat, căruia îi dai apoi drumul în sălile edificiului, unde se distribue cu aceeași ocaziune justiția de către magistrați și pneumoniile de către zeul Eol, împărțitorul vînturilor. Avocatul supus acestui regim cincisprezece zile în șir, poate cu siguranță, mai comptînd și pe ajutorul medical, să'și facă testamentul și să'și trimită roba la hala cu vechituri spre a mări fondurile necesare pentru înmormîntarea sa.

Acesta fiind singurul mijloc practic de a micșora stocul avocaților în fință, consiliul de disciplină a fost nevoit să recurgă

la dînsul, invocînd ca scuză maxima de drept așa cunoscută «*Dura lex, sed lex*».

Naturile mai rezistente din baroü să se grăbească dar a trimite decanului avocaților felicitările lor pentru chibzuința cu care a găsit leacul spre a micșora concurența, și implicit a mări clientela.

Cele plăpînde, să'și cumpere loc la cimitir, unde iubitul lor decan, va rosti negreșit cuvenitul discurs cu regrete eterne.

Cartoforeasa.

E văduvă; a trecut vîrsta de 40 ani și nu se știe dacă a fost vr'o dată frumoasă.

Pelea obrazilor 'i este tăbăcită, ochii sunt tăeați și umflați. Fumează ca un pașă țigări peste țigări; colțul buzei de sus din stînga 'i-a ajuns galben de fum, iar degetul arătător de la mîna dreaptă a prins fața coajei de curcan bine fript.

Se scoală la două-spre-zece și se culcă la două, trei, patru din noapte, după împrejurări. Are partidă de cărți la dînsa acasă saŭ la alte prietene, atît ziua cît și seara! Lunî la cocoana Măndica, Marți la cocoana Frusinica, Mercuri la Despina, și așa mai 'nainte. De obicei, joacă *maca*, *chemin de fer*, *maus*, *ferbel*, *poker*.

La *chemin de fer*, îndată ce a bătut de trei ori și se repede vre-o vecină ca să ție un banc însemnat, cartoforeasa îi strigă

deslușit: *Eclairsez*, căci nu vrea să se încurce cu datori. La a patra bătae, de frică să nu pearză, trece mîna, adăogînd drept consolare proverbul: «Ce-î în mîna, nu-î mînciună!»

Dacă mîna a fost cu noroc, atunci să te ții la blesteme: Apoi de, nu e afurisită cartea! Dracu m'a pus să trec mîna! Puteam să cîștig o sută de lei! Afurisită să fie cine o mai sta altă dată!»

— Lasă cocoană Măndico, zice vecina din dreapta. Puteai să cîștigi, dar puteai și să pierzi!

— Mai bine să perz dracului tot, de cît să 'mî umfle alta norocul de sub nas!

La sindrofia cartoforeselor, pe cînd se amestecă și se tae cărțile, se pun în circulație toate cancanurile, toate ultimele informații ale zilei.

Acolo se istorisește pe șleaă că X. avocatul a prins pe nevasta sa cu inginerul Y. că d-șoara Z. care s'a măritat de trei săptămîni, nu erea fată mare, că are copii la mahala. Acolo se scornesc combinațiile politice cele mai extravagante, di-

vorțurile, căsătoriile, și cîte prin gînd nu 'ți trec.

Adesea, sindrofia să sparge prin ceartă și vorbe groase, pentru că una din cocoane prea are noroc cu ghiotora. Ce dracului!... Par'că ar fi cărțile măsluite!... Nu zic că sunt; Doamne ferește! Dar de, prea ne bați pe toate!

Cartoforesa este de o sgîrcenie nepomenită.

Rochia 'i e murdară, pîrlită în poală de țigări, batista neagră ca otreapa, dar nu vrea să facă cheltueli pentru toaletă sub pretext că n'are de unde.

Păstrează banii pentru cărți și nu face de cit o cheltueală extra-ordinară: francul la birjar cînd se întoarce noaptea acasă.

Prin sindrofiile cartoforeselor se rătăcește cîte-odată un tînăr care se zice că... Mă opresc aci, ca să nu fiu și eū cu gura rea cum e cocoana Despina.

Resbelul Ruso-Romîno-Japonez.

De cît-va timp, s'aŭ luat gazetele la întrecere cu lauda, căutînd fie-care să convingă publicul că în prăvălia sa se găsesc toate trufandalele. Un ziar a mers cu lauda așa departe, în cît cu mare serioșitate atrăgea atențiunea cititorilor asupra faptului că el a fost cel d'intîi care a comunicat publicului știrea cutremurului sîmțit în București Vinerăa trecută. Dacă nu se gîndea acel ziar să ne comunice acest eveniment, cine știe doamne Dumnezeu, ce am fi putut să ne închipuim a doua zi? S'ar fi colportat poate prin oraș că artileria a cutreerat noaptea în galop ulițele capitalei!

De cînd a început și resbelul între Japonezii cu Muscalii, apoi concursul între ziare pentru comunicarea ultimelor evenimente, a devenit mai strașnic.

Erî dimineață, «Adevărul» s'a grăbit să ne destăinuească rolul pe care România este chemată să'l joace în acest rezbel: pacificarea Macedoniei și tîrnueala Bulgariei sub înaltul și bine-voitorul patronagiū al onor. P. T. (onor. P. T. însemnează onorabilele puteri Europenești).

Dacă e vorba așa, nu știū pentru ce am compromite interesele materiale ale ziarului, *Epoca* unde colaborez, păstrînd tăcerea asupra unor viitoare evenimente, pe care le cunoaștem mai bine decit orî-cine grație legăturilor prietinești dintre noi și partidul liberal, plus că ambii șefi mai sunt și cumnați și aū hotărît să formeze un minister împreună.

Să daū dar pe față acest mare secret, rugînd onorabilul public să bine-voească a observa că data asta, noi suntem cei d'întii cari am destăinuit macheavelicurile guvernului actual.

Să ascultăm și să luăm aminte: Domnul D. Sturza, președintele consiliului, știe de mult timp — de cînd a aflat'o de la Galileū — că pămîntul e rotund, că se întoarce mereū și tot ast-fel se reîntorc ia-

răși evenimentele din trecut. Istoria toată — precum a spus'o un observator semeț — se compune din aceleași evenimente cari se reproduc în mod sistematic la anumite intervale — dovadă fike-ok-clockul domnișoarei Eva cu junele Adam în grădina «la Paradis» început odinioară sub auspicele unui șearpe și reprodus acum sub patronagiul unor țate.

Așa, dar, bazat pe aceste observațiuni, domnu Dimitrie Sturza amintindu-și mersul resbelului Ruso-Turc din 1877 și mai ales după ce a citit telegrama, anunțind prima înfrângere a Rușilor și scufundarea bastimentelor lor de resbel, se așteapta ca din ceas în ceas să primească de la împăratul Nicolae II-lea o depeșe ast-fel concepută: «Dimitrie Sturdza ministru de resbel, București. Cauza creștinismului în primejdie. Amiralul japonez Jemanfu a nimicit flota noastră. Rog trece-ți Prutul și veniți-ne în ajutor imediat». Generalul Mitică Sturdza imitînd exemplul defunctului general Brătianu, își încălecă bidiviul și o pornește la bătălie ca să salveze sfinta cauză a creștinismului.

Că avem să ne întoarcem victorioși, nici nu mai încapе vorbă; dar poate sunteți curioși să aflați ce se va întâmpla pe urmă și cu ce avem să ne alegem noi! Voi comite și această ultimă indiscrețiune:

Indată după încheerea păcei, un mare congres v'a fi convocat și Rusia ne va lua Moldova oferindu-ne drept compensație insula Formoza 2.500.000 locuitori, capitală Fai-Huen (pentru mai multe informațiuni consultați, geografia Gorjan — ediție epuizată.) Mai *formaz*, — pardon mai frumos, nici că se poate!

Amorezatul.

Se frizează și se rade în toate zilele.

Se spală cu săpun opoponax, dă cu bri-leantină pe mustăți, cu pomadă Lubin pe păr, și pune parfum cu ghiotura pe ba-tistă.

De cînd l'a isbit afurisita de dragoste, nu mai știe unde-i este capul. A pierdut și somn și mîncare, și cîntă într'una toate melodiile de amor din repertoriul Operei Italiane. Se sue în birje, se dă jos la colțul stradelor, trece pe sub ferestrele dumneaei de o sută de orî, se urcă iar în birje.

Dacă n'a văzut-o la fereastră, presupune că nu este acasă și o pornește de-alungul podului Mogoșoae ca s'o întilnească.

Intră zăpăcit la Capșa, la Magazin Uni-versel, pretutindenî unde nădăjduște să o vază, și dacă a umblat trei ceasuri de

prisos, se întoarce iarăși sub ferestrele dumneaei.

Cine știe, poate o fi acasă? Simte nevoia să împărtășească tuturor suferințele sale și-ți face confidențe ceasuri întregi. Ți istorisește unde a întâlnit-o, cum i-a făcut cunoștința, ce a vorbit cu dînsa, ce gînduri are. Jură că i s'a scîrbit cu viață, că are să facă un scandal, chiar moarte de om, dacă nu se va hotărî să-și lase bărbatul, și cere fie-căruia parola de onoare că are să păstreze secretul acestui amor, căci nimeni, absolut nimeni nu'l cunoaște. Scoate mereu poza cocoanei cu pricina din portofel și 'ți-o arată pe sub masă zicîndu-ți :

Bagă de seamă să nu vază cine-va. Cum o găsești? Așa e că e frumoasă? Din cînd în cînd, se duce chiar la cărturăreasă, ca să afle ce mai zic cărțile, și dacă cumva i-a căzut bucurie pe drum de seară cu dragoste și cu dama de ghindă, dă cincî lei cărturăresei.

Amorul l'a transformat în cel mai dibaci agent polițienesc.

A cumpărat toate slugile din casa cocoanei, a cumpărat și pe gardistul care

păzește la colțul stradei. Știe ce vizite aū venit, la cîte s'aū culcat stăpîniū, la cîte s'aū sculat, și dacā a fost ceva ceartā.

La teatru nu-și mai ia ochiū și binoclul de pe dumneaei. A avut nenorocirea sā dea peste un afurisit de loc care îl silește sā stea cu gîtul sucit, și în loc sā priveascā scena, se uitā mereū spre ușa de intrare de la mijloc.

Dar ce sā zici! E tînār.

N'are nici 25 de ani.

Cine la amor nu crede

N'ar mai cālca iarbā verde

Cine nu'i amoretat

Las sā moarā, nu'i păcat!

Așa zice cu drept cuvint lăutarul Petrache Șoleanu.

La spițerie.

Zilele trecute nu'mi-a fost bine de loc. Ce anume am avut să nu mă întrebați. E destul să vă spun, ca domnul doctor mi-a scris o rețetă în care reventul nu ocupă un loc însemnat. Din contra. M'am dus fuga la spițerie și am cerut iute, iute de tot, medicamentul.

Domnul spițer a luat rețeta, a sucit-o, a răsucit-o, pe urmă a așezat-o pe masă și a pus peste dînsa ca *presse papier* o greutate oare-care.

— D-le spițer, dați zor mă rog.

— Indată.

Apoi domnul spițer a luat o sticlură, a învîrtit-o întocmai ca rețeta, a clătuit-o și a așezat-o pe masă. Pe urmă a adus din galantar vre-o cinci sticle și le-a așezat pe masă.

— Mă rog domnule spițer, dați mai iute.

— La moment.

A destupat sticlele și picătură cu picătură a turnat din fie-care în sticluța mea care aștepta pe cîntar.

— D-le spițer....

— Acum ! Acum.

A început să scuture sticla d-nul spițer, dar tot mai rău mă scutura pe mine inima. În sfîrșit răsufliu, văd că încep preparati-vele de astuparea sticlei... Un dop... e prea mare ! Alt dop... e prea mic!... Altul... e prea gros... În fine cu ajutorul unui clește se potrivește dopul, sunt scăpat !..

Ți-ai găsit ! D-nul spițer deschide o carte la fila 16, pe urmă la fila 30, pe urmă la fila 3, pe urmă iar la fila 10 ! și scrie, scrie mereu 30 bani, plus 50 bani, plus 10 bani, plus 80 bani, plus....

— D-le spițer, fie-ți milă nu mai pot !

— Face 3 lei 50 bani.

— Poftim și 5 lei dă-mi medicamentul...

— La moment.

Incepe altă operație ; d. spițer deschide o condică, prescrie rețeta și ea un număr. Numărul îl însemnează pe un petic de hîrtie roșie pe care scrie apoi : « *A se lua*

toată poziunea odată !» Hîrtiuța o lipește pe sticlă !

— D-le spițer, dă'mi iute, simt că 'mî vine rău !....

— La moment !

Domnul spițer ea o hîrtie albă subțire, și alta albastră ca pentru zmeu la roto-coale, le așează peste dop, le încrețește.

— Do. .om...nule spi...țer.

Domnul spițer ea ceară roșie pecetluște dopul și'l leagă cu o sfornicică, tae sfornicica.

— Pentru nu...me...le lui Dumn...nezeu.

Domnul spițer face toaleta sticluței, o înfășură într'o hîrtie subțire albă vărgată cu verde...

— Aoleo !... Aoleo... Domnule...

Din hirtia vărgată sticluța trece în alta roșie din cea roșie în alta albă...

— Aoleo !

— Gata striga spițerul cu satisfacție.

— Aoleo !.. Prea tîrziu !... Inima ! Prea tîrziu !.. N'am ce face de o cam dată cu medicamentul !...

Sunt și eă gata !..

Ipocondrul.

Năiță Tremurici e o victimă a dicționarului de medicină și a manualului pentru îngrijirea sănătății.

Intr'o zi, îl durea capul și căuta în dicționar o rețetă. Deschise la cuvîntul *Migraine*. Citi, citi, și din citire în citire ajunse la examinarea tuturor boalelor care sunt în legătură cu creerii.

Paralizia, Menengita, Apoplexia, și cu cît citia mai mult, cu atît îl durea capul mai tare, și i se părea că resimte simptomele acestor boale.

Nimic nu e mai periculos de cît ispita. Sunt convins — cu toate că sfînta Scriptură nu destăinuiește lucrul — ca mama Eva după ce a mîncat din cel d'întăiū măr, a mușcat și din altele ca să vadă ce gust aū.

Tot asemenea Năiță Tremurici, odată cufundat în citirea științelor medicale, a

dorit să aibă o idee despre simptomele diferitelor boale.

Astăzi e omul cel mai versat în cunoștințele medicale, și știe pe de rost cum se tratează boalele de stomac, câte bătaii trebuie să aibă inima pe minut, ce fel de tratament se impune pentru oamenii slabi de piept, și igiena înainte de toate, igiena o păzește pentru că simte că nu e de loc sănătos.

Ce o fi avînd nici el nu știe, nici doctorul nu știe, pentru că boala lui e foarte complicată, așa zice el cel puțin.

Boala sa închipuită l'a făcut nervos și fricos.

Dimineața cînd se scoală din pat, Năiță se repede la oglindă, sgiște ochii, scoate limba, și dacă i se pare ceva încărcată, trage o curățenie.

Dacă l'a slujit curățenia prea mult, îi e frică să nu'l fi isbit vre-o colerină și i trage repede picăturile lui Davila. Dacă strănută de trei ori de-a rîndul, e convins că a răcit, că e amenințat să aibă o pneumonie, și să bagă în așternut, pune ventuze, bea ceaiuri, nu ese din casă 15 zile.

În timpuri de epîdenie, Năiță Tremurici e prăpădit de frică, fuge din oraș în oraș,

umblă cu flanelă pe pîntece și cu o sumă de medicamente prezervative în buzunar.

N'a rămas doctor în București pe care să nu'l fi consultat pentru boalele sale, nici tratament pe care să nu'l fi urmat. Ba nu mănîncă de cît zarzavaturî, ba nu bea de cît lapte; a făcut idroterapie, omeopatie și a urmat cura doctorului Matheiú. Acum stă pe gîndurî dacă n'ar face bine să meargă și la stabilimentul Kneipp.

Cînd moare cine-va, ipocondrul stă pe gîndurî în casă și oftează, vorbind mereu despre sfîrșitul său apropiat.

— Rîdeți, rîdeți cît poftiți! Tot așa a murit și săracul Elefterie pe care l'a îngropat alaltă-erî, zice Năiță, dacă te încerci să'l ei în bătae de joc.

Cînd începe discuția despre viață și moarte, Năiță Tremurici emite suspinînd următoarea filosofică cugetare: S'aú inventat în secolul nostru, o mie și o mie de lucrurî! De ce naiba nu se inventează ceva ca să nu mai moară omul!

Semne particulare: Ipocondrul sfîrșește prin a-și îngropa el tot neamul.

Popor civilizat.

Suntem un popor foarte cult și foarte civilizată, de și încă tinăr ca vîrstă bine-înțeleș, căci suntem bătrîni în cultură și civilizație.

În materie de cultură, aproape putem să dăm concurs cu toate cele lalte popoare: vorbim franțuzește, nemțește, am început să o rupem binișor și englezește de cît-va timp; poate că numai romînește vorbim și scriim încă ceva pocit.

Apoi, mergem mîna în mîna cu progresul și n'apucă vre-un stat europeanesc să legifereze cîte ceva, fără ca să nu ne luăm imediat după dînsul.

Cu deosebire în privința aceasta, urmăm moda cu aceeași sfințenie ca pentru gulerile pînă la urechi și pentru pălăriile cu cozorocul care se resfrînge de'asupra nasului.

Maî avem și calitatea să fim un popor umanitar, adică cu inimă bună, înduioșat de suferințele aproapelui nostru, respectuos pentru drepturile sale.

De aceea, în Constituție și în legile noastre găsești de toate: libertatea conștiinței și a cugetărei, a întrunirelor publice, apoi vine libertatea individuală, libertatea votului, într'un cuvînt toate libertățile afară de aceea de a circula pe stradă de la ora 11 noaptea înainte, dacă n'ai împlinit 18 ani. Aceasta a fost suprimată printr'un ukaz al d-lui prefect de poliție, acum în urmă de tot.

Veți bine-voi a maî observa că la noi nu există pedeapsa cu moarte, că munca silnică e relativ dulce, căci sunt oameni liberi cari muncesc relativ maî mult de cît cei din temnițe, dovadă slujbașii de la tramvayuri și cei de la căile ferate, de și aceștia n'aū dat examen de admisibilitate înaintea Curților cu jurați.

Oamenii cei maî răi, cei maî perversi, se bucură și ei de oare-care milostivire, căci nu sunt supuși neomenosului sistem celular în timpul osindei. Ucigașul, incen-

diarul, paricidul, tâlharul, nu'și petrec anii între paturi ziduri, fără să poată schimba un cuvînt cu semenii lor, dîndu-li-se mîncarea printr'o ferestruce, primind aerul de sus printr'o crăpătură a zidului ca în Franța, Germania și alte state.

Pentru osîndiții țării noastre există viața în comun, și într'un singur penitenciar, numai în timpul nopței, ei sunt izolați.

Dar toate aceste amănunte pe cari le înșir aci spre a dovedi gradul de civilizație al poporului nostru, le cunoașteți în de-ajuns.

Le-ați auzit probabil de la dascăli prin școli; iar mai târziu prin întruniri publice, prin parlamente vi s'a spus de miî de ori de către oratori cari luptă de la Tudor Vladimirescu neîncetat spre a ne mai dărui cîte o libertate, astfel în cît nu o să mai știm unde să le punem pe toate.

Din nenorocire, pe tabloul cel mai frumos, vine cîte o muscă de'și lasă urmele.

N'avem sistemul celular pentru «osîndiți», il avem însă în practică pentru «preveniți», adică pentru omul care nu se știe la urma urmelor dacă e saū nu vinovat.

Cruzimea oprită de lege față de acel dovedit că a comis o faptă criminală, e tolerată de către acel care presidează la respectarea legii, dacă se întrebuițează în contra unui simplu suspect.

Pe acesta, pe cînd magistrați și avocați, discută cu seriozitate în camera de chibzuire, dacă nu s'ar cuveni să fie pus în libertate provizorie, judecătorul de instrucție îl închide într'o cutie înconjurată de patru ziduri, unde viețuește fără lumină, fără așternut, fără putință d'a comunica cu cine-va, supus într'un cuvînt unui tratament nepermis chiar contra unui osîndit.

De aceea, în țări civilizate ca a noastră, este mult mai înțelept și folositor lucru, să te faci ucigaș pe față, de cît să dai de bănuț că ai trecut pe o stradă și pe lingă o curte de unde s'a furat un puț de găină.

Din mizeriile celor mici.

Acum cît-va timp, un nenorocit sătean, s'a pomenit ridicat pe sus de la vatra sa, adus în București și închis la Văcărești, în virtutea unui mandat de depunere, dat pe baza unei sentințe definitive.

A protestat omul imediat, ne știindu-se vinovat întru nimic, dar vorbă de geabă. Administrația și jeandarmeria n'aŭ vreme de discutat; forța publică nu'și perde timpul cu asemenea fleacuri.

În penitenciar, spunînd păsul său, țărănul a dat peste o inimă bună care l'a învățat să facă contestație spre a obține punerea în libertate dacă e eroare la mijloc. A ascultat povața, a făcut contestație și după o lună de așteptare, i-a venit rîndul să dea ochi cu justiția.

În fața magistraților, cu glasul muiat de lacrimi, fără să aștepte să fie interogat,

săteanul s'a grăbit să spue: «să trăiți boeri D-v, nu sunt eū; e o pacoste pe capul meū. M'a închis în locul altuia, eū nicī nu sunt din satul unde s'a comis furtul».

N'a avut însă vreme să'si sfîrșească sposedania și prezidentul l'a întrerupt zicîndu-ī: «Toate bune băetø, dar n'a venit dosarul fondului. Contestația se amînă». Jeandarmul a luat pe sătean și l'a condus la Văcărești unde a mai stat *altă lună* închis.

În sfîrșit, a venit și dosarul fondului, a venit și ziua judecăței. Contestația a fost admisă, tribunalul a constatat că dînsa era întemeiată și a ordonat punerea în libertate a săteanului.

Nenorocitul a făcut semnul crucei, a blagoslovit pe judecătorī, s'a retras oftînd și totul s'a sfîrșit.

Răul e, că totul s'a sfîrșit, tocmai atunci cînd totul ar fi trebuit să înceapă. Faptul acesta monstruos că un nevinovat a fost arestat și ținut închis două luni, urma în primul rînd să emoționeze pe reprezentantul ministerului public. Era dator să semnaleze imediat superiorilor săi și autorită-

ților în drept, toate cele petrecute și să ceară pedepsirea celui ce executase mandatul de arestare.

Ministrul de interne era ținut apoi să facă lumină desăvârșită, să afle care e sub-prefectul, primarul sau jeandarmul vinovat, și constatînd că a fost la mijloc rea credință, să dea pe culpabil judecăței. Nu s'a mișcat însă nici procurorul, nu s'a mișcat nici ministrul care, probabil, nici nu cunoaște faptul.

Cu pronunțarea sentinței care admitea contestația, s'a terminat odisea săteanului. Poate că vre un magistrat mai bun la suflet s'o fi mulțumit, să șoptească: «Bietul om, bine că a scăpat!»

Cînd o inichitate ca aceia despre care vorbii mai sus, s'ar comite cu un om de la oraș,—răul n'ar fi așa mare, abstracțiuni făcînd de fapt, bine înțeles. Orășeanul se va pricepe el să-și caute și să-și găsească satisfacția datorită.

Săteanul sărmanul, e mulțumit că a scăpat cu zile, că nu i-aū pătrecut oasele prin închisoare, și nici nu-l tae capul ce ar putea să facă mai departe. De aceia, pentru dînsul,

administrația și ministerul public sunt datorii să se transforme în tutori și să-și arate ea că poartă grijea intereselor sale.

Numai procedînd așa, guvernele pot isbuti să-și atragă dragostea, adevărată a țăranului în locul temerei reverențioase a celui slab de cel puternic.

Cu împrumut.

— Calul muerea și pușca, să nu dai cu împrumut — zice un vechi proverb românesc, lăsînd astfel să se înțeleagă cum că aceste trei lucruri ar fi acelea la care ține omul mai mult.

O fi povața bună întru cît privește calul și pușca, pentru că e în putința noastră să le dăm sau nu împrumut vecinului și acesta să le strice; dar cînd e vorba despre muere, dînsa nu prea așteaptă voea stăpînului dacă'i vine pofta să sară gardul. Femeea să mulțumește să facă operațiunea financiară cunoscută în politică sub denumirea de *împrumut forțat*.

În afară de acei cu o deosebită afecțiune pentru calul, muerea și pușca lor, sunt oameni cari nu fac parte nici din categoria călăreților nici din aceea a însuraților, sau a vînătorilor, și totuși țin cu

drept cuvînt foarte mult la proprietatea bunului lor.

Pentru aceștia, proverbele nu conțin nici o povață bună cu toate că aș dreptul la compătimirea generală mai ales în țara noastră unde lucrul luat împrumut, adesea nu se da nici o dată îndărăt (afară de muere bine înțeles, care vecinic se înapoiază bărbatului).

Umbrela luată de la un prieten într'o seară cu cerul plin de nori, perechea de mănuși cerută pentru a asista la ultimul bal, cartea eșită de curînd de sub tipar, și despre care s'a vorbit mult prin presă, volumul din operele unui jurisconsult, îndată ce aș eșit din domiciliul stăpînului, cu greu să mai reîntorc acolo.

Intru cît privește cu deosebire cărțile, nu poți întilni bibliofil căruia să nu'i lipsească o sumă de volume date împrumut unui prieten, și s'a înrădăcinat așa mult în noi obiceiul de a nu restitui mărunțișurile luate sub formă de împrumut, încit procedarea nu ni se mai pare cîtuși de puțin incorectă.

Pentru a desvâța pe amicii și cunoștin-

țele sale de acest nărav, răposatul C. A. Rosetti, a recurs odinioară la un mijloc foarte hazliu.

El posedă o bibliotecă bogată, din care pusese cu cea mai mare plăcere la dispoziția prietenilor câte-va volume. Astăzi îi luase unul volumul întâi din J. J. Rousseau, mâine luase altul volumul cutare din Voltaire, poimîine recursese un al treilea la alt volum din Thiers, astfel încît la un moment dat, s'a trezit omul cu toate *operele complete* pe care le posedă, cu desăvîrșire desperecheate.

A reamintit C. A. Rosetti în diferite rînduri sus zișilor prieteni că tot nu'i a adus înapoi volumele luate împrumut, dar reamintirea a rămas zadarnică.

Atunci, istețul publicist, s'a hotărît și a publicat în «*Romînul*» următorul anunțiu : «Rog cu insistență pe d-nii X. Y. Z. că- rora le-am dat împrumut de acum trei ani volumele 3, 4, 7 din operele lui J. J. Rousseau, volumele 5, 8, 9 din operele lui Thiers, volumele 7 și 4 din Voltaire — să bine voiască a trece pe la mine spre a'și lua și celelalte volume care mi-aș mai rămas,

de oare ce, mie mi-aŭ rămas fără folos fiind desperecheate, iar domniilor lor le vor fi necesare spre a avea cel puțin astfel operile complete ale acestor autori».

Peste trei zile, C. A. Rosetti, grație acestui sistem, reintră în posesiunea cărților sale.

Lin fuga noastră
 Pe calea gloduroasă
 Răsare câte oastră
 Oastră mult frumoasă

1903
 H. Mihaleș.

TABLA DE MATERIE

	<u>Pag.</u>
Statistica și Amorul	5
La Biserică	9
Don Juan, pungaș	13
Cerșetorii Bucureștiului	17
Curius Dentatus	21
Virtuțile Răposaților	29
Mama ta !.. Tata tău !..	33
Lampa	37
O jalbă	42
Napoleon Păunică	46
Moftangii	53
Condiții de admisibilitate	57
Trotoarul Bucureștiului	60
La examen	64
Creditor și debitor, sau influența calendarului asupra datoriei flotante	67
Pentru paradă	72
Holera	76
Incurajarea viciului	80
Părul alb	83
București-Varna	86
Domnul care se lasă de tutun	97
Regrețe eterne !.	101
Răposatul Născocilă	106
Fecior de Bani-gata	111

	<u>Pag.</u>
Pentru Saraci	115
Eva	119
Idealul	123
Ram ! Plan ! Plan ! Rataplan !	127
Două neveste.	131
Intreprindere generală pentru manifestații spontanee (Limited).	134
Mișeliile Doctorilor.	137
Murdăria oprită	140
Max și Radu în 1896.	143
Domnul care și-a uitat punga.	145
Ciupeli Administrative	149
Om prietenos.	152
Formalitățile	155
Chibritul național	159
Cu mâna stângă	162
Căsătorie cu Călătorie	166
Credulitatea publică	169
Naționalist for ever!	173
De-a bușele	177
Dreptatea	180
Păcăleală	184
Apa și Vutca	188
Roba avocaților	191
Cartoforeasa	195
Resbelul Ruso-Romîno-Japonez	198
Amorezatul	202
La spițerie.	205
Ipocondrul	208
Popor civilizat	211
Din mizeriile celor mici.	215
Cu împrumut.	219